

Plenaire 22

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

24 januari 2007

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
ACTUALITEITSDEBAT over de doorlichtingsrapporten van de secundaire scholen	1
ACTUALITEITSDEBAT over de aangekondigde studie betreffende de illegalenproblematiek	11
ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijwaring van het Hooghuis in Doel	
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijwaring van het Hooghuis in Doel	25
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het tekort aan bedrijventerreinen in de provincie Antwerpen en de financiering van het Masterplan, naar aanleiding van de verklaringen ter zake van de Antwerpse gouverneur	26
ACTUELE VRAAG van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de ondersteuning van de lokale jeugdleden	30
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de selectieve inzameling van luierafval	32
ACTUELE VRAAG van de heer Sven Gatz tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over maatregelen tegen homofobie in het kader van het gelijkheidskansenbeleid	35
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van sommige bepalingen van titel III en titel IV van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 – 1021 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	37
Artikelsgewijze bespreking	50
VERSLAG over het verzoekschrift over de onroerende voorheffing – 1052 (2006-2007) – Nr. 1	
Verslag	50
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jef Tavernier en Jos Stassen, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met het oog op het toelaten van bijstand door vertrouwenspersonen van OCMW-raadsleden met een handicap bij de uitoefening van hun mandaat – 1067 (2006-2007) – Nr. 1	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	50
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van sommige bepalingen van titel III en titel IV van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 – 1021 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	51

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Erik Tack en de dames An Michiels, Linda Vissers, Katleen Martens en Marie-Rose Morel tot besluit van de op 11 januari 2007 door de heer Erik Tack in commissie gehouden interpellatie tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dreigende tekort aan Vlaamse huisartsen – 1056 (2006-2007) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	51
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Dirk De Cock, de dames Kathleen Helsen en Stern Demeulenaere en de heer Ludo Sannen tot besluit van de op 11 januari 2007 door de heer Erik Tack in commissie gehouden interpellatie tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dreigende tekort aan Vlaamse huisartsen – 1060 (2006-2007) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	51
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	55
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	55

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

De vergadering wordt geopend om 14.34 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Thieu Boutsen, Els Robeyns, Greet Van Linter: gezondheidsredenen;

Marc Cordeel, Luc Van den Brande, Paul Wille: buitenslands.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (Zie *Parl. St. VI. Parl. Decreetgeving – Ingekomen stukken en mededelingen 2006-2007, nr. 60/13*)

ACTUALITEITSDEBAT over de doorlichtingsrapporten van de secundaire scholen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, op 22 december jongstleden werd u hier ook al ondervraagd over wat toen nog het voornemen was van de krant De Standaard om een scholenrapport te publiceren. Uw antwoord toen was zeer geruststellend. U had met de redactie duidelijke afspraken gemaakt, niet alleen over de wijze van publiceren, maar ook ging u enkel recente doorlichtingsverslagen – dus die na 1 september 2000 – doorgeven aan de krant. De krant zou zich bovendien enkel baseren op het samenvattende overzicht op het einde van het verslag. De scholen zouden van tevoren worden geïnformeerd. In-

dien ze dat zouden willen, zouden ze een reactie kunnen bezorgen aan de krant.

Kortom, mijnheer de minister, u hebt toen door uw antwoord de indruk gewekt dat door die afspraken de hele publicatie rimpelloos zou verlopen. Ondertussen is de artikelenreeks daadwerkelijk verschenen, en dat niet alleen in De Standaard, maar ook in tal van andere kranten. Ze zorgt voor heel wat onrust. De scholen zelf zijn ongerust, maar ook de koepels reageren scherp. En of de ouders nu inderdaad beter geïnformeerd zijn over de scholen, blijft voor mij een vraag. Ik vind dan ook dat u toen een inschattingsfout hebt gemaakt in deze hele kwestie.

Ik ben het er echter met u over eens dat de schoolkeuze nu vaak gebaseerd is op zogeheten subjectieve informatie. Het is ook waar, zoals een krant zegt, dat scholen op opendeurdagen hun beste beentje voorzetten. Zoals de zaken nu echter worden voorgesteld, wordt volgens mij de indruk gewekt als zouden scholen met opzet vaag zijn en soms bepaalde informatie niet of verkeerd doorgeven aan ouders. Ik beaam dan ook volledig wat door verscheidene mensen werd benadrukt, namelijk dat ouders recht hebben op objectieve informatie over de school waar ze hun kind heen willen sturen. Die objectieve, meetbare informatie alleen is echter niet doorslaggevend voor de schoolkeuze. Als ik, als ouder van een leerling in het zesde leerjaar, moet zoeken naar een school voor mijn kind, dan ga ik niet alleen af op objectieve informatie en verslagen. Voor mij spelen op dat ogenblik nog zeer veel andere factoren een rol.

En daarmee kom ik tot mijn punt, meneer de minister: deze doorlichtingsverslagen zijn niet het juiste middel om deze objectieve informatie te verstrekken. Ik durf trouwens te stellen dat zowat iedereen het daarover eens is. Om te beginnen is zo'n doorlichtingsverslag slechts een momentopname. Voor sommige gepubliceerde verslagen ligt dat moment ondertussen toch al zo'n 6 jaar achter ons. Dat betekent dat zowat alle leerlingen die op het ogenblik van de doorlichting aanwezig waren, de school reeds verlaten hebben. Ook kan er al een hele wissel bij het personeel en zelfs bij de directie zijn doorgevoerd, en aan belangrijke opmerkingen hebben scholen ondertussen zeker al gevolg gegeven.

En bovendien geeft zo'n verslag geen volledig beeld, want het zegt bijvoorbeeld niets over de ouderbetrokkenheid, over de bereikbaarheid van de school, over de voor- en naschoolse opvang enzovoort. Ook die zaken zijn voor ouders heel belangrijk. Kinderen brengen tenslotte het grootste deel van hun tijd op school door. Kortom, zo'n verslag is niet gemaakt om aan de ouders te vertellen wat voor hun kind de beste school is.

Daarnaast bestaat ook de vrees dat dergelijke publicaties zullen leiden tot een rangschikking van scholen. Ook daarover is iedereen het eens dat dit niet kan, zeker niet op basis van de huidige verslagen. Ze zijn immers bedoeld om advies te verlenen over de erkenning en de subsidiëring van scholen, terwijl dit net zaken zijn waar ouders weinig of geen boodschap aan hebben. De verslagen moeten ook dienen om de school aan de eigen kwaliteit te laten werken, maar net daarom leeft de vrees bij heel veel scholen dat, door deze publicatie, men niet meer geneigd zal zijn om juist die zaken waarbij men een tekort aanvoelt, duidelijk en eerlijk naar voren te brengen.

Mijnheer de minister, ik weet dat u zich bewust bent van die angst om zelfcensuur, want ook dat hebt u hier de vorige keer gesteld. Maar uit de verschillende reacties die intussen verschenen zijn, blijkt toch wel dat ook de scholen geneigd zullen zijn om die zelfcensuur toe te passen, wat uiteraard de kwaliteitsverbetering geen goed zal doen.

Meneer de minister, ik heb niet enkel de reacties van de scholen gelezen, ik heb ook verschillende reacties van u doorgenomen. Wat mij vooral opviel is dat u de doorlichtingsverslagen leesbaarder wilt maken voor de ouders. Ik vrees echter dat dit weinig of niets zal veranderen. Zoals ik reeds gezegd heb, zijn de verslagen immers niet voor de ouders bedoeld, maar voor u en uw administratie en voor de scholen zelf. De scholen die het niet goed doen, wilt u verplichte begeleiding opleggen. U stelt ook dat de verslagen moeten bijdragen aan een scherper onderscheid tussen scholen die zich boven en onder de kwaliteitslat bevinden.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw Michiels, u refereert aan het feit dat de verslagen gemaakt zouden zijn voor de minister en zijn administratie, en voor intern gebruik in de scholen. Ik wil u er toch op wijzen dat in de wet duidelijk staat dat de verslagen openbaar zijn. Ze zijn dus voor iedereen bedoeld, ook voor de ouders.

Natuurlijk kunnen we de discussie voeren over de vraag of ouders er de juiste elementen kunnen uithalen, maar in dat geval twijfelt u natuurlijk aan de lees- en interpretatiekracht van de ouders. Door dat zomaar te poneren, begeven we ons op gevaarlijk terrein.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer De Cock, het klopt wat u zegt. Ik twijfel immers niet zozeer aan de leeskracht van de ouders, maar wat ik uit dit debat afleid, is dat er heel erg wordt getwijfeld aan de eerlijkheid van scholen inzake het verschaffen van informatie aan de ouders.

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mevrouw

Michiels, ik betwist dat de verslagen niet bestemd zouden zijn voor de ouders. Naast de leerlingen zijn de ouders een van de eerste betrokkenen in een schoolgebeuren. Het gaat tenslotte om hun kinderen.

Ook onderschat u de ouders een beetje indien u denkt dat ze niet in staat zouden zijn om de voor- en nadelen af te wegen. Ouders zijn juist mensen die heel goed weten wat er in de omgeving van hun kinderen gebeurt. Ze hebben ook het recht om dat te weten.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw Van Kerrebroeck, dat klopt. Ik zeg juist dat de verslagen niet volledig zijn voor de ouders. De verslagen bevatten maar een heel klein deeltje waarop ze zich kunnen baseren.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mevrouw Michiels, ik meen heel goed te weten dat de verslagen openbaar zijn. Ik kan u volgen in uw redenering dat wat wordt gepubliceerd slechts een deel is, maar de ouders kunnen wel beschikken over het volledige verslag. Elke ouder, elke burger, kan beschikken over het totale doorlichtingsverslag.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, ik wou gewoon opmerken dat het al dan niet volledig zijn van de verslagen op zich niet zo relevant is. Uiteraard is het zo dat de ouders samen met de leerlingen op basis van een totaalpakket aan argumenten kiezen voor een bepaalde school. Een doorlichtingsverslag kan daar een element van zijn. Het al dan niet volledig zijn van dat verslag is dus niet zo relevant. Ouders weten perfect op welke manier ze gebruik kunnen maken van een dergelijk verslag. Ik vind het argument van mevrouw Michiels dus niet erg overtuigend.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, ik wou hetzelfde zeggen. De ouders zullen zich baseren op verschillende bronnen van informatie. Het doorlichtingsrapport kan een belangrijke bron zijn, maar er zijn nog heel veel andere elementen. Naast de beschikbare informatie zullen ook de omstandigheden waarin de ouders en kinderen zich bevinden, bepalend zijn voor de keuze.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Er zijn veel voorbeelden van scholen die het doorlichtingsrapport samen met ouders doornemen om te laten zien waar de knelpunten zitten. Ouders hebben dus wel degelijk toegang tot die rapporten.

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Het is belangrijk hoe de scholen reageerden. Voor mij als ouder was het positief dat ze sommige minpunten toegaven en daaraan wilden werken. De attitude van om te gaan met kritiek is ook heel belangrijk. De rapporten moeten niet allemaal perfect zijn, maar het is jammer als scholen niet of heel defensief reageren. Uit die rapporten blijkt een bepaalde sfeer, en ouders hebben daar veel aan.

Mevrouw An Michiels: We willen allemaal in dezelfde richting stappen, geloof ik. Er moet iets gebeuren voor de ouders. De verslagen zoals ze nu worden gepubliceerd, is niet de goede weg.

Mijnheer de minister, u speelt met de idee om de verslagen op een website te publiceren. Het is niet duidelijk of dat idee van u komt of van iemand anders. Daar heb ik bedenkingen bij. Iedereen is beducht voor een rangschikking van scholen. Zal de publicatie van die verslagen niet voor een rangschikking zorgen, zij het indirect? In hoeverre is dit idee overlegd met alle betrokken partijen? Op 20 december zei u dat de koepels al op de hoogte waren van het verschijnen van de huidige artikelenreeks. Toch reageren ze nu heel scherp op wat in de kranten is verschenen.

In een recente reactie stelt u dat we een onderscheid moeten maken tussen doorlichtingsverslagen en zelf-evaluaties van scholen. Die laatste moeten vertrouwelijk worden. Dan verdwijnt natuurlijk de zelfcensuur.

Mijnheer de minister, welke weg wilt u hier bewandelen? Hoe concreet is dit voornemen? Is het een idee naar aanleiding van deze publicatie of is het al verder uitgewerkt? Kan er nog over gepraat worden? Kan het worden bijgestuurd als blijkt dat het toch niet haalbaar is? U spreekt over een decreet kwaliteitszorg en inspectie, waarin heel die zaak ten gronde zou worden behandeld. Welke termijn kleeft u daarop? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben de voorbije dagen allemaal de schoolrapporten kunnen lezen in de krant. Nogal wat collega's hebben dat ook ijverig gedaan en velen gingen op zoek naar het rapport van hun eigen school. Ik heb dat ook gedaan, maar mijn eigen school was niet opgenomen in het overzicht. Toen vroeg ik me af of mijn school, waar ik heel goede ervaringen had, misschien een negatief verslag had gekregen. Op basis van mijn heel positieve ervaringen, was ik daar vrij gerust in.

We hebben ook veel pro's en contra's kunnen lezen in de kranten. CD&V wil zich aansluiten bij de algemene conclusie van de heer Peter Vandermeersch in De Standaard: "Chapeau voor het engagement van leraars".

Ook wij willen hier vandaag wijzen op de grote pluim die zij verdienen. Hoeveel onderwijsdebatten we hier in het parlement immers ook voeren, het zijn de leerkrachten die het elke dag opnieuw samen moeten doen. Het is zeer gemakkelijk om vanaf de zijlijn kritiek te spuien.

Ik ben het niet eens met mevrouw Michiels. Ik stel vast dat heel wat leerkrachten en scholen op een positieve manier omgaan met de doorlichtingen, de rapporten en de publicaties die de voorbije dagen verschenen zijn.

Anderzijds vinden wij dat de onderwijskoepels heel accuraat de vinger op de wonde leggen in dit hele communicatieverhaal. De Standaard gaat met zijn aanpak voorbij aan het feit dat de gepubliceerde uittreksels uit de doorlichtingsverslagen heel wat belangrijke gegevens voor een goed zicht op een school niet bevatten. Elke school heeft een andere leerlingenpopulatie en beschikt over andere infrastructuur. Niet elke school heeft altijd de nodige infrastructuur om werk te maken van eventuele knelpunten.

Bovendien erkent men weliswaar het problematische leeftijdsargument van een aantal doorlichtingsrapporten, maar men stapt er wel erg snel overheen. Het is ook eigenaardig dat in 2007 ineens doorlichtingsrapporten gepubliceerd worden, ook al dateren die van 2000 en 2001.

In december hebben wij, naar aanleiding van de actuele vraag van mevrouw Tamsamani, de thematiek al besproken. Toen hebben wij gewezen op het probleem van de identificeerbaarheid van gegevens, waar we enerzijds te maken hebben met openbaarheid van bestuur, maar waar we ons anderzijds moeten houden aan de privacywetgeving.

Mijnheer de minister, u hebt toen gezegd dat u afspraken gemaakt had met De Standaard, en dat er een garantie was dat persoonlijke gegevens niet gepubliceerd zouden worden. Als wij de verslagen nalezen, stellen wij vast dat in bepaalde rubrieken inderdaad geen persoonlijke gegevens opgenomen worden. Maar iemand die de scholen kent, kan wel vaak zien om welke persoon het gaat.

In het overzicht in de krant staat bijvoorbeeld dat de leerplannen van een bepaald vak niet gerealiseerd zijn. Als er in die bewuste school maar één leerkracht dat vak geeft, is dat een duidelijke aanwijzing over wie het gaat. Wij vragen ons daarom af of de afspraken die u gemaakt hebt, correct nageleefd zijn.

Overigens stelt De Standaard herhaaldelijk, zoals afgesproken met minister Vandenbroucke, dat het gepubliceerde overzicht niet kan dienen als een vergelijking tussen scholen, wat terecht is. Wij vragen ons echter af in welke mate dat ook dat effect heeft.

De vorm waarin de gegevens gegoten worden, stimuleert volgens ons het vergelijken van scholen, omdat heel overzichtelijk weergegeven wordt wat de goede punten zijn en wat de werkpunten. Dat zet aan tot vergelijken, en ik stel vast dat dat ook daadwerkelijk gebeurt. We maken daarbij de bedenking dat de elementen in de doorlichting niet gaan over de harde, resultaatgerichte gegevens, zoals leerresultaten van leerlingen.

Tot slot hopen wij naar aanleiding van dit communicatie-initiatief tot een brede maatschappelijke discussie te komen, waarin kan worden vastgelegd wat er wordt gecommuniceerd, en hoe, wanneer en aan wie dat gebeurt. Ik heb het dan over de kwaliteit van het onderwijs en de doorlichting van scholen. We zijn het erover eens dat ouders en leerkrachten moeten kunnen beschikken over de informatie waar ze recht op hebben. Het is belangrijk dat we goed nadenken over de vorm waarin dat moet gebeuren en wie op welk moment over welke informatie moet kunnen beschikken.

Mijnheer de minister, u hebt aangekondigd dat u deze denkoefening wilt maken in overleg met het onderwijsveld. Binnen welke termijn denkt u die oefening af te ronden? Daarnaast moet ook de discussie worden gevoerd over het instrumentarium en de werking van de inspectie.

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn fractie is deze manier van rapporteren genegen. Wanneer er zoveel gemeenschapsmiddelen worden geïnvesteerd in een bepaald domein, is het goed dat daar inspectie op gebeurt en dat daar met de hele samenleving over gedebatteerd kan worden. Het geeft een legitimatie aan de blijvende investeringen in het onderwijs.

Mijn fractie feliciteert het hele onderwijsveld want het was een mooi rapport met een aantal punten die vatbaar zijn voor verbetering.

Het gaat hier over publieke middelen en de hele gemeenschap moet daar dan ook over kunnen meepraten. Zij moet inzage krijgen en zij moet voorstellen tot verbetering kunnen doen. Aangezien er niets te verbergen is, kan dat best op het publieke forum gebeuren.

Mijn fractie vraagt zich af er geen parallel kan worden getrokken naar andere beleidsdomeinen zoals de welzijnssector. Ook daar worden heel wat gemeenschapsmiddelen op tafel gelegd. Ook in die sector gebeuren er inspecties. Ik denk dan aan de ouderensector, de thuiszorg, rusthuizen, kinderdagverblijven enzovoort. Ook in deze sector moet deze openheid heersen en moet het debat kunnen worden gevoerd. Daarbij is het niet de bedoeling om mensen persoonlijk te viseren, maar wel

om na te gaan hoe gemeenschapsmiddelen door de verschillende voorzieningen worden ingezet en wat daarvan het eindproduct is.

Wat het schoolrapport betreft, heeft de minister al aangegeven wat hij daaraan wenst te veranderen. Dat zal in de toekomst ongetwijfeld gebeuren.

Ik zou nog twee kleine kanttekeningen willen maken. In het algemene schoolrapport hebben we kunnen lezen dat we in Vlaanderen een tandje bij moeten steken op het vlak van de ICT. We hebben daarover zelf wat onderzoek verricht. Ik heb toen aan minister Vandenbroucke gezegd dat er volgens ons nood is aan een actieplan. Het valt op dat dit ook in het schoolrapport een van de pijnpunten is. Er zijn pc's in de klassen. Men heeft daar ook in geïnvesteerd. We kunnen een debat voeren of er wel voldoende pc's zijn. We hebben het dan echter enkel maar over de hardware. De vraag is natuurlijk wat er met de software in de scholen moet gebeuren en hoe we onze jongeren op een innovatieve manier scholingskansen willen geven.

Mijnheer de minister, u hebt gesproken op de studiedag van Agoria, waar het rapport 'Skills for the future' werd voorgesteld. Ook daar zien we dat het oplossen van dit probleem een van de cruciale uitdagingen wordt om te zorgen dat men die skills ook verwerft. Volgens dat rapport is het van kapitaal belang dat de jongeren, en zeker ook de meisjes, die technische kwalificaties en technologie onder de knie krijgen. Wat de ICT-scholingen betreft, is de houding van Agoria dus dezelfde. We moeten daar de volgende maanden zeer innovatief mee omgaan.

Ik heb zelf drie jonge schoolgaande kinderen. Ik kom ook in die klassen. Ik zie die pc's daar staan. Als ik vraag wat ze ermee doen, dan krijg ik soms het antwoord dat ze problemen hebben omdat de pc af en toe vastloopt. Het blijft een probleem om aan te geven hoe ver we kunnen gaan om kinderen er op jonge leeftijd mee te laten werken, juist omdat we beducht zijn voor de digitale kloof. De pc-penetratie bij de gezinnen in Vlaanderen bedraagt op dit moment 50 procent. Die kinderen zullen er ook mee kunnen werken. Dat betekent echter ook dat één op de twee gezinnen er geen beschikking over heeft. Als de scholen het onderwerp dan niet op een pedagogisch onderbouwde manier aanbrenge, dan ontstaat juist die digitale kloof.

Daarnaast is er nog een ander punt, dat niet in het rapport staat. In de kranten wordt er echter wel aandacht aan besteed. Ik heb het dan natuurlijk over het boek 'Wit krijgt schrijft beter'. Daarin staat dat de helft van de allochtonen het secundair onderwijs verlaat zonder diploma. Ik wil het probleem wel buiten het bestek van het schoolrapport laten. Terecht werd immers gezegd dat veel te maken heeft met de thuissituatie. We willen

alles op alles zetten om die kinderen vroeger naar school te krijgen. Mijnheer de minister, een tijdje geleden heeft mijn fractie daarover met u gedebatteerd. Onze meningen botsten wel eens. Ik heb nu echter begrepen dat het kleuteronderwijs vroeger een rol zal spelen, zeker als het over allochtonen gaat.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw Ceysens, u verwijst naar het boek van professor Glorieux. Volgens De Morgen van vandaag schrijft hij daarin ook dat niet de etniciteit de doorslag geeft, maar wel de sociaaleconomische context. Bent u het dan met mij eens dat het veeleer een kwestie is van kansarmoede en kansarme mensen dan van wit krijt of gekleurd krijt?

Mevrouw Patricia Ceysens: Ik heb natuurlijk niet de titel van dat boek gekozen. Ik heb gezegd dat de thuis-situatie van cruciaal belang is.

Ze moeten vroeg genoeg aan dat onderwijs kunnen beginnen. Ik denk wel dat professor Glorieux daar een punt heeft. Hij heeft het ook over de schoolvakanties, maar dat debat zal op een ander moment gevoerd moeten worden. Dat die kinderen heel vroeg naar de kleuterschool gaan, is van kapitaal belang. Dat is trouwens een onderdeel van ons regeerakkoord.

De voorzitter: Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Goedemiddag, collega's, mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, ik heb een maand geleden een vraag gesteld over de publicatie van de doorlichtingsverslagen, die uiteindelijk vorige week maandag niet alleen in De Standaard maar ook in een aantal andere kranten heeft plaatsgevonden. Dat heeft ondertussen ook het debat losgemaakt.

Los van de vraag naar de openbaarheid van bestuur worden er heel wat inhoudelijke vragen bij de verslagen zelf gesteld. Zeker als die worden gebruikt voor een publicatie in de media. Enerzijds gaat het over het publiek maken van een werkdocument voor de scholen. Ook de ouders hebben uiteraard inzage in die documenten. Maar anderzijds gaat het ook over het kwaliteitszorgsysteem in ons onderwijs.

In de reacties op de publicaties van de verslagen wordt onderstreept dat bij de doorlichting heel wat kwaliteitsaspecten, zoals leerwinst, niet aan bod komen, en dat er te weinig rekening wordt gehouden met factoren zoals de samenstelling van de schoolpopulatie. De vrees dat dergelijke publicaties de tweedeling in onze scholen versterkt, heeft daar veel mee te maken, een tweedeling die niet alleen in het PISA-rapport maar ook uit de bevindingen van de SONAR-studiegroep blijkt. Hun onderzoek bevestigt – mevrouw Ceysens heeft er al naar verwezen – dat de ongekwalificeerde uitstroom een groot en vooral een gekleurd probleem is. Als de focus van dit soort verslagen ligt op de naakte outputgegevens

en minder op het rendement of de leerwinst, zullen ouders die hun schoolkeuze op basis van die verslagen maken, de tweedeling tussen onderwijsinstellingen eerder bevestigen.

Het is bemoedigend dat heel wat onderwijzensmen het erover eens zijn dat de huidige schooldoorlichtingen renderen. Maar juist daarom, omdat scholen ook effectief rekening houden met de bevindingen van de inspectie en hun werkpunten trachten te verbeteren, geven zelfs verslagen van slechts enkele jaren oud gemakkelijk een gedateerd beeld van een school. Dat de meeste scholen de doorlichtingen en de verslagen ervan beschouwen als een leerrijk en belangrijk moment in het teken van de kwaliteitszorg binnen de scholen, doet ons geloven dat er in het onderwijs een draagvlak is voor een meer frequente en gediversifieerde kwaliteitscontrole.

Tegelijk erkent iedereen dat mensen die een schoolkeuze moeten maken, recht hebben op toegankelijker, objectievere en meer actuele informatie over de scholen. Naar aanleiding van de publicatie in De Standaard maakte de minister zijn toekomstplannen bekend, die ondertussen al werden voorbereid in overleg met de onderwijsinspectie. Een onderdeel daarvan vormt de toegankelijke publicatie van de doorlichtingsverslagen door de overheid zelf. Tegelijk wil de minister de interne keuren beter afschermen, om de kwaliteitszorg uit te diepen en ruimte te maken voor de confrontatie van meetbare resultaten.

Wij juichen elk initiatief dat ouders en leerlingen helpt bij een betere studie- en schoolkeuze toe. Dus ook het verspreiden, bijvoorbeeld via een officiële website, van relevante informatie over de kwaliteit van onze scholen, over het schoolbeleid en de accenten die scholen daarbij leggen. De ene school is, gelukkig maar, de andere niet en de betrokkenen moeten hierover goed geïnformeerd worden. Op de website van de Vlaamse Interuniversitaire Raad vinden we trouwens al lang de visitatieverslagen van verschillende hogere opleidingen.

Als we dat echter doen door de toekomstige doorlichtingsverslagen van het secundair onderwijs toegankelijker te maken, rijzen er toch enkele vragen. Een website is een goed idee, maar dan moet de informatie die erop staat ook up-to-date zijn. Is het bijgevolg de bedoeling om de frequentie van de inspecties op te drijven?

Gaat de aard van de inspectie hierdoor veranderen? Zal men in de toekomst ook informeren over basisscholen en op basis van welke gegevens? Bestaat, zeker voor het basisonderwijs, niet het risico dat de aangeboden informatie de basis zal vormen voor rangschikkingen van scholen?

In de krant lees ik echter dat het niet de bedoeling is om veel te veranderen aan de methodiek van de door-

lichtingen, hoewel de taal van de verslagen toegankelijker moet. Anderzijds hebben de initiatieven van De Standaard en andere kranten duidelijk aangetoond wat de beperkingen van dit soort publicaties zijn. De gemiddelde Vlaming is natuurlijk niet de lezer van de Standaard. Het aspect toegankelijkheid moet erg worden benadrukt als u een initiatief neemt om de gegevens publiek te maken.

We zijn blij dat het scholenrapport het debat over onderwijs en kwaliteit van ons onderwijs heeft aangewakkerd. Tegelijk mogen we ook niet blind zijn voor de inspanningen die scholen en CLB's nu al leveren om beter te communiceren. We mogen ook niet vergeten dat de kwaliteit van de scholen bewijst dat heel veel scholen zich engageren om zich continu te verbeteren en nu al andere instrumenten dan de officiële doorlichting hantieren om dat te doen. Ik denk aan wetenschappelijke onderzoeken, ouderbevragingen, benchmarkings en overleg met de lokale gemeenschap. (*Applaus bij sp.a-spirit*)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, openbaarheid van bestuur en openbaarheid van inspectieverslagen zijn op zich erg belangrijk. We besteden vanuit de Gemeenschap enorm veel middelen aan onderwijs. Het is dan ook belangrijk dat op geregelde tijdstippen wordt nagegaan of dat geld goed wordt besteed. Dat is de basisstelling.

Op het ogenblik dat er inspecties zijn, moeten de betrokkenen inzage kunnen krijgen in de resultaten van de verslagen. Tezelfdertijd is het belangrijk om de relativiteit van een aantal doorlichtingsverslagen te bekijken. Er worden een aantal elementen onderzocht, maar een aantal andere niet. De doorlichting gebeurt ook op één bepaald moment. Hopelijk worden de betrokkenen op het moment dat ze kennis krijgen van de resultaten uit het verslag, daarop aangesproken en proberen ze aan de minpunten te verhelpen. Met andere woorden, elk verslag is altijd wat gedateerd en er moet worden nagegaan wat er met het verslag gebeurt.

Daarnaast moet duidelijk zijn wat er is doorgelicht. In sommige kranten verschenen nogal wat hoeratitels waaruit bleek dat we een zeer goed onderwijs hebben. Gelukkig klopt dat ook in grote mate. Dat is te danken aan de inzet van leerkrachten, directie en het personeel van de school, maar ook aan een aantal elementen die door het beleid worden aangebracht. Ik wil die hoerakreten naast het vergelijkend onderzoek van de OESO van een aantal maanden geleden leggen. Daarin werd gezegd dat het Vlaamse onderwijs voor autochtonen aan de top staat en voor allochtonen aan de staart bengelt. De minister heeft zelf gezegd dat we goed zijn voor de sterken, maar soms wat te zwak voor de zwakkeren, waardoor de kloof groeit. Er is daarnet ook verwezen

naar het onderzoek 'Wit krijt schrijft beter'. Ik moet dan toch concluderen dat er een aantal knelpunten zijn.

Die knelpunten zijn in de doorlichting te weinig aanbod gekomen. Hoe dan ook moeten we die doorlichtingsverslagen relativiseren, zowel wegens het moment waarop ze zijn opgesteld als wat de inhoud betreft.

Verder lijkt het me belangrijk enige afstand te houden tegenover een publicatie met uittreksels van doorlichtingsrapporten in de krant. Bijna automatisch vreest men dan dat die informatie zal worden gebruikt om een ranking op te stellen. Ik denk dat niemand die bedoeling heeft. Die doorlichtingsverslagen moeten voor iets anders dienen. In de eerste plaats denk ik dat ze dienstig zijn voor het beleid. Welke analyse maakt het beleid van die verslagen? Is er iets mee gebeurd? In de tweede plaats kan het lokale niveau ze gebruiken. Ik denk dat het niet de bedoeling is om een aantal mensen in een school te droppen waar men na weken voorbereiding probeert om zijn beste beentje voor te zetten.

Men hoopt dat het verslag positief uitdraait, en dat wordt dan doorgenomen door de inrichtende macht, de directie en enkele bevoorrechte leraren. Het moet de bedoeling zijn om op het lokale niveau, in de eerste plaats in de school zelf, te onderzoeken welke punten men kan verbeteren. Zo'n doorlichtingsverslag is een ideaal instrument om de lokale participatie te organiseren. Noem het steunpuntparticipatie, met het oog op de verbetering van de onderwijskwaliteit in de scholen en de scholengemeenschappen.

Zo'n verslag is één element, naast vele andere om kwaliteit te realiseren. Ik geloof dat ouders en de lokale gemeenschap zullen openstaan voor argumenten en relativiserende opmerkingen. Ze zullen naar waarde worden geschat en in een context geïnterpreteerd, op basis van de inzichten in de concrete realiteit ter plaatse. Vanuit Brussel kan men dat nooit doen.

Ik wil de minister daarover enkele vragen voorleggen. Wegens de publicatie van de verslagen is het misschien nodig dat de redactie van de verslagen wordt aangepast. In welke aanpassingen voorziet u? Welke beleidsbesluiten trekt u uit de inhoud ervan? Op welke manier wilt u die verslagen eventueel gebruiken als element voor lokale evaluatie en lokale participatie? Ik denk dat stappen vooruit op dat vlak, vanuit onze gedeelde zorg voor zwakke leerlingen, de kwaliteit van het onderwijs in Vlaanderen ten goede zal komen. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het debat dat nu wordt gevoerd verbaast mij enigszins omdat het onderwerp

op 20 december 2006 dankzij een actuele vraag van collega Tamsamani volledig aan bod is gekomen. Als ik uw antwoord erop nalees, mijnheer de minister, denk ik dat u de juiste klemtonen hebt gelegd. Ik voeg er het volgende aan toe. Wat ter discussie staat, is wel degelijk fundamenteel. In Vlaanderen kennen we immers een actieve vorm van vrijheid van onderwijs. Dat betekent dat iedereen scholen mag inrichten, maar dat de overheid bepaalt welke scholen zij erkent en subsidieert en haar kwaliteitsnormen oplegt. Er bestaan tal van decreten die bepalen wanneer een school voldoet aan bepaalde criteria.

Die normen en criteria kunnen slechts op één manier worden gecontroleerd, namelijk door de inspectie. De inspectie heeft doorheen de decennia een andere vorm gekregen. Op dit moment werken we met doorlichtingen van scholen en worden er verslagen opgesteld. Dat is een belangrijk punt. Verslagen moeten immers een nut hebben. Zoals we ze nu kennen, zijn ze op drie vlakken van belang.

Vooreerst moet een inspectieverslag een instrument zijn voor de school zelf. U hebt enkele maanden geleden het beeld gebruikt van de spiegel, mijnheer de minister. Zo ziet men waar moet worden bijgestuurd of verbeterd. We mogen deze verslagen niet zuiver als kritiek beschouwen, er kan iets van worden opgestoken. We moeten afstappen van de idee dat de inspectie een boeman is die de school de duivel aandoet. De inspectie moet worden gezien als een bondgenoot om tot beter onderwijs te komen. In Vlaanderen biedt het onderwijs een goede kwaliteit dankzij duizenden leerkrachten die het beste van zichzelf geven en ook tot goede resultaten komen. De spiegel voor de school is belangrijk.

Het tweede punt is eveneens belangrijk. Het gaat om de leerlingen en de ouders zelf. Het is nodig dat een ouder weet dat hij een school kiest waar goed wordt gewerkt en de eindtermen worden gehaald, maar waar ook andere reglementeringen, zoals over brandveiligheid, in orde zijn. Deze elementen zijn belangrijk en de ouders mogen dat weten.

Een derde punt is de vraag welke conclusies men kan trekken uit de evaluaties, zodat het beleid in de juiste richting kan worden bijgestuurd. In Zolder ging het om de vraag of de verslagen zoals ze nu worden opgesteld, voldoen aan deze drie criteria en vooral of ze voor publicatie vatbaar zijn. De confrontatie met deze vraag was een goede zaak. Er moest nu worden bekeken of we daar zomaar mee naar buiten kunnen komen en of er geen verkeerde conclusies uit worden getrokken. U was daarover in gesprek met de redactie van De Standaard, mijnheer de minister, en intussen zijn ook andere kranten die weg ingeslagen. De afspraken werden gehonoreerd.

Er werd duiding gegeven bij de waarde van een verslag en er werd ook gezegd dat dit maar een momentopname is.

Ik wil stellen dat de N-VA niet wil dat deze verslagen tot rankings zullen leiden. Elke school is verschillend, de populatie in de scholen is verschillend, de aanpak die elke school moet hanteren is verschillend, de accommodatie is verschillend. Geen ranking dus, want dat zou te gemakkelijk zijn. Blijf de weg bewandelen van een evaluatie waarbij duidelijk aangeduid wordt waar er kan bijgestuurd worden. En indien er moet bijgestuurd worden voor de manier van inspecteren en het maken van verslagen, zorg dan dat de drie dimensies zeker aanwezig zijn: de spiegel voor de school om bij te sturen, informatie voor de ouders om te weten wat de sterktes en de zwaktes zijn en informatie voor de overheid om lessen te trekken uit datgene wat bestaat en bij te sturen. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik denk dat we met dit debat eigenlijk gekomen zijn bij het thema waar we moeten bij komen. Ik heb in het verleden al heel wat onderwijsdebatten meegemaakt binnen mijn eigen partij, in de publieke opinie, in het parlement. Zeer dikwijls gingen die over centen, statuten en structuren. Belangrijk, maar de essentie is kwaliteit van onderwijs. Ik zou dit vandaag willen onderstrepen: het kwaliteitsdebat wordt misschien wel het debat van de toekomst.

We zeggen dat we gelijke kansen willen voor al onze kinderen. We willen geen gelijke kansen op middelmatig onderwijs, we willen gelijke kansen op uitstekend onderwijs. We willen een onderwijs dat van knappe koppen heel knappe koppen maakt, we willen een onderwijs dat alle talenten van alle kinderen helpt ontplooiën, we willen een onderwijs dat ook sterk is voor zwakkere kinderen. Gelijke kansen, maar niet op middelmatigheid, wel op uitstekend onderwijs. En dus is kwaliteit essentieel.

Ik heb hier en daar mensen wat relativerende dingen horen zeggen over doorlichtingsverslagen. Ik hoop dat daarover geen misverstand bestaat. Ik denk dat men doorlichtingsverslagen in een context moet plaatsen, ik denk dat men begrip moet hebben voor wat in een school gebeurt, maar kwaliteit mag men niet relativeren. Men kan ook niet marchanderen over kwaliteit. Kwaliteit is essentieel. De vraag is wat we kunnen doen om kwaliteit te ondersteunen en te bevorderen.

Ik wil even terugkomen op de aanleiding voor dit debat en de publicaties die er deze week geweest zijn. Wat ik in de vorige plenaire zitting gezegd heb, blijft onverkort overeind en zal ik hier dus niet herhalen. Men vraagt of we dit niet verkeerd ingeschat hebben. Ik denk het absoluut niet. Ik denk dat de inspectie en ikzelf goed hebben ingeschat wat hier zou gebeuren. De Standaard heeft ons een vraag gesteld waarbij een

recht wordt uitgeoefend dat elke Vlaming heeft. Maar omdat we ervan uitgingen dat het zou kunnen leiden tot misverstanden, omdat we er zeker van waren dat het onrust zou creëren, hebben we met De Standaard overlegd over de manier waarop dit recht zou worden uitgeoefend.

Tijdens het vorige debat heb ik aangeduid wat we in dat overleg hebben afgesproken. Er moest duiding zijn over de betekenis van een doorlichtingsverslag, men moest duidelijk maken dat de context van de scholen erg verschillend kan zijn, dat de uittreksels niet volledig waren, dat het ging over verslagen die soms al enkele jaren geleden waren opgemaakt en waar ondertussen op gereageerd is door scholen, die dingen hebben rechtgezet, en de scholen moesten de kans hebben om te reageren en een wederwoord te hebben. Ik stel vast dat De Standaard zich volledig heeft gehouden aan die afspraken, zowel naar de letter als naar de geest, en correct is opgetreden. De andere kranten die De Standaard gevolgd hebben, zijn ook correct opgetreden.

Er was zeker ook geen probleem met privacy. Mevrouw Helsen, u hebt een interessant voorbeeld gegeven. Als we zeggen dat een leerplan niet volledig wordt gerealiseerd, is dat dan een schending van de privacy? Om twee redenen is dat niet het geval. De inspectie waakt er zorgvuldig over dat in een verslag nooit staat dat de leerkracht het leerplan niet realiseert. Dat vindt u nooit in een verslag. Er staat dat het leerplan niet wordt gerealiseerd. Niet alleen om de leerkracht te beschermen, maar ook omdat het niet realiseren van een leerplan eventueel te wijten kan zijn aan een interimaris die al vertrokken is en niet duidelijk heeft gemaakt wat hij wel of niet gedaan heeft, waardoor er geen goede opvolging kon zijn. Het kan ook te wijten zijn aan de inrichtende macht die onvoldoende heeft geïnvesteerd in leermiddelen of aan de context, zaken waarvoor de leerkracht misschien niet zelf verantwoordelijk is.

Systematisch staat in onze verslagen dat het leerplan niet wordt gerealiseerd. Er staat niet dat de leerkracht het leerplan niet realiseert, want dat is misschien niet juist en bovendien kan er dan een probleem zijn inzake privacy.

Een leerkracht die of een leerkrachtenteam dat de job niet goed doet, wordt niet beschermd door privacy. Het is een functie waarin men wordt beoordeeld en ik denk niet dat men met privacy moet schermen als wordt vastgesteld dat men die functie niet goed uitoefent. Iets anders is een individuele evaluatie, want die valt vanzelfsprekend wel onder de privacy.

Ik denk dat De Standaard en de andere kranten volkomen correct de afspraken hebben uitgevoerd. Maar zelfs dan – en dat wisten we ook – geeft dat aanleiding tot

zeer veel onrust in zeer veel lerarenkamers en directielokalen. Ik denk dat dat te verwachten was.

Als we de balans opmaken van die publicatie, denk ik dat ons onderwijs er bijzonder goed uitkomt. Niet alleen omdat, grosso modo, de beoordeling van ons onderwijs positief is, maar ook omdat, als er kritieken zijn, scholen zeer dikwijls zeer adequaat reageren en aanduiden wat ze hebben gedaan en hoe ze zich hebben verbeterd. Dat toont aan dat scholen kunnen omgaan met kritiek en zich ook kunnen verbeteren.

Ik denk dat iedereen heeft kunnen vaststellen dat onderwijs inderdaad wel een complexe aangelegenheid is. Ik denk dat de verschillende kranten een mooi stukje burgerschapseducatie tot stand hebben gebracht. Veel mensen beseffen nu dat er eindtermen, leerplannen en doorlichtingen zijn en daarnaast ook nog reglementen die nageleefd moeten worden. Het is een ingewikkeld karwei, een school doen draaien. Ik denk dat dat echt duidelijk is geworden. Veel leerkrachtenteams werd ook nog een pluim op de hoed gestoken. Een en ander mag dus absoluut niet worden gedramatiseerd. We mogen hier ook niet defensief op reageren. Ik denk dat het al bij al een goede zaak is voor ons onderwijs.

Dit alles viel samen met werkzaamheden, in mijn departement en met de inspectie, voor een nieuw kwaliteitsdecreet. Ik schat dat we ten laatste binnen twaalf maanden met een ontwerp van decreet kunnen komen inzake kwaliteitszorg en inspectie. Twaalf maanden lijkt misschien lang, maar dat komt omdat het toch over een grondige hervorming gaat, waar heel wat voorbereidend technisch en administratief werk bij komt kijken. In tegenstelling tot wat links en rechts wordt gezegd, is het geen kleine bijsturing.

Er zijn drie uitgangspunten van de nieuwe benadering die ik wil beklemtonen. Goede kwaliteitszorg veronderstelt dat de overheid via haar inspectie voldoende inzicht heeft in wat er gebeurt in de school, in het proces en in de resultaten. Op dat vlak kunnen we nog beter. Goede kwaliteitszorg veronderstelt dat de scholen zelf dagelijks bezig zijn met hun kwaliteit, dat als een kerntaak beschouwen, dat ze kritisch in de spiegel naar zichzelf kijken en goede maar ook minder goede dingen zien. Kwaliteitszorg veronderstelt ten slotte dat scholen daarin begeleid, ondersteund en geholpen worden en dat daar toezicht op wordt gehouden. Dit zijn de drie ankerpunten: meer inzicht in wat er gebeurt zowel in het proces als het resultaat, kwaliteitsevaluatie uitroepen tot een kerntaak waar alle scholen mee bezig zijn en de scholen daarbij meer ondersteunen en begeleiden en het toezicht hoog houden.

Wat de methode betreft, wordt informatie in al haar betekenissen, namelijk data, cijfers, kwalitatieve informatie en benchmarking, belangrijker. Vooral de

richting waarin de informatie stroomt, gaat veranderen. Vandaag bestaat heel wat van onze wisselwerking met scholen uit informatie die vloeit van de scholen naar ons. Er moet nu ook vooral informatie van ons naar de scholen vloeien.

Ik geef een voorbeeld. We organiseren peilingsproeven. Ik vind het zeer belangrijk dat we dat systematisch gaan doen om te weten hoe onze leerlingen het doen met al die mooie eindtermen die goedgekeurd zijn. De informatie daarover moet van ons naar de scholen gaan. We moeten scholen uitnodigen en aanmoedigen om daaraan mee te doen. Als ze niet met de eigenlijke peilingsproef meedoen, moeten we hen aanmoedigen om mee te doen aan gelijkaardige toetsen. We moeten scholen helpen om het resultaat daarvan goed te bekijken en zichzelf te vergelijken met vergelijkbare scholen. Dat is moeilijker dan het lijkt. Dat vraagt ondersteuning in analyse- en dataverwerkingscapaciteit. We zijn dat aan het voorbereiden.

We moeten ook informatie geven over de positie van een school wat het soort leerlingen betreft, over de redenen waarom scholen soms beter of minder goed presteren. Het gaat om informatie die van ons naar de scholen gaat ter ondersteuning van die spiegel die we scholen willen voorhouden. Dat is een zeer belangrijk keerpunt in onze benadering van de verhouding onderwijs-scholen. De scholen moeten niet alleen ons voeden met informatie, wij moeten ook hen voeden met informatie.

Vervolgens willen we meer maatwerk. Mevrouw Temsamani vroeg naar de frequentie. Nu is dat een cyclus van zes jaar. Mevrouw Helsen, de reden waarom uw school er niet bij was, kan zijn dat de cyclus niet helemaal afgewerkt was. We hebben twee trimesters tijd gestoken in de thematische GOK-doorlichting. We hebben dus iets meer dan zes jaar moeten nemen. Als de school niet in de doorlichtingscyclus aan de beurt is geweest, dan was er ook geen verslag veronderstelt ik. Wij willen dit soort cyclus behouden maar we willen meer maatwerk, waarbij we vertrekken van een risico-analyse met knipperlichten die ons toelaat wat sneller en preciezer op de bal te spelen. Dat is nieuw en het vraagt een heel apparaat.

Het voorwerp gaat ook een beetje rijker worden. U zult gezien hebben in de kranten dat leerplanrealisatie erg belangrijk is, en dat blijft zo. Daarnaast gaan we heel veel aandacht schenken aan de capaciteit van een school om zelf beleid te voeren en om doelstellingen te formuleren, vertrekkende van de leerlingen die er in die school zijn, de problemen van die leerlingen en waar ze daarmee naar toe kunnen. De beleidskracht van scholen wordt essentieel in de doorlichting.

Ook wat we ermee doen zal evolueren. Vandaag is een doorlichting niet echt een foto. Dat beeld is wat teveel

gebruikt. In de kranten was het een foto. Het doorlichtingsproces zelf is dat niet, het is een heel proces dat goed voorbereid wordt, dat tijd neemt en dat ook opgevolgd wordt. Dat gaan we nog versterken: wanneer een school faalt op een onderdeel of in haar geheel, zullen we een begeleiding opleggen, bij voorkeur door de eigen pedagogische begeleidingsdienst. In de nieuwe aanpak van de inspectie willen we de rol van de begeleidingsdiensten veeleer versterken, belangrijker maken en er nog meer op gaan leunen.

Laat me ook beklemtonen wat de heer Tavernier heeft gezegd: dit proces is participatief of het is geen goed proces. Dat wordt vandaag trouwens al voorondersteld. Zo moet een doorlichtingsverslag worden besproken op een personeelsvergadering. Daaraan kan echter inderdaad nog meer aandacht worden besteed.

Wat betekent dat nieuwe verhaal van de inspectie en de verhouding tussen de overheid en de scholen nu voor de openbaarheid? Laat er geen misverstand over bestaan: ik wil geen afbreuk doen aan de huidige visie op openbaarheid. Die lijkt me immers correct en legitiem in een moderne samenleving. Als een overheid op basis van een doorlichtingsverslag beslissingen neemt om scholen al dan niet te blijven subsidiëren, dan is heel dat verslag publiek, van begin tot einde. Dat is zo en blijft zo. Ik wil daar helemaal niets op afdingen. Integendeel, we moeten ervan uitgaan dat we nu in een stroomversnelling terecht komen, waarbij mensen die verslagen steeds meer zullen opvragen. Dat gebeurt nu al. We moeten ongeveer elke week wel een verslag opsturen naar iemand die ernaar heeft gevraagd. Veel van wat de voorbije dagen is gezegd, nodigt er inderdaad toe uit die verslagen proactief zelf te publiceren.

De opmerking die we overal horen, ook hier, is dat de kranten niet volledig zijn geweest. Ik verwijt dat de kranten niet. Het maakte deel uit van de afspraken dat ze niet volledig konden zijn. Het enige dat we dan kunnen concluderen, is dat het beter zou zijn mocht de overheid ze volledig publiceren. Ik wil daarbij niet over één nacht ijs gaan. Ik wil daar goed over overleggen. Dat is voor mij geen uitgemaakte zaak. Ik voel er echter veel voor. Dan zouden we immers kunnen vermijden dat men het, zoals vandaag, nodig vindt om verslagen van vele jaren geleden nog te publiceren en onder de aandacht te brengen. Dan zou het hele proces eigenlijk voortdurend onder de aandacht worden gebracht, met de opvolgingsverslagen en de reacties.

Ik wil ter zake niet over één nacht ijs gaan, omdat de taal van die verslagen inderdaad niet de taal is van de ouders, van de bevolking. Als we beslissen ze proactief volledig te publiceren, dan moeten we natuurlijk iets publiceren dat ook zinvol is voor een breder publiek. Vandaag zijn ze niet geschreven met het oog op dat brede publiek, maar ik vind wel dat dat brede publiek

daar iets aan kan hebben. Het is uiteindelijk beter dat mensen niet alleen hun oordeel vellen aan de hand van wat er wordt verteld en op basis van een imago, maar ook op basis van wat een overheidsdoorlichting zegt. Ik overweeg dus inderdaad een proactief publicatiebeleid, met een aangepaste taal en stijl, met meer duiding en meer uitleg, bijvoorbeeld via een website. Daarover is echter nog niets beslist. Voor dit idee wil ik immers ook een draagvlak ontwikkelen binnen de onderwijswereld.

Wat we bijkomend gaan doen, is het interne kwaliteitsproces voeden met informatie. We gaan scholen uitnodigen om voortdurend in de spiegel te kijken. Dat is een ontwikkeling die we niet voor ogen konden houden toen we in het verleden hebben gesproken over de openbaarheid van bestuur. Ik denk niet dat daar al aan werd gedacht. Het parlement zal dus moeten nadenken over de vraag hoe we dit soort ontwikkelingen inpassen in een cultuur van correcte openbaarheid. Persoonlijk denk ik dat we niet elke kwaliteitsevaluatie die een school voor zichzelf maakt, in de openbaarheid moeten gooien. Dan zullen we immers geen kwaliteitsevaluaties meer hebben. Dan krijgen we reputatiebeheer. Om de spiegel goed te laten werken, moeten we die spiegel soms ook in enige beslotenheid laten werken. Dit is niet zo eenvoudig. We zullen grondig moeten nadenken over de vraag waar de scheidingslijn ligt, over hoe we dat organiseren en garanderen. Het is iets wat dit parlement niet kon voorzien toen het destijds over openbaarheid sprak. Deze vraag rijst nu. We zullen er goed over moeten nadenken.

Heel terecht hebben verscheidene sprekers hier gevraagd wat de scholen en ook ikzelf doen met die verslagen. Die verslagen dienen inderdaad voor de scholen. Ik stel met veel voldoening vast dat scholen in de kranten zeer adequate en goede reacties hebben gegeven, ook op kritische punten.

De vraag is natuurlijk ook wat wij met die verslagen doen. De kranten hebben een goede samenvatting gegeven van een aantal knelpunten. Ik meen te mogen zeggen dat we, wat die drie grote pijnpunten betreft, niet toevallig bezig zijn met beleid.

De inspectie hamert er nu al jaren op dat de kwaliteit van de infrastructuur onvoldoende is. Die klacht wordt tot ons gericht en daarom zijn we begonnen met het inhaalprogramma ten belope van 1 miljard euro voor schoolgebouwen en investeren we meer in de technische infrastructuur van TSO- en BSO-scholen. We doen dat omdat de klacht via de doorlichtingsverslagen voortdurend onder onze neus werd gewreven – en terecht. Het is een eerste belangrijk aandachtspunt waarop het beleid vandaag adequaat reageert en moet reageren.

Er worden ook veel opmerkingen gemaakt over het taalbeleid. Het is niet voor niets dat ik enkele maanden

geleden een talenbeleidsnota heb gepubliceerd. Ik verwacht daarover binnenkort een ruimer debat, onder meer op basis van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad. Taalbeleid moet hoger op de agenda worden geplaatst. Dat werd nogmaals onderlijnd met de publicatie inzake allochtonen in ons onderwijs waarnaar mevrouw Ceysens verwees, maar die publicatie betreft natuurlijk veel meer dan alleen een taalprobleem. Niet alleen voor allochtonen, maar voor alle Vlamingen moet taal trouwens hoger op de agenda worden geplaatst. Het taalbeleid komt als een tweede groot item naar voren uit de verslagen.

Een derde belangrijk item is inderdaad ICT. Mevrouw Ceysens stelt terecht dat ICT niet alleen een technologie is, maar ook iets te maken heeft met onderwijs- en werkvormen. We moeten daarin ook niet overdrijven – en dat deed mevrouw Ceysens ook niet –, want ICT zorgt niet automatisch voor betere onderwijsvormen of voor een onderwijsvernieuwing, maar is wel een heel belangrijke prikkel.

Ik breng in maart een strategienota over ICT die gevoed zal worden door tal van inspectieverslagen. We proberen daarbij om een aantal dingen op een rijtje te zetten en we hebben daartoe reeds een aantal aanzetten gegeven. Ik vat even heel kort samen wat we moeten doen.

We moeten in de eerste plaats de doelstelling verduidelijken: de eindtermen die gehaald moeten worden met kinderen in het basisonderwijs en met name ook in de eerste graad van het secundair onderwijs moeten duidelijker worden. We moeten de lat gelijk leggen over de scholen heen. U weet dat we ongeveer een week geleden een ontwerp van decreet met betrekking tot nieuwe eindtermen ICT hebben ingediend. Ik hoop dat we het kunnen bekrachtigen. Natuurlijk moeten we erover discussiëren, maar het zou betekenen dat de nieuwe eindtermen ICT van kracht zijn vanaf 1 september van dit jaar. Dat is een heel belangrijke mijlpaal. We moeten hier zeker nog een goed debat voeren over de betekenis ervan.

We moeten eerst de doelen vastleggen en vervolgens moeten we materiële middelen geven. Ik investeer dit jaar ongeveer 26 miljoen euro in ICT in het leerplichtonderwijs. Die middelen werden al aan de scholen gegeven. We zullen ook een extra inspanning doen voor het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs. Normaal gezien komt daar volgend jaar nog eens 10 miljoen euro bij voor de infrastructuur, voor de ‘harde kant van de zaak’.

We moeten natuurlijk ook investeren in de competenties van onze leerkrachten en, in tweede orde, in de competenties van degenen die onze leerkrachten opleiden, met andere woorden in de hogescholen en in de klassen. We moeten werken aan de competenties op

het vlak van ICT en ook aan nascholing. We zouden daar lang over kunnen praten, maar de tijd loopt. Mijn voorgangster heeft op dat vlak heel veel ontwikkeld, denken we maar aan REN, de samenwerkingsnetwerken voor nascholing inzake ICT. Dat systeem draait goed, maar we kunnen zeker nog meer doen op het vlak van permanente vorming van leerkrachten.

De strategienota over ICT komt er normaal gezien in maart en zal een aantal van deze zaken bevatten als uitgangspunten, maar zal nog dieper ingaan op de vraag wat strategische aandachtspunten zijn.

Mevrouw de voorzitter, ik ben hiermee bij mijn besluit gekomen. De inspectie houdt de scholen en de overheid een spiegel voor. We verwachten van de scholen dat ze adequaat reageren en ook wij moeten adequaat reageren, of het nu gaat over de scholenbouw, ICT of het taalbeleid. Ik stel vast dat de scholen reageren. De spiegel zal in de toekomst nog belangrijker worden en zal ook meer gevoed worden met informatie van ons aan de scholen. Dat luidt een nieuw tijdperk in in het denken over openbaarheid. We zullen daar genuanceerd over na moeten denken. Ik meen dat er geen enkele reden is om de publicaties van de voorbije dagen te dramatiseren. Er is zeker geen reden om er defensief op te reageren. Eigenlijk zouden we moeten zeggen dat deze test van ons Vlaamse onderwijs, van de capaciteit van de scholen om te reageren op doorlichtingsverslagen, positief is verlopen. We zijn er door en ik denk dat we verder moeten. *(Applaus bij CD&V en sp.a-spirit)*

Mevrouw An Michiels: Al wat in de kranten is verschenen, al wat hier vandaag werd gezegd en ook het antwoord van de minister, toont aan dat we al een stap hebben gezet, maar dat het einde nog niet is bereikt. Iedereen weet dat ouders behoefte hebben aan en recht hebben op meer informatie over de scholen waar ze hun kinderen naartoe sturen. Iedereen is ook van mening dat een rangschikking van scholen geen optie is, dat kwaliteit en kwaliteitszorg in ons onderwijs uitermate belangrijk zijn. We hebben nog veel tijd nodig om dit allemaal uit te werken. Het is voor het onderwijs het beste dat we dit debat rustig verder voeren, zowel in het parlement als met de verschillende instanties die ermee in aanraking komen. Daarna moeten we met een duidelijk afgelijnd voorstel naar buiten komen, veeleer dan heen en weer te reageren op elkaar.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Iedereen is ervan overtuigd dat participatie een heel belangrijke voorwaarde is tot kwaliteitsverbetering. Leerlingen, ouders en studenten moeten we niet te veel bevestigen in hun rol van consument, want zij zijn juist heel belangrijke factoren in de kwaliteit van dat onderwijs. Het zijn niet zomaar klanten, het zijn betrokkenen. Dat hebt u, mijnheer de minister, ook aangehaald. We moeten samen investeren in onderwijs en de scholen vertrouwen en ruimte geven om te groeien.

Uit de rapporten is gebleken dat meer investeringen in scholeninfrastructuren, ICT, beleidsvoering en methodiek, betrokkenheid van ouderen en zorg belangrijk zijn voor ons onderwijs.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT over de aangekondigde studie betreffende de illegalenproblematiek

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ons land loopt geregeld achter als het gaat over dit soort onderwerpen. Dat is niet anders met de studie van het Directoraat-Generaal Wonen, directie Strategie van de Nederlandse regering van 3 september 2004, over de ruimtelijke spreiding, huisvesting, leefbaarheid en sociale consequenties van de aanwezigheid van illegalen in steden en gemeenten. De studie van onder andere professor Engberg van de Erasmus Universiteit Rotterdam, schetst op een heel wetenschappelijke manier in geuren en kleuren de sociale en andere consequenties van de aanwezigheid van illegalen in de Nederlandse samenleving.

Hij heeft niet alleen berekend hoeveel illegalen ongeveer in Nederland verblijven en waar ze zich bevinden. Hij heeft in een moeite door hetzelfde gedaan voor de Belgische situatie. In het tijdschrift MO* zegt hij dat in Nederland 150.000 tot 200.000 mensen zonder papieren wonen, en in België minder, maar toch nog tussen 100.000 en 150.000 mensen.

Ik ga die conclusie niet onderschrijven of bijtreden. Ik ben geen wetenschapper, ik laat dat over aan mensen die daarvoor meer competentie hebben. Ik ben maar een bescheiden politicus.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Even voor de duidelijkheid: er zijn twee opdrachtgevers en twee studies, maar die van ons is complementair met de federale studie. Een van de opdrachten van het federale onderzoek is net het achterhalen van het aantal illegalen en hun motieven om naar ons land te komen.

Het globale rapport met de bijhorende beleidsaanbevelingen mogen we ten laatste in juni verwachten. Juiste cijfers zijn net de bedoeling van het federale onderzoek. Dat moet u dus eigenlijk vragen in het federale

parlement. Tegen juni zal dat in elk geval een beetje duidelijker worden.

De heer Filip Dewinter: Ik ben blij dat te vernemen, want een van de onderzoekers, mevrouw Marion Van San, heeft gezegd: “We zullen niet tot cijfers komen, omdat enkele parameters ontbreken om die cijfers te berekenen.” Ik hoor nu dat het wél de bedoeling is om tot cijfers te komen. Dat verheugt mij.

Minister Marino Keulen: Ik herhaal dat u die vragen in het federaal parlement moet stellen. Een van de opdrachten van het onderzoek was het achterhalen van het aantal illegalen en hun motieven om naar hier te komen.

Men spreekt altijd over mevrouw Van San, maar het is een onderzoek van het RISBO, onder leiding van professor Engbersen, wat op zijn beurt een onderdeel is van de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik zal dit ook in mijn tussenkomst zeggen, maar het lijkt mij nuttig om ineens op dit thema verder te gaan.

Professor Van San heeft inderdaad gezegd dat de parameters om tot specifieke aantallen te komen, ontbreken, hoewel een van de onderzoeksopdrachten is om te komen tot het precieze aantal illegalen in België en Vlaanderen.

Weet u of federaal minister Dewael al over welke parameters het gaat? En zullen die verder verduidelijkt worden, zodat men wel degelijk tot aantallen kan komen? Dat is echt wel relevant.

Professor Van San heeft ook gezegd dat het gaat om een onderzoek op basis van 120 diepte-interviews. Het lijkt me erg moeilijk om op basis van 120 diepte-interviews tot een precies antwoord te komen op de vraag hoeveel illegalen er in Vlaanderen en België wonen.

Minister Marino Keulen: U stelt heel veel vragen die op federaal niveau beantwoord moeten worden. U zou zich kandidaat moeten stellen bij de federale verkiezingen voor Kamer of Senaat om daar die vragen te kunnen stellen.

Ik kan u het antwoord op die vragen niet geven, omdat dat federale materie is en ik daarvoor niet bevoegd ben. Als mevrouw Van San dat opmerkt, kan ik daar geen verduidelijking bij geven, onder meer om staatkundige redenen. Als doctor in de rechten weet u dat beter dan wie ook.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik begrijp uw juridisch-technisch argument maar al te goed. U hebt samen een rapport besteld over de problematiek van

zaken die alle overheden raken. In het regeerakkoord staat dat de federale overheid, de Vlaamse overheid en de lokale besturen moeten samenwerken om een aantal problemen aan te pakken, met name ook de illegaliteit.

Als jullie dat samen bestellen, neem ik aan dat er ook gezamenlijk overleg is over een aantal aspecten. Als u geconfronteerd wordt met problemen van de onderzoekers, denkt u er misschien samen over na hoe u daaraan tegemoet kunt komen. Zo kunt u een globale studie krijgen die voor alle overheden relevant is.

Minister Marino Keulen: Het is belangrijk om dat meteen uit te klaren. Ik was zelf ook heel verbaasd over dat artikel in de krant, omdat er eigenlijk niets nieuws is.

Eind 2004 heb ik aangekondigd dat we dat onderzoek zouden laten uitvoeren, naar aanleiding van een werkbezoek aan Antwerpen Noord. Ik werd daar voortdurend aangeklampt door sociaal geëngageerde mensen, die mij vroegen om iets te doen aan de illegalenproblematiek.

U kent de bevoegdheidsverdeling. Wij zijn vooral bezig met de vraag hoe die mensen gebruikmaken van de maatschappelijke voorzieningen. Ongewild en onbedoeld doorkruisen we daarmee misschien het federale uitwijzingsbeleid.

Dat federale onderzoek is in oktober 2004 besteld door minister Dewael. Ons onderzoek is van start gegaan in november 2005. Dat is een onafhankelijke beslissing. Minister Dewael en ikzelf hebben dus niet collectief de stap gezet om samen die beslissing te nemen.

Mevrouw Cathy Berx: U zegt nu dat u dat onderzoek hebt besteld in 2005 terwijl in de krant staat dat dat in november 2004 is gebeurd, meteen na uw bezoek in Antwerpen-Noord aan de bewonersvereniging De Bilzen en Charles Van Dyck. Dat was een maand na de federale studie.

Minister Marino Keulen: Het onderzoek is van start gegaan in november 2005 en was dus ook aangerekend op de begroting van 2005, op programma 41.7, basissallocatie 12.05. De totale kost bedroeg 99.665 euro. De studie is toegewezen op basis van een onderhandelingsprocedure aan RISBO in Rotterdam. Zij waren intussen al bezig met de studie voor minister Dewael. Onze studie is complementair. Het zou zonde zijn van de tijd en van het geld om tweemaal dezelfde inspanning te doen. Het warme water hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden.

De heer Filip Dewinter: Ik zit met grote ogen te kijken naar het debat tussen de VLD en CD&V. Mevrouw Berx, ik dacht dat CD&V deel uitmaakte van

deze meerderheid en ook van deze regering en dat u dus op zijn minst op de hoogte zou zijn van de doelstellingen, de inhoud en de agenda van de studies die door een minister van uw eigen regering worden besteld. Blijkbaar is dat niet het geval.

Mijnheer de minister, de eerste keer dat u over deze studie hebt gesproken was op 16 november 2004, toen u de Seefhoek hebt bezocht. U hebt daar toen in de *Gazet van Antwerpen* een interview over gegeven. De heer Penris heeft u daar op 27 november 2004, op 23 juni 2005 en ook recent nog over ondervraagd. Het hele verhaal in de krant bevreemde me enigszins omdat ik wist dat het niet zo synchroon is verlopen als het in de media wordt voorgesteld. En dat is nu precies wat ik wil aanklagen. De linkerhand weet blijkbaar niet altijd wat de rechter doet voor wat het illegalenbeleid betreft.

In de federale regering is de minister van Binnenlandse Zaken eveneens een liberaal. Hij is bevoegd voor bepaalde aspecten van het illegalenbeleid. Een aantal andere aspecten, zoals huisvesting, sociale voorzieningen, onderwijs, medische hulp aan illegalen enzovoort, vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Regering.

Soms stel ik vast dat er op het terrein meer dan eens een contradictorisch beleid wordt gevoerd. Op het federale niveau wordt een beleid gevoerd waarbij illegaliteit wordt bestreden en waarbij illegalen worden opgespoord om ze te repatriëren naar hun land van herkomst. Op Vlaams niveau zijn er allerlei maatregelen en initiatieven die illegalen tal van faciliteiten verstrekken, soms omdat we daar niet onderuit kunnen vanwege internationale wetgeving, soms omdat de Vlaamse Regering het niet anders wil. Ik denk bijvoorbeeld aan de weigering van minister Van Brempt om bij controles op het openbaar vervoer de dienst Vreemdelingenzaken in te zetten omdat zij geen actieve opsporing van illegalen wenst.

Ik denk ook aan de weigering om illegalen die gratis medische zorgen krijgen – en dat zijn er nogal wat, zeker in de Antwerpse regio – te registreren. Hetzelfde geldt voor de aanwezigheid van kinderen van illegalen in het onderwijs. Dat ligt moeilijk en is zeer delicaat. Ik besef dat ook. Als de linkerhand echter niet weet wat de rechterhand doet, dan wordt het moeilijk. Als dan nog eens een tegengesteld beleid wordt gevoerd, dan is het hek van de dam en ontstaat er chaos en onduidelijkheid.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Hopelijk zal een dergelijke studie niet alleen het kwalitatieve maar ook het kwantitatieve aspect bestuderen. Zo wordt een aanzet gegeven om enige duidelijkheid te verschaffen. (*Opmerkingen*)

Minister Marino Keulen: Mijnheer Dewinter, de voorzitter heeft me al enkele keren het woord willen geven.

We proberen juist zicht te krijgen op een probleem dat nooit in kaart is gebracht. We willen het debat voeren zonder taboes en met respect voor de menselijkheid en de internationale akkoorden. Tegelijkertijd willen we er op toezien dat het federale uitwijzingsbeleid, dat, hoe jammer ook, onlosmakelijk verbonden is met het vreemdelingenbeleid, niet wordt doorkruist. Vandaag stellen we op het terrein vast dat dit soms wel gebeurt.

We willen nagaan hoe en in welke mate integratiediensten of -centra, de sociale huisvesting, de OCMW's, de Huizen van het Nederlands, de aanbodverstrekkers NT2 dat al dan niet doen. Dat is ook in belang van de mensen die het land moeten verlaten. Hoe langer we de mensen hier laten blijven, hoe moeilijker het voor hen wordt om terug aansluiting te vinden met de maatschappij in het land van oorsprong.

We proberen juist te zorgen voor een harmonisatie. Het resultaat zal klaar zijn tegen de zomerperiode. We verrichten daarmee baanbrekend en taboedoorbrekend werk. We provoceren niet. We doen dat in het belang van een goed beleid. Als coördinerend minister voor de etnischculturele minderheden draag ik daarvoor enige verantwoordelijkheid binnen deze regering. Als minister voor de lokale besturen – de gemeentebesturen en het bestuurlijk aspect van de OCMW's – word ik daarover ook aangesproken. We proberen een deugdelijk beleid te voeren dankzij rapporten van experts.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, de studie moet niet alleen een kwalitatief maar ook een kwantitatief onderzoek voeren. Het mag niet blijven bij het inschatten van de hoegroetheid van de groep. Men moet ook nagaan waar de groepen zich concentreren, hoe het zit met de ruimtelijke spreiding en waarom er dergelijke concentraties zijn. Is dat omdat er te veel faciliteiten zijn? Wat is het aanzuigefect van de huidige faciliteiten? Hoe staat het met de sociale faciliteiten op het vlak van het onderwijs, op het vlak van de huisvesting en dringende medische hulp?

Daarnaast is er nog de verwevenheid van illegaliteit en criminaliteit. Dat onderwerp mag ook geen taboe zijn. Het is het al zeker niet in de studie van professor Engbergsen, die nu ook deze studie zal leiden. In 2004 was dit bij hem al een heel belangrijk onderdeel. De conclusies zijn vrij duidelijk en zeker niet politiek correct.

Tot slot moet ook een verwevenheid tussen illegaliteit en zwartwerk, en de economische impact daarvan worden onderzocht.

Mijn conclusie is dat ik blij ben die studie eindelijk wordt uitgevoerd, jaren nadat dit in het buitenland is gebeurd. Het is spijtig dat we voor bepaalde internationale initiatieven de boot hebben gemist. Mevrouw Van San heeft daar ook op gewezen in haar interview in *De Standaard*.

Op het federale vlak wordt nu een beleid gevoerd dat, naar mijn bescheiden mening, veel te laks is. Er wordt nu gezegd dat het aantal asielzoekers daalt. Dat klopt. Daarnaast zien we echter ook dat het aantal illegalen spectaculair stijgt. Momenteel zijn er nagenoeg evenveel illegalen die worden geregulariseerd op individuele basis als er asielaanvragen zijn in het land. Terwijl de ene statistiek een daling aangeeft, stijgt de andere, waardoor het resultaat identiek is. Dat wordt er natuurlijk niet bijgezegd.

Dat komt, mijnheer de minister, doordat illegalen te veel worden beschouwd als een te integreren groep, als een groep van vreemdelingen die men niet echt actief wil opsporen, die men niet wil laten repatriëren naar hun land van herkomst; als een groep van mensen die we dan op termijn ook maar hier zullen laten inburgeren en integreren via de regularisatie van hun statuut, en die we de kans zullen geven om uiteindelijk de nationaliteit te verwerven. Van dat idee moeten we af. De Vlaamse Regering geeft nu veel te veel faciliteiten. Daardoor wordt het aanzuigeffect almaar groter, en stijgen de concentraties in de steden voortdurend.

In Antwerpen hebben we op dit ogenblik te maken met 25 tot 30.000 illegalen. Dat cijfer komt niet van mij, maar wordt niet meer betwist. Het werd zelfs door de gewezen schepen van Integrale Veiligheidszorg, uw partijgenoot de heer Grootjans, tijdens de verkiezingscampagne naar voren geschoven. Op basis van extrapolatie van het aantal dringende gevallen van medische hulp en de vergelijking daarvan met asielzoekers met dezelfde pathologie, denk ik dat het een correct cijfer is. Weet u wat de impact daarvan is? Een groep van 25 tot 30.000 mensen die illegaal in een stad van 450.000 inwoners verblijft? Dat is evenveel als het aantal inwoners van een stadje als Lier. Dat heeft een enorme impact. We moeten daar iets aan kunnen doen. De Vlaamse overheid moet daar haar verantwoordelijkheid nemen. Als de federale overheid beslist dat iemand niet het recht heeft hier te verblijven, dan moet de Vlaamse overheid niet allerlei faciliteiten aan diezelfde mensen geven. Dan krijgen we een tegengesteld beleid, met alle gevolgen van dien.

Mijn besluit is duidelijk: illegalen horen hier niet thuis. Dat moet het uitgangspunt zijn van deze studie en vooral van het beleid: weten hoeveel er zijn, wat de redenen zijn voor hun verblijf en hoe we daaraan kunnen tegemoetkomen teneinde hen actief op te sporen en te repatriëren naar hun landen van herkomst, waar ze overigens thuishoren. *(Applaus bij Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Collega's, mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, illegaal verblijven in ons land is inderdaad een strafbaar feit. Het staat in de vreemdelingenwet. Wie hier niet op een legale wijze verblijft,

pleegt een strafbaar feit. Een betrouwbare overheid is een overheid die haar rechtsregels handhaaft en doet toepassen. Een gedogende overheid is, wat ons betreft, een overheid die haar eigen geloofwaardigheid ondermijnt en bovendien mensen nog jarenlang in het ongewisse laat. Daardoor koesteren ze stilaan de verwachting dat het uiteindelijk wel in orde komt. Alert bestuur vereist dat besturen samenwerken om de rechtsorde correct en rechtvaardig te handhaven. Het Vlaams regeerakkoord is daar duidelijk over. Wij nemen het initiatief tot overleg tussen de besturen – federaal, Vlaams en lokaal – om een betere afstemming van het beleid te realiseren met het oog op een doortastende en gerichte aanpak van problemen van illegaliteit, concentratie van asielzoekers enzovoort.

Ik neem dus aan dat de studie waarover we hier spreken in dit onderdeel van het regeerakkoord past. Het is ook niet goed dat een overheid de kop in het zand steekt. Het is niet goed voor de hele samenleving, maar ook niet voor die mensen zelf. Ik ga ervan uit dat het hebben van papieren, net zo min als het niet hebben van papieren, niets zegt over het morele gehalte van mensen. Heel wat mensen met het hart op de juiste plaats kennen in onze steden wel een goed ingeburgerd kind van mensen zonder papieren, vaak met een goede kennis van het Nederlands, veel vlijt op school en één of twee ouders die doodgraag met witwerk eerlijk hun kost zouden willen verdienen. Het gaat om mensen die allicht ook nooit aangewezen zouden zijn op het OCMW – zelfs de heer Tastenhoye van het Vlaams Belang sprong ooit op de bres voor een dergelijk gezin.

Ik besef heel goed – en dat is op zich niet onprobleematisch – dat uitgerekend dergelijke gezinnen worden opgevoerd om de zaak van mensen zonder papieren te bepleiten. Dat is geen toeval en het is ook te begrijpen. Maar het gaat wel voorbij aan een andere, even ware realiteit. Joe Van Holsbeeck werd vermoord door jongeren die illegaal in het land verbleven. Zij hebben hem genadeloos van het leven beroofd. Wie wordt daar niet woest van?

Het onderzoek naar mensen die hier illegaal zijn en die criminele feiten plegen, is erg belangrijk en moet taboeloos worden gevoerd. Maar tussen die respectvolle, goed ingeburgerde illegalen die als gevolg van de eindeloze federale procedures jarenlang gedoogd worden en die genadeloze moordenaars zit een eindeloze waai-er aan mensen die, allen met hun eigen drijfveer, zonder wettig verblijf in Vlaanderen en België wonen. De een wordt uitgebuit en werkt om zijn mensenhandelaar af te betalen en de ander dealt drugs. Voor CD&V is het cruciaal dat we naar een betrouwbare overheid gaan die de realiteit onder ogen ziet, met alle nuances.

Dit is voor een deel een federaal thema, maar CD&V kiest voor een harde aanpak: uitwijzing en opsluiting

van overlast veroorzakende illegalen die criminele feiten plegen. Wat de anderen betreft, willen we van Binnenlandse Zaken waterdichte garanties dat terugkeertrechten met REAB-partners of de IOM correct worden uitgevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Berx, u hebt het steeds over “overlast veroorzakende illegalen die criminele feiten plegen”. Is overlast een crimineel feit? Zo ja, wat is dat dan? U gebruikt die term telkens opnieuw, ook als het over sociale huisvesting gaat.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw Vogels, u hebt die discussie ook proberen aan te trekken toen het over sociale huisvesting ging. Dat ging echter over een heel andere thematiek, meer bepaald over mensen in de sociale huisvesting die zich niet houden aan de plichten die ze in die huisvesting hebben. Ik heb toen het woord ‘overlast’ niet gebruikt.

In deze context gebruik ik het wel. Ik heb het inderdaad over overlast veroorzakende illegalen die criminele feiten plegen. Dat onderzoek moet worden gevoerd. De prioriteit bij de uitwijzing en het gericht opsporen van mensen zonder papieren moet liggen bij diegenen die zware criminele feiten plegen, zoals ook in Rotterdam gebeurt. Daarnaast moeten we andere sporen volgen. We hebben een goed federaal illegalenbeleid nodig. Dat moet een meersporenbeleid zijn dat in eerste instantie werk maakt van de uitwijzing en opsporing van mensen die criminele feiten plegen. Ten tweede moeten er waterdichte trajecten zijn wat betreft de terugkeer met de REAB-partners en IOM. In de krant hebben we allemaal gelezen dat het aantal mensen zonder papieren, uitgeprocedeerde asielzoekers die vrijwillig terugkeren, daalt. We moeten bijkomend investeren in terugkeertrechten via de REAB-partners. Verder moet er op een correcte manier gebruik worden gemaakt van de subsidiaire bescherming van mensen die niet terug kunnen worden gestuurd naar het land van herkomst omdat hun nationaliteit niet gekend is of omdat het er niet veilig is. Er moet ook op individuele basis ruimte zijn voor regularisatie van diegenen die zijn ingeburgerd, die geen criminele feiten hebben gepleegd, die al heel lang gedoogd worden, die uitzicht hebben op werk en die niet afhankelijk zullen zijn van de bijstand. Dat is het beleid dat moet worden gevoerd.

Ik heb u al vaak gezegd dat het concept ‘overlast’ breed in te vullen is. Een bestuurlijke overheid moet dat in eerste instantie doen, waarna er dan controle is door een rechter die checkt of dat wat als overlast wordt gekwalificeerd, ook als dusdanig kan worden gekwalificeerd. In essentie gaat het erom dat mensen zonder papieren die criminele feiten hebben gepleegd, bij voorrang moeten worden opgespoord en effectief het land worden uitge-

zet. Deze studie moet onderzoek voeren naar illegalen die hier verblijven en die criminele feiten plegen, zoals het dealen van drugs.

Mevrouw Mieke Vogels: U bent helemaal klaar voor uw federale campagne. Ik heb het er moeilijk mee om steeds weer in elk debat door u het woord ‘overlast’ te horen in combinatie met ‘illegalen’ of ‘vreemdelingen’. Op den duur infecteert u daarmee het debat, waardoor de publieke opinie illegaliteit of vreemdelingen associeert met overlast. Ik heb het daar verschrikkelijk moeilijk mee.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Voor de volksvertegenwoordigers die niet deelnemen aan de bijeenkomsten van de commissie, wil ik nog even de situatie schetsen. Alles wat te maken heeft met politie, vreemdelingenbeleid, illegalen en het uitwijzingsbeleid, is federale materie. Wij proberen mensen die hier legaal verblijven, via de inburgering actief in de samenleving in te schakelen. Wij proberen om aan de hand van dat onderzoek te weten te komen of onze voorzieningen bedoeld of onbedoeld het federale uitwijzingsbeleid doorkruisen.

Het Vlaams beleid gaat over legalen. Het Inburgeringsdecreet is van toepassing op de mensen die de sluis van het federale departement Binnenlandse Zaken zijn gepasseerd. Verder zal er in de toekomst bepaald worden dat asielzoekers, die een tijdelijk verblijfsstatuut hebben, niet op sociale huisvesting een beroep kunnen doen. Sociale huisvesting dient in de eerste plaats voor permanente opvang. Asielzoekers moeten centraal worden opgevangen en na een korte procedure weten waar ze aan toe zijn. Als ze als vluchteling worden erkend, dan kunnen ze een beroep doen op de sociale huisvesting.

Zowel op Vlaams als op federaal niveau is men daarmee bezig. Het taboe bestaat niet meer, en samen met mijn federale collega kijk ik echt uit naar juni, als de resultaten van de studie en de beleidsaanbevelingen worden overgemaakt. Ik stel voor dat op dat ogenblik de onderzoekers de resultaten hier zelf voor de geïnteresseerde volksvertegenwoordigers komen toelichten. Laten we dus even wachten op de resultaten, en hier niet al debatteren alsof die studie al is uitgevoerd. Ik ben hier te gast en kom hier graag, maar dat laatste wil ik toch benadrukken.

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Ik sluit me aan bij wat de minister zei over de vermenging van federale en Vlaamse bevoegdheden.

Wat mevrouw Berx zegt over de opsporing van criminelen, verbaast me. Op het ogenblik dat men daders

van criminele feiten opspoort, weet men nog niet of het gaat om illegalen of legalen. Ik hoop in elk geval dat men beide categorieën met dezelfde intensiteit opspoort. Men mag geen onderscheid maken.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, u weet dat we uw beleid ten volle ondersteunen. Ik heb me gewoon een beetje laten gaan over de federale voorstellen omdat mevrouw Vogels me daarover had uitgedaagd. Ik zeg gewoon dat alle criminelen moeten worden opgespoord en vervolgd. Ik verzet me wel tegen het idee dat illegalen nooit overlast veroorzaken. Er is een grote verscheidenheid van migranten, en daaronder zijn veel mensen die perfect zijn geïntegreerd en terecht gebruik maken van hun fundamentele rechten inzake onderwijs, geneeskundige verzorging, enzovoort. Ik zeg wel dat we prioriteiten moeten leggen voor die wijken waar er spanningen zijn.

De minister wil dat ook, want hij is naar een wijk gegaan waar de bewoners aanklaarten dat er wel degelijk veel samenlevingsproblemen zijn, mede ten gevolge van het komen en gaan van mensen zonder papieren. De Antwerpse VLD-schepen Grootjans zegt dat er wellicht 30.000 tot 40.000 mensen illegaal in de stad verblijven. Dat leidt tot problemen, want die mensen moeten aan een inkomen geraken, en er is ook sprake van uitbuiting. De politie kan bevestigen dat in het kader van de strijd tegen drugs veel mensen zonder papieren worden opgepakt. Die problemen moeten we onder ogen zien, en ze moeten bij prioriteit worden aangepakt. Mensen die zich correct gedragen en hier legaal zijn of al lang moeten wachten op papieren omdat de overheid te laks is geweest, moeten hier hun leven kunnen uitbouwen.

U hebt inderdaad gezegd dat u een antwoord wenst op de vraag in welke mate illegale verblijvers een beroep doen op tal van vormen van dienstverlening van lokale overheden en eventueel ook alleen van de Vlaamse overheid. Wij hebben onlangs in de commissie de discussie over de beleidsbrief gevoerd. In de beleidsbrief wordt met geen woord gerept over de problematiek van mensen die hier zonder wettige verblijfsdocumenten zijn. Mevrouw Vogels heeft vooral de aandacht getrokken op de alsmaar toenemende problematiek van de illegalen en van mensen die hier zonder wettige documenten verblijven. U hebt toen gezegd dat het om een bevoegdheid van minister Vervotte ging. Voor het overige hebt u naar het federale beleid verwezen. Het is wel vreemd dat u in 2004 al naar een studie verwijst en als de discussie in de commissie wordt gevoerd u naar de verantwoordelijkheid van minister Vervotte en de federale minister van Binnenlandse Aangelegenheden wijst. Als u verwijst naar minister Vervotte, komt bij mij de vraag naar boven of zij ook betrokken is bij de studie. Zo zou de onderzoeksopdracht beter kunnen worden afgebakend zodat ze relevant wordt voor dat onderdeel

van het diversiteitsbeleid en alles wat met opvang en zo meer te maken heeft.

Minister Marino Keulen: Ik wil duidelijk zijn. Het is al meermaals in de media aangekondigd, en niet alleen in De Standaard van dit weekend, maar een geruime tijd geleden al. Ik heb er van minister Vervotte ook nooit een vraag over gekregen. Ik ben inderdaad bevoegd wat het decreet 1998 met betrekking tot de etnisch-culturele minderheden betreft en verantwoordelijk voor de lokale besturen, de gemeenten en de OCMW's. Ik ben ook bevoegd voor de inburgering, maar dan komen we al bij de mensen terecht die hier legaal verblijven. Ik voel me er zeer door aangesproken. Minister Vervotte is verantwoordelijk voor mensen zonder papieren en de opvang van niet-begeleide minderjarigen. We werken aan een instrumentarium. Ik houd er met haar op regelmatige tijdstippen overleg over.

Hier gaat het om mijn eigen beslissing. Het staat ook zo ingeschreven in de begroting van 2005. Dat is ook zo voor de toewijzingen die via de geijkte wettelijke procedures verlopen. Het gaat hier om een autonome beslissing van mijnentwege.

Mevrouw Cathy Berx: Ik heb nog één vraag. U had aangegeven dat u een zicht wilde krijgen op de mate waarin illegale verblijvers gebruik maken van lokale overheidsdiensten. Mijn vraag is dan ook of u al beleidsmaatregelen op het oog hebt? U wenst niet op de resultaten van een bestelde studie vooruit te lopen, maar dat zou een gemakkelijk antwoord zijn. Hebt u al een idee van de richting waarin u de beleidsmaatregelen wenst te sturen? Gaat u bijvoorbeeld als minister van Binnenlandse Aangelegenheden de steden die bovenmatig worden geconfronteerd met illegale verblijvers een extra ondersteuning geven zodat zij hun rol ten volle kunnen opnemen zowel in het raam van het Vlaamse als het federale beleid?

Minister Marino Keulen: In de politiek moet men zeker geen antwoord geven op hypothetische vragen. Het is de bedoeling om wetenschappers onder de arm te nemen en hen een onderzoek met een open geest te laten uitvoeren, zonder voorafgaande condities op te leggen. Het is de bedoeling dat de problematiek in kaart wordt gebracht. Er zullen cijfers uit naar voren komen. Zij zullen zelf ook beleidsaanbevelingen formuleren.

Laten we er zelf ook onbevangen, met een open geest naar luisteren en zien hoe we dat in de praktijk brengen. Voor sommigen is het nog altijd een taboe-onderwerp. Dat is fout, want mensen die ermee worden geconfronteerd – en het gaat om sociaal voelende mensen – vragen er wel aandacht aan te besteden in het belang van de mensen zelf. We zullen zien wat er in

juni uit de bus komt en samen met het parlement zullen we de resultaten met de onderzoekers bespreken en er beleidsmatig een vervolg aan breien.

Alvorens een stap in het onbekende te zetten, is een leidraad nodig die ons door de wol geverfde onderzoekers zal worden aangereikt. Zij hebben in het verleden immers bewezen expertise op dat terrein te hebben verworven.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, in tegenstelling tot de vorige sprekers, zal ik proberen niet aan de verleiding toe te geven om onze hele visie op het illegalenbeleid te geven. Ik wil me enkel toespitsen op drie redenen waarom we het een goed idee vinden dat de federale en de Vlaamse overheid een gezamenlijk onderzoek besteld hebben bij mevrouw Van San.

Ten eerste is het duidelijk dat we in Europa op dit vlak een witte vlek zijn. Het is nooit goed om over een maatschappelijke evolutie die een vrij grote impact heeft op de samenleving en dus ook op de politiek, niets te weten. Het is nu goed dat we, laattijdig, onder het motto 'meten is weten' ook hier een inhaalbeweging maken.

Ten tweede heeft dit debat alles te maken met globale migratiestromen. Migratie is een federale materie en wordt in goede banen geleid via verblijfsvergunningen. Maar meer en meer zal dit fenomeen ook een impact hebben op dit parlement en op dit beleidsniveau. Het is de vraag of, wanneer we een dergelijk goed onderbouwd inburgeringsbeleid verder zetten zoals we dat nu doen, het dan wel logisch is dat we over migratie helemaal niets zouden te zeggen hebben. Migratie wordt een van de debatten van deze eeuw. Het is dan ook geen toeval dat het een van de centrale elementen is in de burgermanifesten van de premier. Men kan het er mee eens zijn of niet, maar hij heeft in elk geval met een scherp oog gezien dat we hierop de komende jaren antwoorden zullen moeten geven. We geloven dat deze onderzoeken ons daarbij kunnen helpen. Ik wil hier helemaal niet zeggen dat illegale migratie het antwoord is op een aantal maatschappelijke problemen, integendeel. Maar de vraag is of, op basis van een rationalisering van dit fenomeen, we geen nieuwe wegen kunnen inslaan over migratie en migratiebeleid, eerder dan nu de illusie van de virtuele migratiestop voorop te zetten en er verder geen enkel debat over te voeren.

Ten derde moeten we alle aspecten durven onderzoeken. We weten al behoorlijk wat over de economische impact van illegalen. We hebben al wat cijfers over zwartwerk, over illegalen en economie. Maar we moeten ook breder durven te gaan: het positieve element is dat sommigen zich toch willens nillens inburgeren, en het negatieve

element, namelijk de relatie tussen criminaliteit en illegaliteit, moet verder bekeken worden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het probleem van zwartwerk door illegalen. Mijn vraag is: bestaat er wit werk door illegalen? Het feit dat mensen illegaal zijn, belet hen om legaal te werken.

De heer Sven Gatz: Dat geef ik gerust toe. Dit is een juridische kwalificatie, illegalen kunnen niet wit werken. Maar als u goed naar mij geluisterd hebt, hebt u gehoord dat een van de redenen waarom we dit een goed onderzoek vinden, is dat het ons hopelijk in staat stelt om daarover een goed debat te voeren. Maar dat is voor de toekomst, nu gaat het over het onderzoek. Wat we denken over het illegalenbeleid, is voor het federale parlement.

We moeten dus alle aspecten durven onderzoeken en ik hoop dat we dan over enkele maanden daarover een debat kunnen voeren. We kijken zeker uit naar de resultaten van dat onderzoek. (*Applaus bij VLD-Vivant*)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, collega's, "meten is weten", de heer Gatz zei het al. In die zin hebben wij absoluut geen probleem met het aangekondigde onderzoek naar het brede spectrum van de asielproblematiek en de mensen zonder papieren en hun leefwereld.

Maar we willen er wel een kanttekening bij plaatsen. Als deze studie de bedoeling heeft, zoals de Vlaamse Regering op dit ogenblik nastreeft, om de migratie te beheersen, is deze studie geen goed instrument. Ik denk dat we met deze studie moeten streven naar het beheren van de migratie.

Collega's, er zijn 130 miljoen migratiebewegingen over de hele wereld. Volgens prognoses zitten we over 20 jaar aan het dubbele. Of we dat nu willen of niet, er zullen in de toekomst nog meer mensen naar hier komen. Dan kunnen we er de toekomstige generatie maar beter op voorbereiden. In het kader van het beheren van de problematiek, is het goed om een globaal beeld te hebben op de hele problematiek en op de leefwereld van de mensen die hier verblijven.

We denken inderdaad dat het goed is te weten hoe mensen zonder papieren naar ons land komen. Het is goed te weten wie steun geeft aan mensen zonder papieren en op welke manier dat gebeurt. Het is goed te weten hoe mensen zonder papieren hier leven. Maar dat is voor ons niet de vraag. Het gaat ons vooral om de vraag wat we met de resultaten willen aanvangen.

Collega's, willen we het vooral hebben over de problemen die mensen zonder papieren veroorzaken, of willen we het ook hebben over problemen waar mensen zonder papieren mee te kampen hebben?

De heer Sven Gatz: Mijnheer Roegiers, ik denk dat het essentieel is dat we het over beide hebben. We kunnen niet het ene zonder het andere bespreken.

De heer Jan Roegiers: Ik heb u ook niet tegengesproken.

De heer Sven Gatz: Maar in de vraagstelling leek u een bepaalde richting uit te gaan. Illegalen leveren een aantal positieve zaken op voor de samenleving – zelfs al zal niet iedereen in dit halfroond dat willen erkennen –, maar er zijn ook een aantal problemen. Dat gaan we nu onderzoeken.

Daarom wou ik ook niet vooruitlopen op de vraag wat we daarmee gaan doen. Een van de slechtste dingen die men met een wetenschappelijk onderzoek kan doen, is vooraf weten wat men ermee gaat doen. Dan hoeft men het natuurlijk ook niet meer te bestellen.

De heer Jan Roegiers: Ik stel open vragen, die ik belangrijk vind voor het moment dat we de resultaten zullen kennen en die we dan ook effectief kunnen bespreken.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer Roegiers, u zegt dat we het niet moeten hebben over de problemen die ze veroorzaken, maar wel over de problemen die ze hebben.

De heer Jan Roegiers: Ik heb dat niet gezegd. Ik heb gezegd dat we het over beide moeten hebben.

De heer Bart De Wever: U maakt volgens mij een onderscheid in iets dat een en ondeelbaar is. De problemen die mensen hebben, hangen samen met de problemen die ze veroorzaken. Ik denk dat u met de polarisatie, met het uiteentrekken van die ondeelbare problematiek, een spiegelbeeld bent van degenen die alleen willen focussen op de problemen die worden veroorzaakt.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer De Wever, ik ben het er absoluut niet mee eens dat beide zaken een en ondeelbaar zijn. We zullen het daar nog uitgebreider over kunnen hebben, als we eenmaal de resultaten kennen.

Collega's, zijn we bereid, als we de resultaten van het onderzoek hebben, om keihard op te treden tegen criminele organisaties die gespecialiseerd zijn in mensenhandel? Zijn we bereid om keihard op te treden tegen oplichters, die walgelijke winsten halen uit de verhuur van matrassen in onleefbare huizen? Zijn we bereid om meer ambtenaren – en wat mij betreft mogen het in dit geval echt

ambtenaren zijn – in te zetten voor de controle van zwartwerk en het vervolgen van malafide werkgevers?

Zijn we bereid om steeds meer en steeds luider mensen zonder papieren met een afschuwelijke minachting te omschrijven als illegalen? Gaan we mensen zonder papieren steeds nadrukkelijker beschouwen als de criminele paria's van deze samenleving? Gaan we de onderzoeksresultaten aanwenden om een nog geraffineerder opsporingsbeleid te organiseren op tram of bus en in de klaslokalen, tegen alles en iedereen die er een beetje anders uitziet?

Of zijn we bereid om met die onderzoeksresultaten en met respect voor mensenrechten te streven naar een humane samenleving? Zijn we bereid om te aanvaarden dat achter de mensen zonder papieren bezorgde moeders en vaders zitten, die een toekomst willen voor hun kinderen? Zijn we bereid om fundamentele grondrechten te blijven respecteren?

Spirit wil absoluut de menselijke kant van het verhaal zichtbaar maken. Die stem willen we in het debat blijven brengen. Ook al beschik je niet over de juiste papieren, dan nog heb je fundamentele rechten.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer Roegiers, zonet zei u dat u de beide aspecten zou willen laten onderzoeken, namelijk enerzijds de problemen die mensen hebben en anderzijds de problemen die mensen veroorzaken. Ik merk nu dat u heel sterk focust op de mensen die hier illegaal verblijven en op geen enkele manier een probleem veroorzaken, op mensen die hier asiel hebben aangevraagd en zes tot zeven jaar moeten wachten alvorens er een uitspraak komt, die alle moeite hebben gedaan om hun kinderen hier naar school te sturen en waarvan de kinderen alle moeite hebben gedaan om zich in te spannen om de taal te leren en goed te presteren op school, soms veel beter dan andere kinderen die hier al langer zijn en hier legaal verblijven. Heb alstublieft ook oog voor een aantal andere dingen. Nu reduceert u alles tot de goeden die geen enkel probleem veroorzaken. Joe van Holsbeeck is neergestoken door twee jongeren die illegaal op ons grondgebied verbleven. Heel wat drugshandel in Antwerpen is in handen van mensen die hier illegaal verblijven. Heb oog voor de realiteit, negeer niet dat er ook problemen zijn en dat er samenlevingsproblemen worden veroorzaakt. Ik wil met u die buurten eens gaan bezoeken. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, ik word niet goed van die poging tot culpabiliseren die hier aan de orde is. Men zet de wereld op zijn kop: de illegaal wordt het slachtoffer, en de maatschappij – wij – zijn de daders. We mogen zelfs het woord illegaal niet

meer uitspreken, want dat is het stigmatiseren en criminaliseren van die brave mensen. Er is toch oorzaak en gevolg in dezen? U stelt de hele Vlaamse en Europese samenleving verantwoordelijk voor het feit dat die arme illegalen hier in mensonwaardige omstandigheden zwartwerk moeten doen om hier te kunnen overleven en zelfs criminele feiten moeten plegen. Het is omgekeerd: we hebben die mensen niet hier gevraagd. Ze zijn naar hier gekomen op eigen risico en op eigen initiatief, goed wetende wat hun lot zou zijn en wat de risico's en de mogelijkheden waren. We moeten daar op een consequente manier tegen durven optreden en niet doen alsof het allemaal onze schuld is en zij geen enkele verantwoordelijkheid dragen.

Dat er van die mensen wordt geprofitteerd en misbruik wordt gemaakt van hun situatie, weten we allemaal. Dat zou echter niet zo zijn, mocht de overheid een consequent, efficiënt en kordaat beleid ter zake voeren, ervoor zou zorgen dat de grenzen dicht blijven voor illegalen, de illegalen niet zou faciliteren waardoor het aanzuigefect steeds groter wordt, er niet via regularisatie voor zou zorgen dat er nog meer illegalen geneigd zijn naar hier te komen en een actief opsporingsbeleid zou voeren en hen daadwerkelijk zou repatriëren. Alleen dan zullen we paal en perk kunnen stellen aan al de problemen die onze bevolking ondervindt en die de illegalen ondervinden. Dat kan niet door een politiek correct culpabiliseringsdiscours van de eigen bevolking te houden en daarvoor de problemen die gecreëerd worden door uw eigen overheid en uw eigen partij onder de mat te vegen.

Mevrouw Mieke Vogels: Dit discours uit de verzamelde werken van de heer Dewinter kennen we al lang, maar ik maak me grote zorgen over het discours van mevrouw Berx, CD&V'er. Mevrouw Berx, u geeft steeds weer opnieuw de indruk dat er twee soorten illegalen zijn, namelijk criminele en andere. Er zijn mensen die criminele feiten plegen, zowel legalen als illegalen. Er zijn mensen met papieren en mensen zonder papieren of mensen die legaal of illegaal zijn. U infecteert het debat door een onderscheid te maken tussen criminele illegalen en andere illegalen en altijd te zeggen dat we de ogen niet mogen sluiten voor de criminele illegalen. Ik word er verschrikkelijk ambetant van altijd weer te horen zeggen: kom eens mee wandelen in Antwerpen-Noord.

Mijn dochter woont in Antwerpen-Noord. Dat is helemaal niet de hel van Vlaanderen. Het is een wijk die zijn problemen heeft. Het is ook een wijk waar het leuk wonen is. Ik wil de problemen niet ontkennen, maar hou op met die stigmatisering en met het infecteren van het debat. Illegalen zijn geen criminelen.

Minister Marino Keulen: Ik blijf het herhalen: het debat dat hier nu wordt gevoerd, zou voor het grootste deel van de tijd moeten worden gevoerd bij de bureaus. We zijn nu immers louter over federale bevoegdheden

aan het praten. Bij een vreemdelingenbeleid hoort een uitwijzingsbeleid. Dat kan men betreuren of goed vinden, maar het is zo dat de wetgeving voorziet in een handhavingsbeleid. De Vlaamse overheid heeft de plicht om complementair te werken met de andere overheden, dus ook de federale, om ervoor te zorgen dat we elkaar ter zake niet onbedoeld tegenwerken. We laten dat nu voor de eerste maal in kaart brengen.

Mevrouw Vogels, ik kom wel meer dan één maal in Antwerpen. Mensen met het hart op de juiste plaats, die sociaal bewogen zijn en zich engageren in de samenleving, zeggen me dat ik aan de andere kant ook mijn ogen niet kan sluiten voor dit probleem. Aan dit probleem moeten we iets doen. Vandaag zijn de procedures wat het vreemdelingenbeleid en het uitwijzingsbeleid betreft, al voor een deel vereenvoudigd. Het kan misschien nog een stuk eenvoudiger, maar dat debat moet in het federale parlement worden gevoerd, en niet hier. Laten we intellectueel eerlijk blijven. Hier worden te pas en te onpas grote principes gehanteerd, waardoor aan de buitenwereld een totaal valse indruk wordt gegeven. Dit is jammer genoeg op dit ogenblik een virtueel debat.

Mevrouw Cathy Berx: Ik ben het eens met u, maar niet als u zegt dat het een virtueel debat is.

Minister Marino Keulen: Hier is dat wel virtueel. Het moet in de Kamer en de Senaat worden gevoerd.

Mevrouw Cathy Berx: U hebt zelf natuurlijk ook mee die studie besteld. Daar wou ik het echter niet over hebben. Ik heb duidelijk gezegd dat er een duidelijke aanpak moet zijn, met uitwijzing en opsluiting, van illegalen die criminele feiten hebben gepleegd. Ik heb helemaal niet gezegd dat illegalen per definitie criminelen zijn. Dat is echter wat u er bijna van maakt, mevrouw Vogels. Dat neem ik niet. Dat heb ik totaal niet gezegd. Zet dit misverstand uit uw hoofd. Ik heb het gewoon gehad over illegale verblijvers die criminele feiten hebben gepleegd en daarmee grote overlast veroorzaken in wijken, waarvoor we als beleidsmakers onze ogen niet mogen sluiten.

Bovendien, als u er zo'n grote problemen mee hebt, dan is aan u om eventueel de federale wetgeving te wijzigen die bepaalt dat het loutere feit hier illegaal te verblijven strafbaar is. Dat staat immers zo in de wetgeving. Er is sprake van twee verschillende zaken. Er is het niet op een conforme manier hier verblijven. Dat verblijf is zelfs strafbaar. Dat is één problematiek. De andere problematiek is die van het aanpakken van illegale verblijvers die criminele feiten plegen. Wat ons betreft, is dat de groep die prioritair moet worden aanpakkt, op een correcte en kordate wijze.

De voorzitter: Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel: Mevrouw de voorzitter, de dochter van mevrouw Vogels kan dan wel in Antwerpen-Noord wonen, maar ik woon zelf in die wijk. Ik denk dat ik de enige ben in heel dit parlement. De voorstelling die mevrouw Vogels geeft, klopt helemaal niet. Het is niet waar dat de mensen die in Antwerpen-Noord wonen en werken en vechten voor een betere wijk, zeggen dat het een hel is. Mocht het een hel zijn, dan zouden ze er niet blijven. Dan zouden ze niet blijven voortwerken voor hun wijk.

Het is echter wel zo dat die mensen, zoals de mensen van De Bilzen, al jaar en dag met dezelfde problemen worden geconfronteerd, die niet kunnen worden genegeerd. Zij kaarten al jaren die problemen aan en krijgen al jaren dezelfde beloften, maar zijn nog geen stap verder geraakt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Jan Roegiers: Mevrouw Berx, ik heb Antwerpen-Noord niet nodig. Ik woon op 200 meter van de Gentse Rabotwijk. Dat is de armste wijk van Vlaanderen. Ik weet heus wel wat de problemen daar zijn. Alleen hebben u en de heer Dewinter een zeer eenzijdig betoog gehouden. Ik vond het dan ook mijn plicht om enige nuance aan te brengen in dit debat.

De heer Bart De Wever: Verontschuldig me dat ik u alweer onderbreek, maar ik zal het kort houden.

Ik vind het echt bedroevend dat u dit debat blijkbaar alleen in zwart-wittermen kunt voeren.

De heer Jan Roegiers: Dat heb ik niet gedaan. Ik heb een aantal open vragen gesteld.

De heer Bart De Wever: Dat doet u wel. Aan de ene, witte zijde hebt u de illegaal voorgesteld als de modelburger van morgen en wellicht de kiezer van morgen, die alleen gehinderd is door zijn illegaal-zijn en waarbij het aan de overheid is om die handicap weg te nemen. Ofwel is er sprake van de crimineel van morgen, die enkel zit te wachten op het plegen van zijn eerste criminele feit.

Het betoog van mevrouw Berx komt er echter op neer dat de realiteit oneindig complex is en dat het beleid dat we moeten voeren dus oneindig genuanceerd zou moeten zijn.

Als u, net als mevrouw Vogels, elke nuance uit dit debat wegzuigt, dan bewijst u het debat absoluut geen dienst, maar bewijst u enkel een dienst aan degenen die, uit welbegrepen eigenbelang, leven van deze polarisatie. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De heer Jan Roegiers: Mijnheer De Wever, wat ik precies probeer te doen, is nuance aanbrengen in dit debat. U reageert er op een andere manier op. Ik heb een

aantal vragen gesteld die tot nu toe niet aan bod zijn gekomen, maar waarvan ik belangrijk vind dat ze aan bod komen.

Wat ik wilde zeggen, is het volgende. Ook al beschikt iemand niet over de juiste papieren, dan nog heeft hij of zij fundamentele rechten. Een mens – en ik onderstreep het woord ‘mens’ – heeft een bepaalde basis nodig om te leven en die basis moet de overheid garanderen, ook voor mensen zonder wettig verblijf. Dat is vandaag in Vlaanderen grotendeels zo. Wij zullen niet aanvaarden dat daar op enigerlei wijze afbreuk aan wordt gedaan. Voor ons vormt dit de belangrijkste uitdaging: met de resultaten streven naar een harmonieuze samenleving.

Collega's, tegen een alsmaar luider klinkend rechts discours zullen we, met de bescheiden middelen die we hebben, de progressieve noot blijvend laten weerklinken, ook in naam van heel veel niet-criminele mensen zonder papieren. (*Applaus bij sp.a-spirit en Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, gisteren hebben we in de commissie voor Welzijn gedebatteerd over het onderzoek van de heer Dehaene naar het groeiend aantal mensen met een schuldenprobleem. We hebben daarbij gezegd dat zo'n onderzoek goed is, want meten is weten. In Vlaanderen zijn we te lang bang geweest voor cijfers. Het is belangrijk om niet alleen de economische grootheden in Vlaanderen te kennen, maar om ook te beschikken over cijfers die minder prettig zijn zodat we weten hoeveel mensen met een handicap wachten op zorg, hoeveel mensen schulden hebben en hoeveel mensen hier illegaal verblijven.

We hebben extreemrechts te lang bestreden door de waarheid te ontkennen, door aan struisvogelpolitiek te doen. Het is inderdaad amper 4 jaar geleden dat minister Verwilghen, toen hij bij dezelfde mevrouw Van San een studie bestelde, onder druk werd gezet door de oppositie en de media omdat het onderzoek vooringenomen zou zijn en men schrik had van de cijfers.

Ik heb toen als Vlaams minister bevoegd voor etnisch-culturele minderheden en bijzondere jeugdzorg, het onderzoek overgenomen. Ik vond toen ook al dat extreemrechts alleen kan worden bestreden op basis van feiten. Als Filip Dewinter al jaren zegt dat er in Antwerpen tienduizenden illegalen wonen, dan volstaat het niet om te antwoorden dat hij liegt, overdrijft of manipuleert.

Mevrouw Berx, het klopt dat wie in Antwerpen woont – en het gaat echt niet alleen om Antwerpen-Noord,

maar ook bijvoorbeeld om Deurne – ziet wat hij ziet. Hij ziet dat er in de klas van zijn kinderen zes à zeven kinderen zijn die geen papieren hebben. Hij ziet wat er rondom hem gebeurt. Mensen hebben geen boodschap aan welles-nietesspelletjes over cijfers. Tot op dat punt zijn we het volledig met elkaar eens.

Laten we trouwens de waarheid onder ogen zien: we kunnen nooit terug naar de vorige eeuw, we moeten vooruit kijken, want we leven in een geglobaliseerde wereld. Als het aan velen van de rechterzijde ligt, dan zullen er nog meer open grenzen komen, komt er nog meer commercie, zal het vervoer nog goedkoper worden en zullen de communicatiemedia nog meer wereldwijd worden verspreid. Wie in het hartje van Senegal woont en op tv of via internet ziet dat het paradijs in het westen ligt en ook ziet dat mensen van hier 14 dagen op vakantie komen naar Senegal omdat de vluchten zo goedkoop zijn, wel dan zal iemand uit Senegal die een beetje initiatief toont, beslissen om zijn geluk hier te komen zoeken, om hier een betere toekomst aan zijn kinderen te geven. We moeten inzien dat dit de realiteit is. We mogen ook niet bang zijn voor die realiteit. Angst is immers een slechte raadgever.

Metten is weten, en wat niet weet, dat niet deert. Ik ben blij met dergelijke onderzoeken.

Ik ben blij dat er cijfers op tafel komen omdat ik hoop dat vooral de partijen die zichzelf christelijk en sociaal noemen, iets zullen doen aan de mensenwaardige situaties die nu achter de muren van verkrotte huizen woekeren. Ik hoop, mijnheer Roegiers, dat u ook in naam van sp.a hebt gesproken.

De heer Jan Roegiers: Ik heb heel duidelijk gezegd dat ik sprak namens het kartel sp.a-spirit.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat stelt me gerust, mijnheer Roegiers, omdat ik dan weet dat als de cijfers eenmaal op tafel liggen, ik en de illegalen op u zullen kunnen rekenen. Die mensen hokken met 10 of 20 samen op een mensenwaardige wijze, ze zijn te vinden op consultaties van Artsen zonder Grenzen en in de scholen.

Ik ben niet bang van de band tussen illegaliteit en criminaliteit. Natuurlijk zijn er mensen die gebruikmaken van de weggevallen grenzen om aan criminele netwerken deel te nemen. De overgrote meerderheid van de illegalen in het Antwerpse, zo bleek uit de eerste extra rapporten die we hebben gezien, zijn echter mensen die het moeten hebben van de stilte en een zo onopvallend mogelijk verblijf, uit schrik om betrappt en teruggewezen te worden. Destijds, met de controles op de trams, durfden die mensen de tram niet meer nemen. Dat zijn niet de grote criminelen. Als ze al criminele feiten plegen, is het vaak met medeweten van mensen met goede papieren, die hen in het zwart tewerkstellen. Die criminaliteit zal

er wel zijn, maar daarvoor moeten we eerst in eigen boezem kijken.

Ik ben niet bang van mevrouw Van San. Ik reken op de democratische en sociaal voelende partijen om, als de feiten en cijfers bekend zijn, gebaseerd op de westerse, christelijke waarden, de dingen te doen die nodig zijn, want mensen zonder papieren zijn in de eerste plaats mensen. (*Applaus bij Groen! en sp.a-spirit*)

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik hou mijn toespraak namens de N-VA-fractie. (*Gelach*)

Ik stel vast dat we in dit parlement federale debatten voeren. We hadden er een over de monarchie, over kernenergie, de huurwetgeving, en nu over illegalen. Mijnheer de minister, u heeft zich daar een beetje aan gestoord. Voor mij is dat hoopvol. Ik hoop dat dat blijk geeft van onze grenzeloze Vlaamse ambitie, die dit parlement in staat stelt om binnenkort al die bevoegdheden naar hier te halen, waar ze thuishoren.

Dit debat bewijst dat dit één en ondeelbaar is, en dat het ook nodig is. Je kunt moeilijk een studie bestellen over het gebruik dat illegalen van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen maken en je niet interesseren voor de manier waarop die mensen hier zijn terechtgekomen en met hoeveel ze zijn. Dat is het verhaal van de dweil en de kraan. Als je bestudeert hoe je de dweil moet gebruiken, kijk je best ook naar de kraan. Anders ben je slecht bezig en bent u, mijnheer de minister, gedwongen in uw inburgeringsbeleid op één been te dansen.

Mijnheer de minister, blijkbaar hebt u het initiatief genomen om die studie te bestellen. Dan heeft mevrouw Van San toevallig in een tv-studio minister Dewael ontmoet en hem ingelicht over die studie, en die is er dan mee ingestapt. Dat is toch geen ernstige manier om die problemen aan te pakken.

Minister Marino Keulen: Ik moet geen verantwoording geven voor de verklaringen van mevrouw Van San. Het onderzoek werd besteld door de federale overheid in oktober 2004. Het onderwerp was de omvang, het volume, het aantal illegalen en hun motivatie om naar hier te komen. Ik heb al meermaals vastgesteld dat mensen me over illegalen aanspreken. Ik ontmoet ze ook binnen onze Vlaamse en lokale voorzieningen.

We hebben het dan over OCMW's, aanbodverstrekkers, Nederlands als tweede taal, huizen van het Nederlands, onthaalbureaus en dergelijke meer. Je stelt vast dat daarover geen enkel onderzoek bestaat. Er is geen empirisch materiaal beschikbaar. Ik heb dan autonoom

beslist om dat onderzoek te laten uitvoeren. En eigenlijk is het heel complementair: wij hebben de federale gegevens nodig om ons onderzoek te kunnen voeren.

Het onderzoek is van start gegaan in november 2005. Dat is mijn autonome beslissing. Het sluit heel goed aan bij wat er op federaal vlak gebeurt en wat wij hoe dan ook nodig hebben. Dat geeft ook aan dat je met twee materies zit die heel dicht bij elkaar staan.

De heer Bart De Wever: Dat betwist ik allemaal niet. Ik bekijk alleen de genese van die studie en de manier waarop het federale niveau zich blijkbaar heeft aangesloten. Dat heeft aanleiding gegeven tot een communicatie, die dan weer de aanleiding was voor dit debat, waarvan u zelf zegt dat u er “te gast” bent. U zegt dat u zelf verrast was door de krantenartikels. Op die manier voert men geen beleid. Dat is alles wat ik wou zeggen.

Ik stel mij een realiteit voor waarin men deze belangrijke problematiek op een andere, integrale manier zou kunnen benaderen. Dat is alles wat ik daarover wou zeggen.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, u kunt daar ideaalscenario's rond uittekenen, maar ik moet werken binnen een staatkundige context die is wat hij is. Die context is dat het vreemdelingenbeleid een federale materie is, en dat wij verantwoordelijk zijn voor de inburgering.

U kunt hier virtueel de onafhankelijkheid uitroepen en alles samenbrengen, maar dat gaat de zaken vandaag niet veranderen. Ik moet werken met de realiteit waarin ik functioneer.

Er bestaan daarover geen taboes voor mij. Ik heb respect voor mensen. Maar aan de andere kant is illegaliteit een onwettigheid. Het kan niet zijn dat Vlaanderen en de lokale besturen het federale uitwijzingsbeleid doorkruisen. Dat is niet gezond vanuit legistisch oogpunt én vanuit maatschappelijk oogpunt.

De mensen op het terrein vragen ons om er niet blind voor te blijven en maatregelen te nemen. En dat gebeurt ook. Het gekke is dat iedereen zich opwindt, terwijl nu gebeurt wat jarenlang niet is gebeurd. In juni gaan we al resultaten krijgen, met beleidsaanbevelingen. De vele geïnteresseerden in dit parlement kunnen dan samen met mij van start gaan.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, u reageert veel te heftig. Ik wou u alleen maar uitnodigen tot het voluntarisme dat eigen is aan uw partij en aan dit parlement, als zij dit soort federale materies al prematuur naar zich willen toezuigen.

Illegale inwijking is inderdaad een historisch fenomeen, dat niet per se negatief hoeft te zijn. Ik zeg dat ter ge-

ruststelling van sommigen. Ik wil zeer kort een historische uitweiding houden. Wij hebben in onze geschiedenis ook te maken gehad met illegale inwijking. In een iets verder verleden, bij de scheiding van de Nederlanden in de zeventiende eeuw, is Antwerpen voor de helft leeggelopen. (*Opmerkingen van de heer Jan Penris*)

De val van Antwerpen was in 1585, het verdrag van Münster in 1648. Gelieve mij niet op mijn eigen terrein te komen corrigeren.

In die tijd was Antwerpen het slachtoffer van illegale uitwijking. Amsterdam was het slachtoffer van illegale inwijking. Amsterdam was toen een dorpje zoals Lier, met 30.000 inwoners. In de loop van de zeventiende eeuw is dat aantal verzevenvoudigd als gevolg van illegale inwijking. Je kunt niet zeggen dat Amsterdam daar veel slechter van geworden is.

Eigenlijk bestaat autochtoon Amsterdam dus uit uitgeweken Antwerpenaren. Ook al zou je dat vandaag niet zeggen: zij hebben een soort arrogantie aangekweekt die Antwerpen totaal vreemd is.

Als we dus naar onze geschiedenis kijken, blijkt dat de fenomenen van vandaag heus niet zo uniek zijn. Zelfs de schaal waarop ze gebeuren, is ooit veel groter geweest. Het hoeft dus niet negatief te zijn.

Maar laat ons toch het realisme behouden dat dit soort fenomenen in de 21ste eeuw, een zeer complexe tijd, beheerst moeten worden. U zei dat we dat moeten beheren en niet proberen te beheersen. Ik vind dat lulkoek. Iets wat je niet beheerst, kun je per definitie niet beheren.

Wij moeten de ambitie hebben om greep te krijgen op migratie. Wij moeten migratie als een realiteit aanvaarden. We moeten aanvaarden dat Vlaanderen een migratiesamenleving is, of je dat nu graag hebt of niet. Het is een feit en we zullen daar op een positieve manier mee aan de slag moeten gaan.

Als beleidsmakers moeten we echter proberen greep te krijgen op de vraag wie naar hier komt en onder welke voorwaarden. Illegale aanwezigheid is en blijft in dit land een misdrijf en moet in principe dan ook door de overheid worden vermeden. De discussie hoe dat moet gebeuren, moet op het federale niveau worden gevoerd. Mijns inziens kan dat door een doordacht migratiebeleid te voeren en door soepeler om te gaan met mensen die hier komen werken, en hen toe te staan om te migreren. Nu kunnen die mensen hier enkel illegaal door misbruik van de procedure verblijven. Nog een optie is het sluiten van de grenzen van de sociale zekerheid. Het is in de 21ste eeuw niet meer mogelijk om fysieke grenzen te sluiten. We kunnen enkel proberen de

aantrekkingskracht van ons land op migranten te verminderen door de grenzen van de sociale zekerheid te sluiten.

De heer Jos Stassen: Welke illegalen genieten nu van de sociale zekerheid?

De heer Bart De Wever: U kent misschien het fenomeen waarbij vrouwen 's ochtends landen op het vliegveld van Zaventem en diezelfde namiddag al bevallen in het OCMW-ziekenhuis van de stad Antwerpen? Ook dat is sociale zekerheid. Ik ben de eerste om te erkennen dat we niemand de basisvoorzieningen die gekoppeld zijn aan de rechten van de mens kunnen ontzeggen. U moet echter wel het verschil leren tussen burgerrechten en mensenrechten, tussen onvervreembare rechten en rechten die worden ontleend via de deelname aan een bepaalde gemeenschap. Ook socialezekerheidsrechten zijn op een bepaald punt burgerrechten en geen mensenrechten. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Medisch toerisme betekent dat mensen uit het buitenland naar België komen om gebruik te maken van de medische faciliteiten en van alle mogelijke diensten die het Antwerpse OCMW hun zowel op financieel als op materieel vlak levert.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat is alleen dringende medische hulp. Medisch toerisme gebeurt, maar niet door illegalen.

Op welke manier wordt momenteel het beleid gevoerd ten aanzien van illegalen? Zo'n beleid moet niet op federaal maar op Europees niveau worden gevoerd. Op dit moment pesten de verschillende Europese landen hun illegale mensen weg naar andere landen. Een asielbeleid is dan ook alleen mogelijk op Europees niveau, en dus zeker niet op Vlaams niveau.

De heer Bart De Wever: Illegale inwijking moet per definitie worden vermeden door een ruimhartiger doorzicht migratiebeleid enerzijds en door ontmoedigingsmaatregelen anderzijds. Ook dan zullen we niet kunnen uitsluiten dat mensen zich illegaal op ons grondgebied bevinden. In dat geval moet er actief worden opgetreden. Ik heb het dan niet over razzia's en speracties. Illegaliteit is een misdrijf en een rechtsstaat moet daartegen optreden. Er zijn twee opties. Ofwel worden die mensen geregulariseerd en worden ze burgers van dit land die gekend zijn, ofwel worden ze uitgewezen. De situatie waarbij sommigen er bijna impliciet voor pleiten om daar vooral niets aan te doen, is in niemands belang. Ik stel voor het debat te heropenen zodra de studie is afgerond. *(Applaus bij CD&V, de VLD en de N-VA)*

Minister Marino Keulen: We hebben die studie aangekondigd. Ik ben daarover ondervraagd en heb verduidelijkt wat de bedoeling is. Het getuigt van een goed federaal beleid dat de verschillende beleidsniveaus op elkaar

worden afgestemd. Het kan niet de bedoeling zijn dat wij het federale uitwijzingsbeleid hinderen door voorzieningen aan te bieden aan mensen die hier niet horen te zijn.

Dat is trouwens niet in het belang van die mensen zelf. Door die illegalen NT2 of huisvesting aan te bieden, wordt hun een rad voor de ogen gedraaid. Achteraf wordt de aansluiting in de samenleving in het land van oorsprong alleen maar bemoeilijkt. Uiteindelijk wordt er zo geen structurele oplossing geboden.

Er moet inderdaad een fundamenteel migratiedebat worden gevoerd. Dat moet wel gebeuren op de plaats waar het thuishoort. Tot nader order is dat in de federale parlementen.

Er wordt steeds verwezen naar het onderzoek-Van San. Het gaat echter om het onderzoek van het RISBO, een vakgroep die deel uitmaakt van de Erasmus Universiteit. Ze wordt geleid door professor Engbersen. Marion Van San is een van de medewerkers. De groep staat borg voor kwaliteit. Dat belooft voor het debat dat we – waarschijnlijk – in juni kunnen voeren over de onderzoeksresultaten. Naast het algemene resultaat zijn de beleidsaanbevelingen minstens zo belangrijk.

Ik nodig iedereen uit om samen met ons het debat te voeren en het beleid in de praktijk om te zetten. De Vlaamse Regering zal daar zeker aan meewerken.

De heer Filip Dewinter: Er is al veel gezegd. Ik wil enkel nog één opmerking maken. Het verwondert me zeer dat de meerderheid zo verdeeld is over deze studie. Ik merk dat CD&V en N-VA heel wat kritische vragen stellen. Ze zijn zeer verwonderd over de methodiek, de procedure, het tot stand komen van de studie. Als ik de standpunten van mevrouw Berx en de heer De Wever vergelijk met de houding van de heer Gatz en zeker die van sp.a-spirit, dan stel ik een totaal andere invalshoek vast over het illegalenbeleid op zich, en dus ook over deze studie.

Wat wordt het nu? Wordt het een studie waarin het woord 'illegaal' niet mag vallen en waar men het moet hebben over de 'mensen zonder papieren'? Ik zie minister Anciaux al bevestigend knikken. Wordt het een studie waarbij de mensen zonder papieren worden behandeld als slachtoffers van huisjesmelkers, van zwartwerk, van koppelbazen, van mensenhandelaars en dergelijke meer? Of wordt het een studie waarbij deze mensen als illegalen worden beschouwd, als mensen die de wet overtreden en dus, hoe men het ook draait of keert, een crimineel feit plegen door op ons grondgebied te verblijven? Worden die aspecten onderzocht?

Wat wordt het nu? Over de uitgangspunten of de invalshoeken heb ik vandaag zeer weinig gehoord. Men

verschuilt zich altijd achter het feit dat heel wat van die aspecten niet ons probleem zijn maar die van de overkant. Ik vind dat een zeer spijtige houding.

De zaak gaat ons immers wel aan. Die problematiek is een en ondeelbaar in al haar aspecten. Dat is juist de moeilijkheid die hier ook is blootgelegd. Er is geen eenduidigheid in het beleid. De linkerkant aan de overkant weet nauwelijks wat de rechterhand hier doet, ook al zijn de bevoegde ministers partijgenoten. Dat is trouwens nog het meest cynische van de hele zaak. Zelfs dan blijkt er nog geen coördinatie of afstemming te bestaan, niet over de studie, laat staan over het beleid. Dat is bijzonder spijtig. Dat is ook symptomatisch voor wat op het terrein fout loopt.

Aan de overkant wordt een gedoogbeleid gevoerd. Ik zal nog even de cijfers geven. Men strooit ons zand in de ogen. Aan de ene kant zegt men dat het aantal asielaanvragen daalt. In 2006 waren er 11.587. “Zie eens hoe weinig asielzoekers er nog komen naar ons land!” zo werd gesteld. Daarnaast blijken er echter wel 10.207 uitgeprocedeerde asielzoekers – illegalen dus – geregulariseerd te zijn. Daar staan 6.629 repatriëringen tegenover. Dat zijn de juiste cijfers.

We weten ook, mijnheer de minister, dat van die 30.000 illegalen die in 2006 een bevelschrift kregen om het land te verlaten, er, volgens de directeur-generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken Freddy Rosemont, één op drie effectief het bevel kregen om het land te verlaten, terwijl er twee op drie in ons land blijven. Dat zorgt voor een jaarlijkse toename van ongeveer 20.000 tot 30.000 illegalen in ons land. Daar bovenop worden er nog eens 10.000 geregulariseerd.

Dat is de realiteit. Daar moet deze regering rekening mee durven houden. Zij moet de ogen niet sluiten voor het gedoogbeleid aan de overkant. Zij moet er rekening mee houden en zo op zijn minst tot een eenduidig beleid komen. Wat wil deze regering nu? Alleen maar opvolgen wat daar gebeurt? Of wil zij ter zake een eigen beleid voeren en in die deelaspecten van het beleid die wél uw verantwoordelijkheid zijn, mijnheer de minister – huisvesting, sociale voorzieningen en een aantal andere zaken – een consequent beleid voeren ten aanzien van illegaliteit en de illegaliteit zoveel mogelijk afblokken?

Denk nu toch niet dat u, door alles op een hoop te gooien en door illegalen te behandelen alsof het, zoals zovele anderen, te integreren vreemdelingen zijn, de legale vreemdelingen een plezier doet. Het tegendeel is waar: door alles over dezelfde kam te scheren, zorg je ervoor dat de bevolking de legale vreemdelingen gaat stigmatiseren. Dat zou niet de bedoeling mogen zijn. Je moet de bokken van de geiten durven scheiden. Als je dat niet doet, wordt het probleem nog veel onoverzichtelijker dan het ooit is geweest.

Dus: actieve opsporing van de illegalen, ook in de deelgebieden die onze bevoegdheid zijn, én actieve repatriëring. Dat is de enige oplossing om tot een actieve inburgering van alle anderen te komen.

Mevrouw Cathy Berx: Ik heb in de meerderheid een grote eensgezindheid gehoord met betrekking tot het Vlaamse onderdeel van dit beleid. Iedereen ondersteunt ten volle dat zulk een studie er komt en dat zij oog moet hebben voor de gedifferentieerde werkelijkheid, taboeloos moet zijn voor wat betreft de mensen die hier illegaal verblijven en die geconfronteerd worden met criminele feiten, en voor wat betreft de mate waarin mensen die illegaal op het grondgebied verblijven, gebruik maken van een aantal voorzieningen van de lokale overheden en van de Vlaamse overheid. Als we die onderzoeksresultaten hebben, moeten we nagaan welk beleid we er tegenover plaatsen.

Minister Marino Keulen: In de gloed van zijn betoog begint mijnheer Dewinter zichzelf te geloven, en dan wordt het grotesk. Er is een volledige overeenstemming tussen de federale en de Vlaamse ministers van Binnenlandse Zaken. Alleen al het feit dat er voor de allereerste keer onderzoek wordt verricht naar onderwerpen waarover misschien veel te lang een taboe heeft gelegen – wat noch in het belang was van de illegalen zelf noch van de mensen die ermee werden geconfronteerd. We gaan nu de uitgangspunten van de studie onderzoeken: op welke wijze maken illegalen gebruik van maatschappelijke voorzieningen? Toen ik opsomde wat we daaronder allemaal verstaan, heb ik niemand daar een woord van horen afdoen of horen zeggen dat het niet kan of dat het moet worden uitgesloten; iedereen is dat dus bijgetreden.

Ook huisjesmelkers worden door ons geïsoleerd. Dat vervolgingsbeleid is nieuw voor deze legislatuur. Voor wie profiteert van de ellende van andere mensen, moet je absoluut geen pardon hebben, daar moet je keihard tegen optreden.

In ons eigen beleid leggen we volop de nadruk op legaliteit, zowel als het om inburgering gaat als om sociale huisvesting. Dat is een belangrijk signaal. Dat sluit niet uit, mijnheer Dewinter, dat we daarbuiten altijd ook mens proberen te zijn en te blijven, en dat we respect hebben voor internationale afspraken en akkoorden. Zo moeten we die kinderen een plaats geven in het onderwijs of we moeten mogelijkheden bieden voor dringende medische verzorging. Dat moet altijd overeind blijven. Het hart moet altijd blijven kloppen voor wie in nood is. Dat wil niet zeggen dat men naïef moet zijn of de ogen moet sluiten voor reële maatschappelijke problemen.

Dát is de filosofie, dat is de aanpak van de Vlaamse Regering. Daar neem ik op mijn domein de volle verantwoordelijkheid voor op.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijwaring van het Hooghuis in Doel

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vrijwaring van het Hooghuis in Doel

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, naast de kerk van Doel staat op een rustige plaats het statige Hooghuis, dat gebouwd werd in 1613 door dezelfde ambachtlieden die ook het Rubenshuis in Antwerpen hebben gebouwd. Het vormt samen met de kerk en de molen een van de monumenten die het dorp Doel nog siert.

Mijnheer de minister, ik heb u over dit dossier ruim twee jaar geleden reeds ondervraagd. Uit uw antwoord kwamen toen drie elementen naar voren. Ten eerste was de toekomst van het gebouw toen niet bedreigd. Ten tweede was het geen optie om het op een andere locatie opnieuw op te trekken. Ten derde kon worden gestart met onderhouds- en herstelwerkzaamheden. Op dat moment was er zeker geen sprake van afbraak, wat vandaag nochtans in een krant is vermeld.

Mijnheer de minister, kunt u mij zeggen hoe ver het beslissingsproces ondertussen is gevorderd? Wat wordt uw concrete beslissing? De burgemeester van de gemeente Beveren doet de suggestie om het Hooghuis, samen met de kerk, de begraafplaats, de molen, de dorpschool en de pastorie te behouden als getuigenissen van het rijke polderverleden. Mogelijks zouden ze zelfs kunnen uitgroeien tot een toeristische attractie middenin de haven. Elk bezoek aan onze regio is welkom, maar het is nog belangrijker om heel snel in dit dossier een duidelijke beslissing te nemen en die ook mee te delen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vragen van de heer De Meyer. Ik wil nog een dimensie toevoegen. Het Hooghuis heeft ook een cultuurhistorische geschiedenis. Er is sprake van een duidelijke verwantschap met de familie Rubens. Het huis zou zijn gebouwd door de schoonvader van Rubens. Zijn tweede vrouw heeft het huis ook

nog in eigendom gehad. Het is een stuk van die typische culturele geschiedenis van ons land. Ik sluit me aan bij de heer De Meyer dat er snel een beslissing moet vallen.

De vzw Hooghuis heeft u op 1 maart 2006 uitdrukkelijk gevraagd wat ermee moest gebeuren. Normaal gezien zou het samen met het polderdorp moeten verdwijnen. Er is u gevraagd of het verplaatst kan worden dan wel of het kan blijven staan. Er is u gevraagd om het een bestemming te geven. Ik heb daarnet nog in de inventaris van cultureel erfgoed gekeken en daarin wordt vooral het interieur door specialisten als zeer waardevol omschreven. U kent onze bekommernis omtrent het historisch erfgoed van Vlaanderen. Het huis is gebouwd in de typische Vlaamse stijl.

Mijnheer de minister, wat kan ermee gebeuren? Hoe gaan we ermee om? Komt er nog een dok tot daar? Kan het huis een museale functie krijgen of is dat te gek, zo dicht bij het havengebied? Het is de moeite waard om op een creatieve en originele manier te zoeken naar een andere bestemming voor een monument. In ieder geval dringt de vzw aan op een oplossing. U hebt niet op haar brief van bijna een jaar geleden geantwoord. Welke oplossing ziet u?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, het Hooghuis is inderdaad een geklasseerd monument, net zoals de molen en het orgel van de kerk.

Dat betekent dat er drie opties zijn. De eerste is het declasseren van het Hooghuis, wat zal leiden tot de afbraak. De tweede is het pand demonteren en elders heropbouwen. Het Charter van Venetië schrijft dat normalerwijze alleen voor voor werelderfgoed, en het Hooghuis behoort daar niet toe. De derde optie is, zoals de heer De Meyer zegt, het Hooghuis in stand houden en op een of andere manier integreren in een nieuwe omgeving. Wat de derde optie betreft, kan ik medelen dat ik als Kapellenaar redelijk goed op de hoogte ben van de toestand in de polders. Ik weet goed wat er is gebeurd met het kerkje van Wilmarsdonk-Oosterweel. Het staat ergens verloren tussen de containers in een omgeving die we in dit parlement meer dan zonevreemd zouden noemen.

Ik kan niet vooruitlopen op de uitkomst van het proces over de bouw van het Saeftinghedok. Alleszins vind ik dat we moeten onderzoeken hoe we in samenspraak met alle stakeholders met dit erfgoed moeten omgaan. Die stakeholders zijn mijn eigen diensten, het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en de gemeente Beveren. U hebt ongetwijfeld in de kranten gelezen dat ik op 12 februari in Beveren de verantwoordelijken van het gemeentebestuur ontmoet.

U moet niet twijfelen aan mijn intentie om een creatieve oplossing te zoeken. Ik wil niet alleen de klassieke monumenten van Doel bekijken, maar wil met hen ook praten over wat we uiteindelijk zullen aanvangen met de kogge van Doel die vandaag verweesd in twintig containers onder water staat. Niemand weet goed hoe we dat moeten aanpakken. Aan de bijeenkomst van 12 februari zullen ook mensen van het provinciebestuur en van mijn diensten deelnemen. Ik neem aan dat op termijn uit die werkvergadering besluiten zullen worden gepuurd.

Ik heb er alle begrip voor dat een vzw die wordt geconfronteerd met de mogelijke afbraak van een patrimonium, niet direct geneigd is om onderhoudswerken te laten uitvoeren. Op dit ogenblik is het de opdracht van de eigenaar om ervoor te zorgen dat het monument in een aanvaardbare staat blijft. Ik wil dus met mijn bezoek van 12 februari proberen een en ander op gang te brengen, in het belang van het erfgoed van Doel.

De heer Jos De Meyer: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Neem me evenwel niet kwalijk dat ik opmerk dat er in vergelijking met 2 september 2004 eigenlijk nog niet veel vooruitgang is geboekt. Ik vat uw antwoord van toen samen: de toekomst van het Rubenshuis staat momenteel niet ter discussie; de heropbouw is geen goede beleids optie en de nodige onderhouds- en instandhoudingswerken kunnen worden aangevraagd. Vandaag hebt u daar eigenlijk niets aan toegevoegd. Het is erg belangrijk dat de Vlaamse Regering snel een heel duidelijk antwoord geeft, al moet dat niet deze namiddag gebeuren.

De heer Bart Caron: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben blij dat hij naar een oplossing zoekt. Toch wil ik even zeggen dat de brief van de vzw van 1 maart 2006 de uitdrukkelijke vraag inhoudt wat de vzw moet ondernemen. Normaal gesproken wordt dit huis afgebroken. Het is iets te eenvoudig om te zeggen dat de eigenaar voor de instandhouding moet zorgen. De eigenaar is daartoe bereid, maar die moet wel een toekomstperspectief hebben. In de brief meldt de eigenaar dat het gebouw verkommert. Het regent er binnen en er zijn problemen om de zaak te onderhouden. De eigenaar meldt dat hij graag wil betalen, maar wel de toekomst van het pand veilig gesteld wil zien. Ik blij dat de minister naar Beveren gaat om te praten. De vraag is evenwel: welke toekomst heeft dit pand in het polderdorp?

Minister Dirk Van Mechelen: Als gewezen kabinetsmedewerker moet u weten dat het gebouw al 25 jaar leeg staat.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Ik sta versteld van de teneur in de vragen en het antwoord van de sprekers. De teneur is dat het dorp weg is, en dat er een oplossing moet komen

voor de monumenten die er staan. Dat dorp bestaat echter nog altijd en zal nog lang blijven bestaan.

Het is duidelijk, zeer duidelijk dat er gewoon geen plaats meer is om nog miljoenen containers meer te verschepen in en rond de haven van Antwerpen. Het kan er niet meer bij. De vorige Vlaamse Regering heeft beslist dat, zolang er geen bouwvergunning is afgeleverd voor een tweede dok, de leefbaarheid van Doel gegarandeerd blijft en ook het voortbestaan van het Hooghuis, de kerk en de molen. Ik sta versteld van de teneur van de vraagstellers. Zij stellen dat er een oplossing moet worden gezocht voor dat huis omdat binnenkort alles weg zal zijn. Dat zal niet het geval zijn. Er zal nog veel water door de Schelde vloeien. Doel zal nog vele jaren blijven voortbestaan.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Ik wil hier een oproep doen om na te denken over het dorp Doel. Ik heb vernomen dat het Deurganckdok nog lang niet aan zijn capaciteit toekomt en misschien zelfs dat peil niet vlug zal bereiken. Zolang er geen maximale capaciteit wordt ontwikkeld, vermoed ik dat er ook geen vraag kan zijn naar het Saeftinghedok. In dat geval steun ik het denkspoor van de minister. Er kunnen tal van zaken voor de toekomst gevrijwaard blijven. Misschien moeten we nadenken over het dorp in de haven, zoals het in andere havensteden als Rotterdam, Le Havre of Bremen bestaat.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Stassen, u hebt een foute en hoogst persoonlijke interpretatie van mijn vraag naar voor gebracht. Ik wil u even herinneren aan een recent verleden, toen u nog in de meerderheid zat. Lees uw tussenkomsten uit die periode nog eens grondig na.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het tekort aan bedrijventerreinen in de provincie Antwerpen en de financiering van het Masterplan, naar aanleiding van de verklaringen ter zake van de Antwerpse gouverneur

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorige week heeft Camille Paulus, gouverneur van Antwerpen, merkwaardige uitspraken gedaan over de economische toestand van

zijn provincie. De uitspraken gaven aanleiding tot een heel aantal persartikelen. Een ervan kreeg de titel mee: "De gouverneur luidt de stormklok over Antwerpen en de Antwerpse haven in het bijzonder." Mocht ik de klok luiden, zou men zeggen dat het maar om de klokkenluiders van de Notre Dame gaat, de vertegenwoordiger van een verzuurd partijtje met verzuurde mensen. Als de gouverneur dat zegt, een politiek benoemde topambtenaar en graag geziene gast in de salons van Vlaanderen en België, dan gaat het niet om een klokje van de Notre Dame maar om de Orida van de Onze-Lieve-Vrouwetoren die de storm luidt.

De gouverneur zegt dat hij vaststelt dat de provincie economisch achteruitgaat. Vroeger vertegenwoordigde Antwerpen 33 percent van het totaal van het economische vermogen van Vlaanderen, nu is dat nog maar 32 percent. In zijn provincie bedraagt de werkloosheidsgraad 9 percent, terwijl het in de rest van Vlaanderen om 7,5 percent gaat. Hij ziet weinig of geen vooruitgang in belangrijke dossiers.

Zo ziet hij geen vooruitgang in het dossier van de Scheldeverdieping. Mevrouw de voorzitter, een van de volgende weken zullen we het in de plenaire vergadering over de Scheldeverdragen hebben, maar de gouverneur heeft gelijk. Het dossier schiet niet op. Hij ziet evenmin vooruitgang in het dossier van de IJzeren Rijn. Er is nochtans een arbitrageuitspraak gevallen, maar de Nederlanders zijn in staat om die uitspraak naast zich neer te leggen.

Hij ziet geen vooruitgang in andere voor Antwerpen wezenlijke dossiers, zoals het dossier van een tweede ontsluiting van de Waaslandhaven. Noch ziet hij enige vooruitgang in een tweede spoorontsluiting op de rechteroever. Er is evenmin vooruitgang in het dossier van de luchthaven van Deurne. Hij ziet geen vooruitgang in dossiers zoals het terbeschikkingstellen van voldoende bedrijfsterreinen. Zo is er een kandidaat-investeerder geweest die een distributiecentrum in Vlaanderen wilde openen, waarin duizend mensen zouden tewerkgesteld worden. Antwerpen was een van de plaatsen die is bezocht, maar de gouverneur moest de firma met lege handen naar huis sturen want in het Antwerpse is niet voldoende ruimte voor bedrijventerreinen aanwezig. En last but not least raken de wegontsluitingen niet rond.

Het dossier van de Oosterweelverbinding dat we in de bevoegde commissie zeer nauwgezet opvolgen, is daarvan het beste voorbeeld. Ook dat dossier schiet niet op. Het enige wat we vernemen, is dat het kostenplaatje van maand tot maand blijft stijgen. Als we de laatste schattingen zullen horen – ik laat die eer aan de heer Peumans – zullen we nog van onze stoel vallen. Het dossier van de ontsluiting van de E17 op de Liefkenshoekwegtunnel schiet ook niet op. De gouverneur had dus redenen genoeg om aan de alarmbel te trekken.

Het merkwaardige is dat de gouverneur een partijgenoot is van de minister en dat hij klachten heeft over een aantal dossiers die exclusief tot uw bevoegdheid behoren. Als een belangrijk man als de gouverneur uw regering zo'n slecht rapport geeft, dan is er meer aan de hand dan gewoon de frustratie van iemand die fin de carrière is. Dan is hij de vertolker van een groep mensen die hun klachten aan hem hebben overgemaakt.

Ik wil weten of u de analyse van de gouverneur deelt. Wat denkt u eraan te kunnen doen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst zeggen dat de relatie tussen de gouverneur van Antwerpen en de Vlaamse Regering tot op heden uitstekend is, tot spijt van wie het benijdt. Bovendien vind ik het een goede zaak dat gouverneurs de pleitbezorgers en tolken zijn van dingen die leven in hun provincie.

Antwerpen heeft op dit moment ongeveer 32,5 percent van het bruto binnenlands product. Tussen 2001 en 2005 bleef dat nagenoeg constant. Zelfs al zou het iets minder zijn, dan nog is het een goede zaak voor Vlaanderen, want dat betekent dat provincies die het economisch wat moeilijker gehad hebben, erop vooruitgaan en niet dat wij achteruitgaan.

Er is een nieuw justitiepaleis in Antwerpen, de Ring is gerenoveerd, de eerste fase van de hernieuwing van de Leien is voorbij, het Deurganckdok is gebouwd en het grootste bedrijventerrein van Vlaanderen van de voorbije vijf jaar, namelijk bijna 350 hectare, is gerealiseerd. Het zeer ambitieuze masterplan, goedgekeurd en opgestart in 1999-2000, is in een finale fase. De Oosterweelverbinding wordt gebouwd. Maar ik wil zeer duidelijk zijn: wat mij betreft zullen we het masterplan volledig uitvoeren of niet uitvoeren, dus geen of-ofverhaal maar een en-enverhaal. We zullen dus gelijkwaardig en gelijktijdig investeren in de Oosterweelverbinding, in de uitbouw van het openbaar vervoer en in het verbeteren van de faciliteiten met betrekking tot het transport over het water. Dat betekent dat we voor het financiële plan, naar aanleiding van het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst tussen de BAM en de Vlaamse Regering, heel duidelijke engagementen willen opnemen. Minister Peeters, minister Van Brempt en ikzelf hebben intussen een nota voorbereid die we te gelegener tijd aan de regering zullen voorleggen en waarin we erover willen waken dat het volledige masterplan kan worden uitgevoerd voor de ontsluiting van de Antwerpse economie, die nog altijd de motor blijft van de Vlaamse economie. Dat betekent dat we een aantal inspanningen zullen

moeten doen om BAM kredietwaardig te maken en te houden. Dat betekent dat we het huidig kapitaal van BAM – momenteel ongeveer 700 miljoen euro, die tot 2011 jaarlijks met ongeveer 41 miljoen euro worden vermeerderd – bijkomend zullen optrekken met de opbrengst uit de verkoop van GIMV-aandelen voor ongeveer 129 miljoen euro.

Er is daarbij een dubbel voordeel. De solvabiliteitsratio van BAM verhoogt daardoor onmiddellijk en dat laat toe dat BAM minder snel vreemd vermogen moet opnemen, waardoor de financiële constructie veel sterker is.

Minister Van Brempt werkt, samen met de andere collega's en mezelf als minister van Begroting, aan een concept waarbij we ook het volledige pakket werken voor het openbaar vervoer kunnen garanderen. Samen met minister Peeters bekijken we ook welke werken met betrekking tot de waterwegeninfrastructuur we op welke termijn moeten realiseren.

Deze nota zal uiteindelijk het financiële draagvlak uitmaken van de beheersovereenkomst die wij in de loop van de volgende weken zullen sluiten met BAM. Deze nota zal toelaten dat we heel het Masterplan Antwerpen onverkort kunnen uitvoeren, zonder dat we, op het moment dat we in 2009 onze verantwoordelijkheid neerleggen, een erfenis nalaten die ik niet op mijn geweten wil hebben.

Over bedrijventerreinen wordt in Antwerpen altijd een debat gevoerd. Als we praten over bedrijventerreinen hebben we het over de provincie Antwerpen. Binnen de provincie zijn we op dit ogenblik in overleg met het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen om, binnen de context van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Antwerpen en binnen het proces van de afbakening van het stedelijk gebied Antwerpen, een aantal bijkomende bedrijventerreinen, zowel brownfields als greenfields, aan te leggen.

De brownfields zijn best gekend als Petroleum Zuid, waar we met EFRO-subsidiëring de problematiek van de Krugerbrug versneld zullen aanpakken. Het gaat over een schitterend gelegen terrein, twee tot drie kilometer van de kathedraal van Antwerpen, waar we tussen de 75 en 85 hectare kunnen ontwikkelen.

In het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal tekenen we op dit ogenblik systematisch bedrijventerrein na bedrijventerrein uit. Het meest recente project dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering is bedrijventerrein Beverdonk in Grobbendonk, goed voor 61 hectare.

We zijn op dit ogenblik, samen met de provincie, bezig om een aantal provinciale bedrijventerreinen te plannen in het kader van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen, die dan kaderen in de afbakening van de kleinstede-

lijke gebieden. Er zijn bedrijventerreinen in Lier, Hoogstraten, Mol en Puurs.

Mijnheer Penris, het bedrijf waar u op alludeert, kreeg een bedrijventerrein aangeboden in de provincie Antwerpen, maar heeft uiteindelijk de keuze tussen de provincie Antwerpen en een bedrijventerrein langs de A12 in de provincie Vlaams-Brabant. Het komt vanzelfsprekend het bedrijf toe om een keuze te maken. Op dit ogenblik vind ik het belangrijk dat we alles inzetten om het bedrijf in Vlaanderen te houden en dat zal sowieso niet gemakkelijk zijn.

Mijnheer Penris, wij zijn op dit ogenblik in de provincie Antwerpen bezig met de afbakening en aanduiding van bijna 900 hectare bedrijventerreinen, waarvan de processen tussen nu en anderhalf tot twee jaar afgesloten zullen worden. Ik hoop tot eer en glorie van mijn gouverneur. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, u bent een optimist. Dat is typisch Antwerps. Men denkt soms dat wij een klaagcultuur hebben, maar in feite zijn we mensen die graag hard werken. De bijnaam van onze stad is 'hardwerkers'. Wij werken graag hard, maar men moet ons in staat stellen om hard te kunnen werken.

Ik denk dat onze ondernemers, via hun gouverneur, vorige week een belangrijk signaal hebben gegeven: laat ons werken op de manier zoals we in het verleden hebben mogen en kunnen werken. In het verleden had de Antwerpse regio de steun van Vlaanderen en van de hogere overheden. Vandaag is er, wat de steun betreft, een beetje bezorgdheid. Deze regering doet een aantal beloften, maar als het erop aankomt om de beloften hard te maken, laat de regering soms steken vallen. Ik heb een aantal dossiers genoemd, die ook door de gouverneur naar voren zijn geschoven, waarin deze regering beloften heeft gedaan, maar tot op heden nog geen concrete resultaten kan voorleggen.

Voor bedrijventerreinen zijn er veel goede intenties.

Mijnheer de minister, ik steun die intenties. Ik zal in de Antwerpse gemeenteraad de ambities ter zake mee helpen verdedigen. Daar zijn we vandaag echter niets mee. Ik hoor u graag zeggen dat u 129 miljoen extra gaat vrijmaken voor het BAM-project. Ik steun ook dat, maar ik vrees dat u zich weer door uw optimisme laat meeslepen. Met die 129 miljoen zullen we er niet geraken. De meerkosten van alleen het kunstwerk zijn al een veelvoud van 129 miljoen.

Minister Dirk Van Mechelen: U kent toch het verschil tussen eigen vermogen en investering?

De heer Jan Penris: Daar kom ik onmiddellijk op.

Er zijn een aantal toezeggingen gedaan. De BAM zal meer verantwoordelijkheden moeten opnemen, zegt minister Peeters. De heraanleg van de Kattendijksluis bijvoorbeeld wordt een BAM-opdracht. Omtrent de vernieuwing van de Van Cauwelaertsluis zijn al een aantal budgettaire toezeggingen gedaan. Ik neem aan dat we ook de Royerssluis niet links zullen laten liggen en dat we op Linkeroever een tweede sluisinfrastructuur krijgen als het even kan. Ook daar hebt u optimistische signalen over uitgestuurd. Alle respect voor uw optimisme, maar met 129 miljoen euro krijgen we dat niet gefinancierd.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik kan in Limburg niet naar ATV kijken. Ik dacht dat alleen Limburgers cultuurpessimisten waren. Op 28 februari is er de zesde voortgangsrapportage. In artikels over uitspraken die de gouverneur indertijd heeft gedaan, zegt hij dat er in Antwerpen een zogenaamd breed maatschappelijk draagvlak was. Als u leest op welke manier dat werd geformuleerd hoe snel dat allemaal zou gaan, moeten we achteraf toegeven dat dat niet zo gebeurde.

Mijnheer de minister, ik val van de ene verbazing in de andere als ik de cijfers hoor over het voorstel voor de Oosterweelverbinding. Ik hoor dat gelukkig alle werken zullen worden uitgevoerd, maar ze zullen heel waarschijnlijk niet gefinancierd kunnen worden binnen de enveloppe van 3,5 miljard euro. Dat is de realiteit. Door het feit dat ik geen inzage heb in alle stukken, ken ik niet alle cijfers. Ik ben echter verontrust over de kostprijs. Men is gestart met 1,2 miljard. Vervolgens werden er allerlei aanpassingen gedaan en nu bedraagt de kostprijs voor het uitvoeren van alle werken meer dan 3,5 miljard. Ik wacht echter tot de zesde voortgangsrapportage op 28 februari om daar duidelijkheid over te krijgen.

Minister Dirk Van Mechelen: Voor de Oosterweelverbinding volgen we een transparant parcours waarbij we aan de BAM een aantal opdrachten hebben gegeven en waarover we geregeld rapporteren. We hebben gewerkt met een kwaliteitskamer die haar volle verantwoordelijkheid heeft genomen. We hebben heel duidelijk gesteld dat dit kunstwerk van een hoger niveau moet zijn dan wat men redelijkerwijze mag verwachten. Daar zal een prijskaartje aan hangen waarover nu de onderhandelingen met de laatst overgebleven bidder opgestart zijn.

Belangrijk daarin is dat deze werken worden gefinancierd met tolopbrengsten, niet met belastinggeld. Wij zorgen ervoor dat de BAM over een eigen vermogen beschikt dat haar in staat stelt om het totale pakket van de werken uit te voeren. Ik vertaal dat naar een bedrijf: een bedrijf dat een eigen vermogen heeft van 20, kan een investering van 100 tot 120 gemakkelijk aan omdat dan de solvabiliteitsratio voldoende is om op de kapi-

taalmarkt geld te lenen. Het geleende geld zal worden terugbetaald via de tolgelden. Met de herziening van de financieringen willen we weg van een P50-scenario, waarbij P staat voor 'probability' of waarschijnlijkheid. De verkeerstrafiek werd berekend door een internationaal gerenommeerd bedrijf. We schroeven het P50-scenario, waarbij er een tolopbrengst wordt gegenereerd van 262 miljoen euro per jaar, terug naar het scenario dat de banken gebruiken. De banken zijn natuurlijk zeer conservatief in het beschikbaar stellen van geld en het afrekenen van de solvabiliteit. De banken gaan uit van P90. Daardoor dalen de tolopbrengsten ingevolge een veel voorzichtiger raming van de toltarieven.

Het verschil tussen P90 en P50 is een verschil tussen 232 en 262 miljoen euro, dus 30 miljoen euro. Mijn bedoeling, en dat is ook het voorstel dat ik heb ingediend, is dat we, zeker in de eerste fase, tot ongeveer 2015, tot de normale verkeersstromen hun normale snelheid bereiken, het financiële plan van de BAM herberekenen naar het P90-scenario dat de banken vooropstellen, in plaats van naar het P50-scenario waarmee de BAM rekening houdt. Zo creëren we een extra marge die, op het ogenblik dat de stromen toch werkelijkheid zouden worden, in 2012, 2013, 2014, ons de mogelijkheid zou geven om zeker met betrekking tot het interne havenverkeer een aantal maatregelen te nemen.

Door die herberekening wijzigen we eigenlijk niets aan het aanvankelijke schema. We verhogen alleen de waarschijnlijkheidsgraad. Door het kapitaal te verhogen, vergroten we de solvabiliteit, zodat we de firma zeer gezond laten opstarten en werken. Zo kan die firma niet in liquiditeitsproblemen verzeilen en in moeilijkheden geraken, zoals dat ooit is gebeurd in een ander dossier. Precies wat dat betreft, neemt de Vlaamse Regering ten volle haar verantwoordelijkheid.

Mijnheer Penris, tot spijt van wie het benijdt, bevinden we ons in de andere dossiers op kruissnelheid. We wachten nu op het MER. Normaliter zou dat op het einde van deze maand afgerond moeten zijn. We hebben een procedure van replieken afgesproken. Volgens het schema – en ik verwijs hierbij naar minister Peeters – zou dat MER eind maart conform kunnen worden verklaard. Op dat ogenblik kan met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan worden begonnen, zodat we op schema liggen.

Wat de verdieping van de Schelde betreft, meen ik dat minister Peeters meer dan voldoende toelichting geeft in dit parlement. Met betrekking tot de spoorverbinding door de Liefkenshoek tunnel heb ik maandelijks contact met Infrabel. Wij zijn nu klaar om, nu het MER conform is verklaard, de plenaire vergadering voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bijeen te roepen

in de eerste helft van februari. Ook wat dat betreft, liggen we dus op schema, in samenspraak met de heer Vansteenkiste van Infrabel. Ook dit kunstwerk kan dus worden verwezenlijkt binnen het vooropgestelde tijdschema. Ik vrees dat Antwerpen er – gelukkig – in 2012 inderdaad anders zal uitzien.

De heer Jan Penris: Ik hoop dat samen met u, mijnheer de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de ondersteuning van de lokale jeugdleden

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, het is 24 januari. De gemeenteraden zijn in alle gemeenten geïnstalleerd. Straks is het ook aan de adviesraden om zich te installeren.

Een van die adviesraden in elke gemeente is de jeugdraad. Het is echter niet zomaar een adviesraad, enerzijds omdat het jongeren zijn die erin zetelen, maar ook omdat het eigen aan die raad is dat de leden ervan elkaar snel afwisselen. Het gaat niet over een ploeg die gedurende zes jaar of langer dezelfde blijft. Ook eigen aan de jeugdraad is dat hij advies kan geven wat het hele beleid betreft, dus niet enkel over het jeugdbeleid. Hij heeft dus een brede adviesbevoegdheid. Dat is eigenlijk een zware taak die de jeugdleden straks zullen moeten uitvoeren. We hopen dat ze dit goed zullen doen. Daarom zijn we ervan overtuigd dat een goede ondersteuning belangrijk is.

De eerste ondersteunende instantie is natuurlijk het lokale gemeentelijke niveau. De jeugddiensten en -consulenten hebben ter zake een belangrijke taak. Ze doen dat ook vaak goed. Ondersteuning door een hogere overheid is echter ook onontbeerlijk. De Vlaamse overheid moet ondersteuning geven met betrekking tot het doorgeven van informatie en het aanbieden van vorming voor die vrijwilligers in de jeugdleden. Ze moet uitwisseling tussen verscheidene jeugdleden organiseren. Dat is heel belangrijk, mijnheer de minister. Ik ben ervan overtuigd dat u dat ook vindt.

Vorig jaar heeft de vzw Jemp, die dit tot nu toe deed, een negatief advies gekregen. De taak van Jemp zou worden overgenomen door het Steunpunt Jeugd, althans toch voor twee jaar. Dat is een goede beslissing geweest.

Er moest duidelijkheid komen. Tijdens de jongste begrotingsbesprekingen zou u hebben beloofd dat tegen 8 januari zeker twee personeelsleden zouden aangeworven zijn bij dat steunpunt, precies om die begeleiding te verzorgen.

Die datum was belangrijk omdat in de maand januari de nieuwe legislaturen zijn begonnen en omdat men tegelijkertijd overal hard werkt aan de planningsprocessen voor het jeugdbeleidsplan. Begeleiding is momenteel heel erg nodig. Nu blijkt echter dat de twee personeelsleden nog steeds niet werden aangenomen. Ik hoop dat de zaak zo snel mogelijk in orde komt.

Mijnheer de minister, klopt het dat de personeelsleden nog niet werden aangeworven, of is mijn informatie gedateerd? Zo ja, wat is de reden voor de vertraging? Wat moet ik erachter zoeken? Zijn er misschien vragen gerezen over het feit dat het Steunpunt Jeugd de taak overneemt? Hebt u ondertussen misschien andere ideeën?

Op welke manier zullen de positieve ervaringen van Jemp vzw worden meegenomen? Komt er een oplossing voor de tekorten waarmee Jemp vzw kampte, omdat de vzw niet voldoende werd gedragen?

Hoe zult u communiceren met de achterban? Het is voor de jeugdleden nog steeds onduidelijk waar ze terecht kunnen. De sites bieden evenmin afdoende antwoord. Een duidelijke communicatie is heel belangrijk.

Mijn fundamentele vraag is de volgende. Zullen op termijn de twee personeelsleden op de dienst binnen het Steunpunt Jeugd het wel beter doen dan Jemp vzw? De personeelskracht is immers ongeveer even groot: twee à drie mensen. En dat zijn niet veel mensen om 308 jeugdleden in heel Vlaanderen te ondersteunen.

Ik pleit niet zozeer voor een heel sterke bovenbouw, maar anderzijds is de VVJ als koepel, de ondersteunende instantie voor de jeugdconsulenten, een goed uitgebouwde dienst waar tientallen personeelsleden werken. De jeugdconsulenten zijn professionelen terwijl de jeugdleden volledig draaien op vrijwilligers. Die laatste zouden in feite nog meer ondersteuning nodig hebben. Hebt u al een zicht op de toekomstige invulling van de ondersteuning? Wilt u een verbreding van de ondersteuning? Bent u van plan om de VVJ te hervormen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Poleyn, voor alle duidelijkheid geef ik u eerst de reden waarom we met een probleem zitten. Vorig jaar heeft de beoordelingscommissie een erg negatief advies aan mij afgeleverd over de subsidiëring van Jemp.

Er was een consensus om het advies te volgen en bijgevolg moest een andere oplossing worden gezocht voor de ondersteuning van de lokale jeugdleden. We hebben deze beslissing samen genomen en we hebben die ook in de commissie besproken. We hebben de beslissing genomen in overleg met alle belangrijke partners: het Steunpunt Jeugd, de afdeling Jeugd, de Jeugdraad, de VVP, de VVSG en de VVJ.

Natuurlijk was er een oplossing nodig vanaf 1 januari. Ook dat hebben we samen besproken. We hebben gezegd dat gedurende 2 jaar het Steunpunt Jeugd de verantwoordelijkheid op zich zal nemen. Daarvoor hebben we in 150.000 euro extra voorzien voor de ondersteuning van het steunpunt. Dat is een stukje meer dan wat vroeger de ondersteuning was van Jemp.

De aanwervingsprocedures werden door het Steunpunt Jeugd gestart in november. Een van de twee medewerkers is reeds aangeworven. De procedure voor coördinator werd opnieuw opgestart, omdat de twee geselecteerde kandidaten hebben beslist om hun huidige job te blijven doen. Men is dus opnieuw op zoek naar een coördinator.

Ondertussen is er helemaal geen sprake van een vacuüm. Er zijn ook helemaal geen klachten, behalve dan van Jemp zelf. Alle jeugdleden krijgen een perfecte ondersteuning vanuit de cel Jeugdwerkbeleid binnen het steunpunt. Heel de cel werkt op dit ogenblik aan de ondersteuning. Op het moment dat de coördinator erbij komt, zal er binnen het Steunpunt Jeugd worden bekeken of het volstaat om te werken met de twee nieuw aangeworven medewerkers of dat de cel Jeugdwerkbeleid verdere ondersteuning moet bieden.

Er is hoe dan ook geen vacuüm. Enkel inzake de coördinator zelf heeft men geoordeeld dat men de zaak opnieuw moest bekijken, omdat de twee geselecteerde kandidaten die in aanmerking kwamen, niet hebben toegehapt. Ondertussen is er wel continuïteit.

Het is de bedoeling geweest om op basis van de positieve en negatieve ervaringen uit het verleden met de verschillende actoren na te gaan hoe we een structurele oplossing konden vinden in een verzelfstandigde ondersteuning van de lokale jeugdleden. Dat proces is bezig. Het zal enige tijd vragen.

We hadden een akkoord om die rol in 2007 en 2008 te laten vervullen door het steunpunt, maar we gaan rekening houden met de positieve en negatieve kanten. We mogen niet vergeten dat er een heel negatieve beoordeling was van Jemp. Nu doet Jemp alsof hij de koepelorganisatie wordt van die jeugdleden. Voor mij niet gelaten. Het belangrijkste is dat een goede ondersteuning gewaarborgd blijft, en dat ze nog beter wordt dan in de voorbije jaren. Anders was er een heel negatieve beoor-

deling geweest. Ik zie dus niet zoveel commotie of problemen en ik hoop dat ze ook niet ontstaan.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, u zegt dat er geen vacuüm is. De cel die nu al ander werk heeft in de ondersteuning van het jeugdwerk, zal een helpdesk kunnen zijn. Dat is ook het belangrijkste op dit overgangsmoment, maar het is onvoldoende om de methodiek van de jeugdraad volwaardig te ondersteunen. Het moet beter zijn dan vroeger, zoals u zelf zegt. Misschien bespreken we dat later verder in de commissie. Maar kunt u nu al zeggen of u met dezelfde middelen een betere ondersteuning kunt garanderen? Het is niet omdat iemand anders de begeleiding doet, dat dit ook zal lukken.

Minister Bert Anciaux: De middelen zijn hoger.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, we hebben die discussie al gevoerd in oktober. Toen hebt u beloftes gedaan, die u niet gehaald hebt. We waren het erover eens dat een vacuüm niet kon omdat er op 1 januari nieuwe gemeenteraden waren, en er een nieuwe bovenlokale ondersteuning nodig is voor jeugdleden. De VVJ, het steunpunt en de VVSG kunnen dat niet doen, maar er moest iets komen. Ik heb toen niet met u gediscussieerd of Jemp al of niet goed heeft gewerkt. U moet daar als administratieve overheid over oordelen.

Ik vind het erg dat u die belofte niet hebt gehaald. Toen ik dit aankartte in oktober, had u nog drie maanden tijd om dat op te lossen. Ik vrees dat u de mensen die iets wilden organiseren via het Steunpunt Jeugd, in de kou hebt gezet. Dat is slecht werk.

Minister Bert Anciaux: Dat is absoluut niet juist. Die belofte heb ik wel gehaald. Er is een ondersteuning. Het Steunpunt Jeugd neemt sinds 1 januari 2007 die taak op zich. Het vervult die opdracht perfect. Er zijn meer aanvragen dan vroeger en ze worden allemaal behandeld. De enigen die niet tevreden zijn, zijn de mensen die de opdracht niet meer uitvoeren. Het is de Jemp zelf die vindt dat hij nu ineens weer alles kan en mag. De vzw kreeg een negatieve beoordeling. Daar kan ik ook niet aan doen. Jemp maakt als enige commotie, voor de rest is iedereen tevreden.

We hebben meer middelen ter beschikking gesteld van de ondersteuning. Het steunpunt heeft de verantwoordelijkheid om, als het nodig is, extra mensen aan te werven. De 150.000 euro die het steunpunt heeft ontvangen, moet ruimschoots voldoende zijn. De communicatie daarover is de jongste maanden uitvoerig gebeurd. Er waren brochures, tijdschriften, en een folder die op de provinciale dagen werd verspreid waar 1500 lokale jeugdwerkers aanwezig waren.

Ik heb een brief verspreid naar alle jeugdleden, die begin vorige week is aangekomen. Iedereen is er dus heus wel van op de hoogte dat het Steunpunt Jeugd die verantwoordelijkheid op zich neemt.

Het is inderdaad beter dat de coördinator zo snel mogelijk aangeworven wordt, maar dat ontslaat het Steunpunt Jeugd helemaal niet van zijn verantwoordelijkheid om sinds 1 januari 2007 die taak met veel enthousiasme over te nemen. (*Applaus bij sp.a-spirit*)

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We moeten dus afwachten tot de nieuwe aanstelling en bekijken hoe we tegen 2008 tot een betere ondersteuning van de jeugdleden kunnen komen. U vindt daarvoor zeker een partner in CD&V.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de selectieve inzameling van luierafval

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, het ging gisteren in de krant eens niet over sluiers, maar over luiers. Mevrouw Crevits was apetrots omdat ze minister Peeters, dankzij een aantal experimenten waarvoor zij geijverd heeft en dankzij een resolutie die ze opgesteld heeft, heeft kunnen overtuigen om gemeenten die luiers selectief ophalen, financieel te ondersteunen.

Mevrouw Crevits zei: "Ik ga de minister daarbij helpen, want hij moet tegen het einde van het jaar, op basis van het huishoudelijk afvalstoffenplan, aan 150 kilogram restafval komen. Op dit moment zit hij nog aan 160 kilogram. Als we al die luiers uit dat restafval kunnen halen, zitten we in de goede richting." Ze voegde er nog aan toe dat je op die manier zelfs nieuwe bedrijven zou krijgen in Vlaanderen, die die luiers zouden verwerken.

Dat is een heel mooi verhaal, ware het niet dat dat eigenlijk al een tijdje bestaat. In het arrondissement Antwerpen verwerkt de intercommunale IGEAN al sinds halverwege de jaren negentig gft-plus in haar DRANCO-installatie. Die verwerkt dus al de luiers van de gemeenten van het arrondissement Antwerpen.

Op vraag van de heer Penris – niet vanuit zijn milieubezorgdheid, maar als jonge vader die het te duur vond om zoveel luiers in zijn restafvalzak te steken – heeft de voormalige Antwerpse schepen Pairon dat ook in Ant-

werpen ingevoerd. Vanaf 1 januari 2006 konden de luiers in heel Antwerpen in een gft-zak.

De Antwerpse baby's produceren drie ton luiers per jaar. U weet het misschien niet, maar dankzij twaalf jaar groen afvalbeleid in Antwerpen is het Antwerpse restafval 152 kilogram per persoon. Dat is nog twee kilogram te veel, maar het gemiddelde in Vlaanderen is 160 kilogram. Voordat Antwerpen groene schepenen had, was de stad de slechtste leerling van de klas, nu één van de beste.

Maar er zijn ook nog andere CD&V'ers, die graag populistische praat verkopen, vooral in verkiezingsperiodes. De heer Heylen, die van afval zijn verkiezingsitem had gemaakt, gooide het allemaal op een hoopje. Hij zei dat Antwerpen te vuil was en dat alles dus opnieuw in één zak moest.

Mevrouw Crevits, de minister die u wilt helpen om die 150 kilogram te halen, laat zijn andere CD&V-collega de vrije loop. In het bestuursakkoord van Antwerpen staat nu dat vanaf 1 maart het gft weer in de witte zak mag. Die drie ton luiers gaan in Antwerpen opnieuw de witte zak in. De minister die u wilt helpen om die 150 kilogram te halen, hypothekeert dus zelf die doelstelling door in Antwerpen toe te laten dat het gft opnieuw in de witte zak kan.

Dat is het probleem van de minister. De huidige 160 kilogram restafval zal nooit naar 150 kilogram kunnen gaan. Dat is de ironie van het noodlot. Het is niet de heer Heylen die alles moet uitvoeren maar de ex-voorzitter van Greenpeace, de heer Lauwers, die nu de pampers opnieuw in de witte zak wil stoppen.

Mijnheer de minister, goed bestuur betekent uitvoeren wat er is beslist. Dat betekent dat u ervoor moet zorgen dat eind dit jaar het restafval per inwoner in Vlaanderen niet meer dan 150 kilogram bedraagt. Het getuigt van geen goed bestuur de stad Antwerpen toe te laten om vanaf maart alles opnieuw in de witte zak te stoppen. Hoe gaat u de doelstellingen van uw huishoudelijk afvalstoffenbeleid behalen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik wil in de eerste plaats opmerken dat dit hier niet het gemeentebestuur van Antwerpen is. Ik wil me niet uitspreken over de bevoegdheden van de stad Antwerpen.

Mevrouw Vogels, het is al de tweede maal dat u me slecht bestuur in de schoenen durft te schuiven. Dat is uw volste recht. Ik voer echter uit wat de vorige regering heeft vastgelegd. U moet goed weten op wie u uw pijlen richt. Er is een uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007. In 2008 zal ik een nieuw plan

voorleggen met heel concrete en interessante voorstellen zoals de beperking van het luieraafval.

Mevrouw Vogels, actie 58 bepaalt: “Randvoorwaarden voor selectieve inzameling in verstedelijkte centra zijn niet dezelfde als in de rest van de Vlaamse gemeenten.”

Ik heb begrepen dat de stad Antwerpen had beslist een pilootproject voor 2007 op te zetten en na te gaan of dit de problemen zou oplossen. Dat is niet in strijd met het plan van de vorige regering. Ik voer het plan van de vorige regering, dat loopt van 2003 tot 2007, uit. Wat in Antwerpen gebeurt, is niet in strijd met dat plan. Binnen de bevoegdheden waarover het gemeentebestuur van Antwerpen beschikt, mag het dat pilootproject uitvoeren. In het nieuwe plan dat ik voor 2008 zal opmaken, zal ik de suggesties en de voorstellen van mevrouw Crevits opnemen.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, dit was een nogal verwarrend antwoord. Het afvalstoffenplan 2003-2007 was inderdaad de verantwoordelijkheid van de vorige regering en bevatte inderdaad heel concrete doelstellingen. De hoofddoelstelling was om in 2007 de norm van 150 kilogram restafval per inwoner in Vlaanderen te halen. In Antwerpen werkte die gescheiden ophaling.

Alle studies stellen dat het plan werkt. De praktijk wijst dat ook uit. Er is 152 kilo restafval per inwoner. Om puur electorale redenen wordt dat beleid gewijzigd.

Minister Kris Peeters: Dat zegt u. U moet die vraag hier niet stellen maar wel in de Antwerpse gemeenteraad.

Mevrouw Mieke Vogels: Wij hebben twaalf jaar de schepen van Leefmilieu geleverd. We hebben regelmatig goed samengewerkt met OVAM, en ik kan u verzekeren dat OVAM zeer streng was. Wat u doet, is de klok terugdraaien om toe te geven aan het electoraal populisme van een partijgenoot.

Minister Kris Peeters: Dat is volstrekt onjuist.

Mevrouw Mieke Vogels: We zullen zien of u eind 2007 de doelstelling haalt: 150 kilogram restafval per Vlaming. Daar zullen we u op afrekenen. We zullen zien of u dat doel bereikt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw Vogels, ik zou u willen bedanken voor het forum dat u ons geeft om het project van selectieve luierinzameling nog eens uit de doeken te doen. U bent misschien wel mee als het over het Antwerpse afvaldebat gaat. Voor het algemene afvalbeleid is dat echter niet het geval.

Het voorstel voor selectieve inzameling hebben we besproken in de commissie voor Leefmilieu. Er was een heel grote consensus. Misschien weet u het niet, maar het initiële initiatief kwam van het Vlaams Belang. CD&V zou aan minister-president Leterme wel eens mogen zeggen dat het Vlaams Belang wel degelijk goede wetgevende initiatieven kan nemen, die uiteindelijk trouwens door die partij worden overgenomen. De onze kunnen immers niet worden goedgekeurd.

Mevrouw Vogels, het is inderdaad de bedoeling dat er per inwoner niet meer dan 150 kilogram restafval wordt geproduceerd. Ik wil ook geen afbreuk doen aan het hergebruik van luiers. We moeten echter goed nadenken welke voordelen selectieve inzameling van luieraafval ons bieden. Zo is er de beperking van de grondstoffen. Dat is niet zo onbelangrijk. Daarnaast is er een besparing van 200 kilogram papier op 1.000 kilogram luieraafval. Dat is niet onbelangrijk. Ten slotte is er een besparing van 100 liter water op 1.000 kilogram luieraafval.

Die drie voordelen moeten ook eens in rekening worden gebracht in het hele afvaldebat. Ik kan me moeilijk voorstellen dat de groenen tegen een zo goed voorstel zouden zijn.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw Vogels, als ik het goed begrijp, dringt u erop aan het afval te vermindere door luiers op te halen. Niemand is tegen de doelstelling. De hamvraag die niet alleen ik maar ook verscheidene specialisten stellen, is waar men met die luiers moet blijven. Iedereen kan afval ophalen.

Uit verscheidene studies is gebleken dat een ernstige economische, ecologische – en ik tracht de woorden te gebruiken die ik moet gebruiken – methode om luiers te verwerken of te recyclen tot vandaag niet bestaat. Ik zal u ook zeggen waarom. *(Opmerkingen)*

Als u in een warenhuis om luiers gaat, dan zult u vaststellen dat er honderden verschillende soorten en merken zijn. *(Opmerkingen)*

Excuseer me, maar ik ben wel op de hoogte. Ik heb het dan niet over de kindjes. Ik heb in een adviserend orgaan van een dergelijke onderneming gezeteld. *(Rumor en gelach)*

In al die verschillende soorten luiers worden allemaal verschillende stoffen gebruikt. U moet mij dan eens zeggen welke onderneming al die verschillende soorten stoffen, die dan nog meestal gepatenteerd zijn, kan verwerken. Ik daag u uit mij uit te leggen hoe daarvan

een stof kan worden gemaakt die bruikbaar is in een of ander product.

Mevrouw Vogels, ik ben het met u eens dat het afval moet worden verminderd. Het kostenplaatje voor de selectieve ophaling en de verwerking moet echter redelijk zijn.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw Vogels heeft er destijds als bevoegde schepen in Antwerpen voor gezorgd dat ook Antwerpen heeft leren sorteren. Ere wie ere toekomt. Antwerpen was zowat de laatste stad in Vlaanderen om te beginnen met de selectieve inzameling. U, mevrouw Vogels, hebt het laatste Gallische dorp zich aan de Romeinen doen uitleveren.

De gescheiden inzameling is in Antwerpen niet overboord gegooid. Het gft-afval wordt overal in Antwerpen nog wekelijks selectief ingezameld. Alleen staat inderdaad in het bestuursakkoord dat een Antwerpenaar die per se zijn gft-afval in zijn duurdere restafvalzak wil stoppen, dat mag. De Antwerpse politie zal de witte zakken niet openmaken om te zien of er al dan niet gft-afval in steekt.

De financiële prikkel blijft wat hij is. De Antwerpse witte zak is nog altijd veel duurder dan de gft-zak of de gft-container die de Antwerpenaar zich voor een prikje kan aanschaffen. De afvalbeheerhiërarchie, die zegt dat selectief inzamelen en recycleren beter is dan verbranden, blijft ondersteund.

Wat de selectieve inzameling van luiers betreft, speel ik in op wat de heer Callens heeft gezegd. Dat levert niet per definitie vanuit milieuoogpunt betere resultaten op dan de integrale inzameling en verwerking samen met het restafval. Ik heb hier een recent artikel uit het Nederlandse vakblad 'Afval', dat de drie routes bestudeert: inzameling van de pampers met het restafval en verbranding daarvan in een huisvuilverbrandingsoven; aparte selectieve inzameling en verwerking in de Nederlandse installatie waar ook onze pampers uit de proefprojecten naartoe zijn gestuurd; een gezamenlijke inzameling met het gft-afval zoals onder meer in Antwerpen gebeurt, met het oog op het vergisten samen met het organische gft-afval. De studie van het Centrum voor Energiebesparing en Schone Technologie van Delft wijst uit dat de selectieve inzameling en verwerking in de Nederlandse recyclagefabriek vanuit milieuoogpunt slechter scoort dan de inzameling samen met het restafval, terwijl de inzameling samen met het gft-afval, zoals in Antwerpen gebeurt, duidelijke milieuvoordelen oplevert.

Mijnheer de minister, hebt u zich rekenschap gegeven, vanuit het verstandiggroenbeleid van de Vlaamse Rege-

ring, van de resultaten van deze studie? En van het feit dat ondertussen die recyclagefabriek in Nederland betere resultaten oplevert dan op het ogenblik dat de studie werd uitgevoerd? Het kan niet de bedoeling zijn om alle jonge papa's en mama's een goed geweten aan te praten en hen hun pampers apart te laten bijhouden, als dat er uiteindelijk toe leidt dat het milieu nog zwaarder wordt belast dan door een integrale inzameling en verwerking van die pampers samen met het restafval.

Als u, mijnheer de minister, gemeenten subsidieert en met overheids- en belastinggeld, aanzet tot het selectief inzamelen en verwerken van die pampers, moet dat ook een duidelijk milieuvoordeel opleveren en moeten er garanties worden geboden dat het milieuresultaat er wel degelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Het is wellicht nuttig om heel kort het geheugen van iedereen nog eens op te frissen. Mevrouw Vogels, ik denk dat u het niet zult kunnen ontkennen: zoals de minister daarnet zei, zijn gemeenten ten gevolge van het huidige afvalstoffenplan, dat nog steeds van kracht is maar dat van een vorige legislatuur dateert, vrij om te beslissen of ze al dan niet selectief luierafval inzamelen. Anderzijds zult u ook niet ontkennen dat het afvalstoffenplan, zoals het nu bestaat, geen enkele stimulans in zich draagt om die selectieve inzameling te starten of uit te voeren.

Daarom hebben we vorig jaar in de plenaire zitting van dit parlement unaniem een resolutie goedgekeurd waarin aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd "om een beleid te voeren waarbij de selectieve inzameling en recyclage worden gestimuleerd boven verbranding". Dat staat letterlijk in de resolutie. Als daar vandaag kritiek op is, moet die discussie misschien worden overgedaan. Er wordt bovendien gevraagd "om een onderzoek te laten uitvoeren naar de haalbaarheid van subsidiëringssystemen met betrekking tot de inzameling en recyclage". Dat staat erin omdat in het huishoudelijk afvalstoffenplan geen stimuli bestaan. De minister stelt nu voor om in die stimuli te voorzien vanaf het nieuw huishoudelijk afvalstoffenplan in 2008 in de filosofie dat verbranden lager staat op de ladder van Lansink dan recycleren.

Mijnheer Martens, u verwijst naar een studie die gebaseerd is op cijfermateriaal van 2003 waarbij een Nederlands toetsingsmodel is gebruikt en geen Vlaams. Ik ga ermee akkoord dat we de resultaten nauwkeurig in het oog moeten houden, maar we kunnen geen appels met peren vergelijken.

We hebben heel wat ondersteuningssystemen, zoals de aanleg van groene daken en de subsidies voor indivi-

duele waterzuiveringsinstallaties. Ik heb u nog nooit horen vragen om daar het rendement van te onderzoeken. Die systemen werden door een vorige regering goedgekeurd en we kunnen ons vragen stellen omtrent de milieuwenselijkheid.

De minister voert een resolutie uit die hier unaniem is goedgekeurd. Ik zie ook niet in waarom we hier de gemeenteraad van Antwerpen moeten spelen. (*Applaus bij CD&V*)

Minister Kris Peeters: Om te voorkomen dat mevrouw Vogels verward naar huis gaat, wil ik nog even kort reageren. Het uitvoeringsplan voorziet in de mogelijkheid. Ik hoop dat de doelstelling van 150 kilogram ook in Antwerpen wordt gehaald, zeker met de nieuwe ploeg. Er is een onderzoek van OVAM van 2005 naar selectieve inzameling van luiers. Op basis daarvan er is veel voor te zeggen om dit te stimuleren, maar we moeten er inderdaad andere studies naast leggen. Een minister die een unanieme resolutie van dit parlement uitvoert, heeft weinig marge. Ik ga ervan uit dat we dit meenemen in het nieuwe uitvoeringsplan in 2008.

Mevrouw Vogels, uw zorg dat Antwerpen de 150 kilogram niet zal halen, is een zorg die u best verwoordt in Antwerpen zelf.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Crevits, u hebt een aantal voorstellen gedaan om de gemeenten te stimuleren omdat ze een belangrijke rol hebben in het behalen van de 150 kilogram tegen het einde van het jaar. Als de minister een signaal geeft in de andere richting op basis van een vaag artikel dat gemeenten zelf mogen beslissen en daardoor de grootste stad van het land met 500.000 inwoners de klok terugdraait, dan is dat absoluut geen debat om in de gemeenteraad te voeren, maar wel om hier te voeren. De kans dat de minister zijn 150 kilogram haalt, wordt trouwens steeds kleiner.

Ik ben vooral blij met de reactie van de heer Martens, die duidelijk toegeeft dat er groenen in het college moesten komen vooraleer de Antwerpenaar is beginnen te sorteren en dat het dankzij de groenen is dat we nu in poleposition zijn. De groenen zijn nog niet weg uit Antwerpen, of de klok wordt al teruggedraaid. Dat is erg duidelijk. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Sven Gatz tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over maatregelen tegen homofobie in het kader van het gelijkheidsbeleid

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, homofobie is niet nieuw, het bestaat al eeuwen en we zullen het ook nooit helemaal kunnen uitroeien, als ik dat zo mag zeggen. Ik had wel gehoopt dat we homofobie met de verwezenlijkingen van de laatste jaren hadden teruggedrongen. Er is echter een spijtig en schrijnend voorval gebeurd waar ik mijn vraag niet helemaal aan wil ophangen, maar dat ik toch even wil vermelden.

Een man, de helft van een homokoppel, is tijdens een avondje uit in Brussel door een groep allochtone jongeren in elkaar geslagen. Zijn kaak en neus zijn gebroken, en hij moest drie dagen in het ziekenhuis verblijven. Dit is geen alleenstaand geval. Het is de top van de ijsberg. De slachtoffers hebben me gezegd dat het niet de eerste keer was dat ze werden geïntimideerd. Volgens hen zijn bijna al hun vrienden uit het homomilieu daar al op een of andere manier mee geconfronteerd. Er is een verschil tussen het niet graag zien van homo's en holebi's enerzijds en hen intimideren of aanvallen anderzijds. Ik heb deze zaak in het verleden al eens aangekaart, weliswaar buiten het parlement. Het lijkt me nu aangewezen er hier wat dieper op in te gaan.

Ik stel vast dat er bij die incidenten bijna altijd moslimjongeren zijn betrokken. Vooralsnog verbind ik daar nog geen waardeoordeel aan. Ik weet natuurlijk dat we dat niet zomaar kunnen oplossen. Enerzijds is er de repressie, maar daar ga ik u niet mee lastig vallen: Brussels volksvertegenwoordiger en gemeenteraadslid Ampe zal dat op de juiste niveaus aankaarten. Tussen haakjes wil ik wat dat laatste betreft, wel zeggen dat mijns inziens de burgemeester van Brussel de zaken iets te veel relativeert.

U bent bevoegd voor Gelijke Kansen. U draagt een zwaar kruis en hebt een lange weg te gaan, want het is niet gemakkelijk om mensen per decreet te sensibiliseren. Toch leg ik u daarover enkele vragen voor. Ik neem aan dat u de ernst van het probleem onderkent en dit onaanvaardbaar vindt. Ik neem het woord 'onaanvaardbaar' niet snel in de mond, maar dat is hier wel gepast. Welk beleid voert u inzake geweld en intimidatie tegen homo's omwille van hun seksuele geaardheid?

Misschien is dit niet echt een algemeen probleem voor heel Vlaanderen. Ik heb de indruk dat het probleem

zich in Antwerpen en Gent minder scherp voordoet. In elk geval is het in Brusselse uitgaansbuurten een steeds groter probleem. Hebt u daarover cijfers? Hebt u specifieke acties op het getouw gezet? Omdat het een gemeenschapsmaterie is, wil ik u toch vragen naar uw acties en beleid in Brussel ter zake al besef ik wel dat u dit probleem niet alleen kunt oplossen en daarom is overleg met uw Brusselse collega's zeker nodig.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Wat gebeurd is, is verschrikkelijk. Dit is in de eerste plaats een zaak van de politie en het gerecht: zo'n zaken moeten strafrechtelijk worden vervolgd en de daders streng gestraft. Ik denk inderdaad dat het probleem zich meer voordoet in Brussel dan elders. Toch merken we dat zich ook elders incidenten voordoen. Het onderliggende probleem is een gebrek aan aanvaarding van holebi's. De afgelopen jaren hebben we enorm veel initiatieven genomen om de rechten van holebi's en niet-holebi's gelijk te schakelen. Daarbij hebben we misschien ten onrechte gedacht dat in de publieke opinie de aanvaarding van holebi's een feit is.

Recente cijfers over dit probleem heb ik naar aanleiding van de lesbiennedag van eind 2006 besproken. Professor Hooghe heeft in een onderzoek vastgesteld dat veel jongeren geen positief beeld hebben van holebirechten. Niet minder dan 29 percent van de jongeren heeft een uitgesproken negatieve houding tegenover holebi's en holebirechten.

Er zijn twee zaken die ik naar voren wil schuiven. Er is een significant verschil in beleving tussen jongens en meisjes. Dat is heel frappant. Dat aspect moet zeker worden meegenomen in het beleid dat we voort zullen ontwikkelen. Er is ook een groot verschil tussen moslimjongeren en andere jongeren. Moslimjongeren staan veel negatiever tegenover holebirechten en ook bij hen werkt het verschil in beleving tussen jongens en meisjes.

Voorts zijn we nog met allerlei zaken bezig. Ik verwijs kort naar de opencoördinatiemethode. Wat de aspecten acceptatie en sensibilisering betreft, ligt een grote opdracht weggelegd voor het onderwijs. Er zijn al afspraken gemaakt met de minister van Onderwijs om na te gaan hoe het aspect acceptatie en sensibilisering in het onderwijs kan worden verbeteren. In het kader van het jaar van de gelijke kansen, willen we extra aandacht besteden aan holebi's. We zijn druk doende met een actieplan over de aanvaarding van holebi's en holebirechten. Dat is zeker geen overbodige luxe. Ik kan vandaag niet specifiek zeggen waarover het plan precies gaat, want het is volop in ontwikkeling. Er komt zeker nog overleg met het middenveld en het parlement. We moeten het plan ook uitgebreid in de commissie bespreken. Er zijn wel al projecten uitgevoerd zoals het Toledo-project in Antwerpen, dat contacten tussen de holebi-

gemeenschap en de moslimgemeenschap bevorderde. Het is een heel goed project geweest en staat zeker symbool voor wat we voorts nog willen ontwikkelen. Ik zal dit idee over sensibilisering en aanvaarding zeker meenemen naar Brussel en het samen met mijn Brusselse en Waalse collega voor Gelijke Kansen en het Brusselse Gewest bespreken.

Als sluitstuk voor het beleid werken we aan een gelijkkansen decreet. We moeten ervoor zorgen dat de rechten en de non-discriminatie zoals ze in Europa naar voren wordt geschoven, in de Vlaamse wetgeving wordt geïmplementeerd. Dat betekent non-discriminatiemaatregelen en non-discriminatieartikelen die met betrekking tot holebi's moeten worden opgenomen.

De heer Sven Gatz: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ze zal het met mij eens zijn dat er nog een verschil is tussen het niet aanvaarden van holebi's of het er moeilijk mee hebben, wat niet strafbaar is, en het overgaan tot daden zoals het molesteren van holebi's in het voorbeeld waar ik naar verwees. Misschien moet er nog een aparte actie worden gevoerd, maar er zijn grenzen die men niet overschrijdt. Men kan wel permanent discussiëren en sensibiliseren over het aanvaarden van holebi's en hopen dat men vooruitgang boekt. Over sommige dingen kan echter niet worden gepraat. Ik veronderstel dat we op dat vlak op dezelfde golflengte zitten.

Ik dank u voor het engagement om in Brussel op dat terrein iets te ondernemen. Ik wil u wel waarschuwen. Ik raad u aan om ook met de Franstalige partners te praten. Zij hebben wat de neiging om de zaken onder de mat te schuiven en te stellen dat de zaken best niet te scherp worden geformuleerd. Voor hen moet men geen problemen opwerpen die helemaal niet zo scherp worden aangevoeld. Wij vertrekken eerder van het idee dat de zaken eerst scherp en duidelijk geformuleerd moeten worden om ze vervolgens efficiënt op te lossen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik verheug mij dat de heer Gatz de problematiek in de plenaire vergadering aan bod heeft gebracht. Ik sluit mij uiteraard aan bij de veroordeling van het geweld, zowel door de heer Gatz als door de minister.

Mevrouw de minister, zoals in het debat dat we in de commissie hebben gevoerd, dring ik hier aan om er snel werk van te maken. De spijtige voorbeelden illustreren helaas dat er nog heel wat werk op stapel staat.

U hebt zelf gezegd dat u met minister Vandenbroucke zult spreken over de opdracht die het onderwijs op dit gebied te vervullen heeft. Toevallig heb ik de minister daarover schriftelijk ondervraagd. Er is inderdaad nog

wat werk aan de winkel. Op mijn vraag of in de derde graad van de vakoverschrijdende eindtermen die betrekking hebben op het bespreekbaar maken van homoseksualiteit, het thema effectief aan bod komt, blijkt uit een weliswaar beperkte steekproef dat in 10 percent van de scholen dit thema helemaal niet aan bod komt.

De halebithematiek maakt in nauwelijks 8 percent van de scholen deel uit van de leerlingenbegeleiding. Minister Vandenbroucke zelf heeft gezegd dat er op dit moment geen sprake is van een uitgebouwd halebibeleid in secundaire scholen. In de basisscholen komt dit helemaal niet aan bod, ook niet in de eindtermen. Ik hoed me om alle taken door te schuiven naar het onderwijs, maar ik denk dat het onderwijs hier toch wel een taak heeft, al is het maar om de problematiek in een bredere context te plaatsen van aanvaarding van wie je ook bent en van waar je ook komt. In die zin zou ik echt willen aandringen op een structureel overleg met minister van Onderwijs Vandenbroucke.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik ben het ermee eens dat men een goede balans moet zoeken in het onderwijs want de minister van Onderwijs wordt voor alles en nog wat bevraagd. Ik heb daarnet een aantal cijfers geciteerd uit het recente onderzoek van professor Hooghe. Spijtig genoeg had het Zipp-onderzoek ook cijfers over de hoge kansen tot zelfmoord en depressies bij jonge halebibi's. Ik denk dat we daarmee rekening moeten houden in ons plan. Het heeft te maken met zowel Welzijn als Onderwijs. Ik zal bij de minister van Onderwijs met aandrang vragen om stappen te zetten.

De heer Sven Gatz: Ik wou daarstraks nog verwijzen naar het Toledo-project, dat zou ook in Brussel nuttig kunnen zijn en de rechtstreekse dialoog stimuleren. Het Brusselse Regenbooghuis zal ongetwijfeld een partner willen zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van sommige bepalingen van titel III en titel IV van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 – 1021 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: De heer Decaluwe, verslaggever, heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag. Diegenen die het verslag gelezen hebben, zullen gezien hebben dat de

meeste fracties hun opmerkingen hebben voorbehouden voor deze vergadering.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, deze wijziging van de Mediadecreten is een eerste in een reeks wijzigingen die moeten volgen onder impuls van veranderende toepassingsgebieden, technieken, crossmediale ontwikkelingen en Europese regelgeving. Ik wil duidelijk stellen dat dit geen negatief dominoverhaal is. In de commissie voor Media hebben we het voorrecht om aan die evolutie te kunnen meewerken. Het is duidelijk dat we er niet op vooruit kunnen lopen, daarvoor is die media-evolutie in een te grote versnelling geraakt.

Men kan dit ontwerp van decreet kritisch bekijken, niet zozeer op het vlak van toepassingsgebied en inhoud, maar eerder op bevestiging van verkeerde beslissingen in het verleden en te strikte, deels achterhaalde, bestaande regelgeving. Een strikte houding en toepassing van de Vlaamse Mediadecreten zorgt op dit ogenblik reeds voor 'interpretatieverschillen'. Ik denk dat we als regelgever behoedzaam moeten optreden en partijoverschrijdend, zonder partijpolitieke spelletjes. Dit gaat niet alleen over de Vlaamse media, dit gaat ook over Europa dat gekozen heeft voor een verdere versoepeling vanuit een liberalere definitie. Vlaanderen is geen eiland en door geografische kleinheid, open grenzen, vrij verkeer en nieuwe datadigitale technieken, zullen vele initiatieven die hier een te strenge regelgeving ervaren, uitvlaggen naar andere staten in Europa met een soepeler wetgeving.

Dit kan men toepassen op wat we vandaag bespreken. Ook in de commissie voor Media hebben we daar uitgebreid over gediscussieerd. Niet iedereen heeft weet van dit dossier, daarom is het interessant om het hier te brengen.

Het kinderreclameverhaal was een eerste waarschuwing in deze evolutie. Het is bijna een symbool, want wat baat het om een strenge regelgeving op te leggen in Vlaanderen, als langs allerlei andere internationale telecomkanalen door buitenlandse groepen zoals Nickelodeon bijna de volledige Vlaamse markt voor kinderreclame wordt afgeroomd en doorgesluisd naar buitenlandse mediagroepen? Hier is de regelgeving te streng, waardoor de Vlaamse groepen niets kunnen ondernemen, want het gaat om grote bedragen op het vlak van reclamebudgetten.

Mijnheer de minister, het is nog net niet te laat en dit ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet – in de hoop dat, als er meer budgetten naar Vlaanderen kunnen vloeien, de Vlaamse producenten en media hierdoor opnieuw kansen krijgen op het vlak van kinder-

programma's en -concepten. Ik zeg dit voorwaardelijk, want we kunnen natuurlijk niet inschatten wat het wordt.

De regels voor de allianties tussen de particuliere landelijke en regionale omroepen worden versoepeld. Ik heb, in alle eerlijkheid, nooit begrepen waarom de regionale radio-omroepen in het leven zijn geroepen in de vorige legislatuur. Mijnheer de minister, als ik stout ben – en u weet dat ik dat niet ben – zou ik durven stellen dat de toenmalige verantwoordelijke politici geprobeerd hebben om bepaalde ontevreden mediagroepen toch met iets te belonen, na het mislopen van een nationale licentie, en om de onvrede op de mediemarkt te doen bedaren.

We zien vandaag dat die beslissing niet de juiste keuze was, want niemand zat erop te wachten. De marktaandeelen zijn trouwens zeer duidelijk.

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Mijnheer Verstrepen, ik wil u even onderbreken. Uw stelling dat de beslissing die de politici, waar ik ook bij hoorde, toen hebben genomen, was ingegeven door de ongerustheid in de media, toont aan dat u de stukken uit die tijd niet hebt gelezen. Anders zou u gemerkt hebben dat was gepland dat we rond deze tijd opnieuw zouden ingaan op de toestand van de regionale radio's. In de stukken staat trouwens te lezen dat we er niet van overtuigd waren dat het zou lukken, zoals nu ook blijkt.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb de stukken wel gelezen, maar ik heb alleen vernomen – wat ik heel vreemd vond – dat iets werd voorgesteld waar niemand op zat te wachten, maar dat toch werd doorgedrukt. Ik heb niet gezegd dat het een vaststaand feit is, maar op dat moment zaten we aan de andere kant van het spectrum en wisten we welke groepen iets gingen krijgen en dat waren niet de groepen met een nationale licentie.

We zien vandaag dat het niet gewerkt heeft. Dan vraag ik me af waarom iets werd ingevoerd waarvan Concentra, Roularta enzovoort zeer tevreden waren, maar waarvan we zien dat we met die producten, waar geen hond op zat te wachten, 0,1 percent marktaandeel halen. Nadien zou er dan eens over nagedacht worden of het wel nodig is. Ik kan veel denksporen ontwikkelen die we eens kunnen proberen, om ze na twee of drie jaar, als het toch niet lukt en niemand erop zit te wachten, terug af te voeren. De administratieve diensten vinden dat misschien plezierig, maar de sector zelf vindt dat niet zo fijn.

De beslissing blijkt niet de juiste keuze te zijn geweest en er is een bijsturing nodig. Ik zal me voorzichtig uitdrukken, maar we kunnen toch vaststellen dat in de aanpassing concentratiekartels en het samengaan van

bepaalde mediaproducten of groepen niet zo gevaarlijk zijn als men wil doen uitschijnen.

Schaalvergroting in het kleine Vlaanderen biedt meer kansen en investeringsmogelijkheden. Mijnheer de minister, ik vraag om vernieuwde aandacht te schenken aan – ik zou bijna zeggen monumenten – als lokale radio en internetradio of andere initiatieven, die het risico lopen om te verdwijnen omdat ze economisch niet rendabel zijn. U kunt natuurlijk niet voor alles een oplossing bedenken, maar ik vestig daar de aandacht op.

Er zijn wel spijtige randverschijnselen van de 'commerciële tak' van de openbare omroep van de VRT. Ik hoopte een en ander in de commissie te bespreken. Op het moment dat de minister het ontwerp van decreet in een vorm giet en we de besprekingen voeren, lanceert de VAR, met als hoofdaandeelhouder de VRT, een commerciële formule die ik niet meteen heb teruggevonden in de mediadecreten, waarin ze plotseling aan commerciële ontkoppeling doen. Een aantal mensen worden daar zenuwachtig van. Aan de ene kant krijgen we regionale omroepen die mogen samenwerken, maar aan de andere kant lanceert de VAR, met hoofdaandeelhouderschap van de VRT, een formule die net ingaat tegen het product dat nog gelanceerd moet worden op regionaal niveau, namelijk de samenwerkingsverbanden, omdat dat ontwerp van decreet nog niet in voege is. Dat vind ik vreemd. Ik zou daar graag meer duidelijkheid over krijgen. Misschien kunnen we dat in de commissie verder bespreken.

We kunnen niet anders dan decretale beperkingen uitvlakken, aanpassen en bijsturen omdat elke opheffing van beperking in het streven naar een open mediemarkt de competitiviteit, dynamiek en creativiteit zal doen toenemen. We mogen niet vergeten dat de VRT zo succesvol is geworden onder druk van privé-initiatieven. Het doorbreken van monopolies en strengere regelgeving waren stimuli voor de privésector die, omgekeerd, de VRT hebben gedwongen om competitief te worden en tot het product te komen dat de VRT vandaag is. U hoort me niet zeggen dat de VRT slecht bezig is, maar dat de VRT een goed product is. Dat is het niet dankzij de politiek. De politiek heeft er enkel voor gezorgd dat er een ander kader kwam waarbinnen de VRT kon werken. Ze heeft dat goed ingevuld.

Groen! wil immer en eeuwig een zeer strenge regelgeving, een strak keurslijf voor het prive-initiatief en sterke staatsmedia. Dat is een keuze zoals een andere. Ik stel me de laatste tijd heel veel vragen over de inmengingen van de linkerzijde bij de VRT op het vlak van management, strategische beslissingen en inhoudelijke toestanden. Dat zijn kleine akkefietjes voor sommigen, maar ik vraag me af of dat wel onze bevoegdheid is. Ik merk dat de linkerzijde, niet as such in de

commissie, zich al te graag weer wil bemoeien met naar waar de VRT moet. Politisering heet dat zo mooi. Ik hoop dat het ancien régime niet terug is en gebruik wil maken van een reorganiserende VRT om politieke invloed te verwerven. Dat zou niet zo slim zijn, ik zou me daar meer dan ooit tegen verzetten. In de commissie, behalve bij Groen!, heb ik daar nog niet veel van gemerkt. Aan de linkerkant op het publieke forum heb ik daar al heel veel van gemerkt.

Het nadeel van de te losse VRT-werkmiddelen is dat op het vlak van de commercialisering men de openbare omroep te veel ruimte heeft gegeven. Een reclamemarkt groeit niet oneindig. Een regio zoals Vlaanderen is beperkt in exploitatiemogelijkheden. Op Europese schaal praten we niet over nationale radio en televisie, maar over een regionale radio en televisie. De kwetsbaarheid van de commerciële mediagroepen in onze regio is bijgevolg groter in Vlaanderen dan pakweg in Nederland, Frankrijk, Duitsland of Luxemburg waar ze een pan-Europees medianetwerk hebben opgebouwd. Iedereen kent die groepen die ook hier meespelen, van CLT/RTL tot SBS. Ik pleit er niet voor dat er een absolute commercialisering komt en dat de VRT moet stoppen met knikkeren, maar we mogen blij zijn dat de Roularta's en de Persgroepen, de Vlaamse bedrijven dus, nog zoveel zin hebben om door te gaan in Vlaanderen en geen uitverkoop houden.

Want zoals u wel weet, is Vlaanderen zowat de enige blinde vlek op de grote kaart in Luxemburg van de CLT-RTL-groep. Hun invloed stopt net in Brussel. Bij Contact hebben ze nog wel wat te zeggen, maar daar houdt het min of meer op. De Roularta's en de Persgroepen, die de andere producten in handen hebben, zouden, als het wat moeilijker gaat op reclamevlak en ze het ene verlies na het andere optekenen, wel eens heel snel geneigd zijn om de keet te verkopen aan de andere grote groepen die erop azen. Ze bewegen zich op onze markt, want Vlaanderen is een interessante markt. We zijn niet zo klein. We moeten ons niet wegcijferen. We liggen in het centrum van Europa, wat zeer veel mogelijkheden biedt.

We moeten streven naar een Vlaamse schaalvergroting en media-investeringen met internationaal karakter en doorgroeimogelijkheden vanuit Vlaanderen. We moeten dat wat stimuleren en de zaken omdraaien. Dat is voor ons de basismotivatie voor een Vlaams mediabeleid. Ik reken ter zake op u, mijnheer de minister.

Een laatste niet onbelangrijk punt als gevolg van dit ontwerp van decreet is dat de openbare omroep geen sponsorvermelding mag uitzenden voor en na kinderreclames. Ik heb dat ook al aangehaald in de commissie. Reclame is al evenmin toegelaten. Ik lees het volgende: "De televisieomroep van de Vlaamse Gemeenschap kan enkel reclame brengen met het oog op zelfpromotie." Ze is "eveneens gemachtigd om sponsoring te brengen,

maar niet vijf minuten voor en na kinderprogramma's". Twee woorden zijn daarin belangrijk: "televisieomroep" en "kinderprogramma's". Ik zou nog steeds willen weten hoe we die niet-reclameregels en niet-sponsoringregels gaan toepassen op de andere producten van de multimediale VRT. Ik heb daar vragen bij. Hoe gaat men, als we uitgaan van de definitie van reclame zoals we die vandaag kennen, om met reclame of sponsoring op de websites, op de programma-streams, op de VRT-podcasts en videocasts, op video on demand via de internetomgeving, in een IP-omgeving, in de peer-to-peerplatformen. Dit jaar zullen een aantal mediaplatformen worden uitgerold die gebaseerd zijn op een crossmediaal platform. Als we dit letterlijk nemen, mag de VRT, volgens de gegevens die ik vandaag heb, reclame verkopen en plaatsen op die platformen. Elke toepassing ter zake of elke discussie die we daarover gaan hebben, is een opening ter interpretatie van wat nu reclame, een live-uitzending of een stream is. Ik kom hier geregeld op terug. Ik kan er alleen maar de aandacht op blijven vestigen. We moeten dringend werk maken van een herdefiniëring van de mediabegrippen. Wat zijn programma's? Wat zijn omroepen? Hoe omschrijven we een livestransmissie? Wat zijn radio- en televisiediensten? Wie mag wat en wie mag dat niet?

Ik zeg niet dat alles toegelaten moet zijn. Een minimale duidelijke regelgeving, met mogelijkheden voor iedereen, moet mogelijk zijn. We moeten eens duidelijk uitmaken waar Vlaanderen heen wil met de regelgeving voor digitale en multimediale toepassingen via de nieuwe of bestaande telecommunicatiekanalen. Ik denk dat dit deels zelfs geen toekomstdiscussie is. Ik denk dat er in de commissie een breed draagvlak bestaat om daarover te gaan discussiëren. U hebt dat hier zelf al aangehaald, net als de heer Decaluwe. Ik denk dus niet dat er daar sprake zal zijn van partijpolitieke spelletjes. Dit is geen toekomstdiscussie, maar een noodzakelijke hedendaagse discussie.

Ik geef enkele cijfers om aan te tonen dat we daar vandaag over moeten discussiëren en vrij snel initiatieven moeten nemen. Ik reken op u wat dat betreft en wil daar gerust mijn steentje toe bijdragen. Volgens de jongste cijfers luistert in Nederland op dit ogenblik 50 procent van de jongeren via de computer of de mp3 naar de radio. Dat is een grote massa. Als het in Nederland gebeurt, zal het in Vlaanderen ook gebeuren, zij het misschien wat later. Net zoveel internetgebruikers kijken naar programma's en video via YouTube en andere websites. Ik kan hier blijven voorbeelden opsommen, maar u weet dat ook, denk ik. Steeds meer mensen zijn vandaag op de ene of andere manier versneld interactieve mediaconsumenten geworden, ook in dit huis.

Het is belangrijk dat we daaraan voortwerken. Dit ontwerp van decreet is al een goede stap. Het is een

eerste stap in wat hopelijk een vervolgverhaal zal zijn, een aangename docusoap, zoals die Zuid-Amerikaanse series. Ik hoop dat we nog veel afleveringen zullen zien, mijnheer de minister. Het Vlaams Belang zal het eerste stapje dat dit ontwerp van decreet is, steunen, zoals in de commissie. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn betoog zal voornamelijk gaan over een symbooldossier bij de actualisering van dit decreet: de schrapping van de vijfminutenregel bij kinderreclame op de Vlaamse commerciële omroepen. De schrapping is een noodzakelijk kwaad en druipt wellicht in tegen alle waardevolle maatschappelijke argumenten. Voor ons is dit op-en-top realpolitiek. We kunnen niet anders dan de regel schrappen als we willen dat in de toekomst in Vlaanderen nog investeringen in kinderprogramma's mogelijk blijven.

Omdat het een symbooldossier is, is het misschien goed om een korte geschiedenis te schetsen. De oudere collega's onder ons weten wellicht dat 20 jaar geleden het verbod om in de onmiddellijke nabijheid van kinderprogramma's reclamespots uit te zenden, werd geïntroduceerd in de wet van 6 februari 1987. De reclamereglementering was toen nog een federale materie. Toen de gemeenschappen jaren later bevoegd werden voor de reclame op radio en televisie, werd de bepaling 'onmiddellijk omgeving van kinderprogramma's' in onze Vlaamse decreten verduidelijkt. Dat gebeurde in 1991, toen we in Vlaanderen de vijfminutenregel invoerden om kinderen onder de 12 jaar te beschermen tegen een al te grote reamedruk.

Toen werd bewust gekozen voor een strenger beleid dan voorgeschreven in de Europese richtlijn 'Televisie zonder grenzen'. De richtlijn is gebaseerd op het 'country of origin principle' waardoor de wetgeving van één lidstaat de omroepen regelt. We weten dat een lidstaat strengere bepalingen mag invoeren dan de richtlijn voorschrijft, maar die gelden dan alleen voor de omroepen die onder de wetgeving van de lidstaat vallen en niet voor de buitenlandse. Succesvolle buitenlandse kinderkanalen zoals Nickelodeon en Cartoon Channel moeten zich daardoor niets aantrekken van onze Vlaamse vijfminutenregel, een regel die in de EU een uitzondering is.

De heer Verstrepen wees er al op dat de regel ontegensprekelijk een oneerlijke situatie voor onze Vlaamse commerciële zenders tot gevolg heeft. Zij moeten met lede ogen aanzien dat de reclamemarkt wordt afgeroomd door het buitenland. Tegelijkertijd is het marktaandeel voor reclame bij kinderprogramma's van de Vlaamse commerciële omroepen verschrompeld. Belangrijk is dat ook Ketnet op de Vlaamse openbare omroep op een vrij spectaculaire manier marktaandelen heeft verloren aan de buitenlandse tv-omroepen voor kinderen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Decaluwe, u geeft wel een heel selectieve lezing van de geschiedenis van het dossier kinderreclame. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Ik zal even uw aandeel in het verhaal schetsen. Ongeveer 5 jaar geleden, toen minister Van Mechelen nog bevoegd was voor Media, werd tijdens een commissiebespreking het idee geopperd om de regel af te schaffen en te vervangen door een code van goede praktijken. U bent toen onmiddellijk naar de media gestapt en u had het daarbij over 'een schande' en 'een toegift aan de commercie'. U vroeg zich af wat de paars-groene meerderheid bezielde om de rechten van kinderen aan te tasten. Volgens u zou die meerderheid alles doen wat verkeerd was. De afschaffing van de vijfminutenregel en de vervanging door een code was slechts een idee van de toenmalige minister van Media.

Nu is alles blijkbaar anders, want nu zit u in de meerderheid. Nu wilt u de regels helemaal aanpassen. U moet mij nog overtuigen van wat er veranderd is tegen 5 jaar geleden. U zult zeggen dat ik niet naar de buitenlandse zenders kijk, maar ik weet dat er gevolgen zijn.

Er zijn andere mogelijkheden om de commerciële Vlaamse tv-zenders te beschermen, om ervoor te zorgen dat ze die oneerlijke concurrentie die er waarschijnlijk zal zijn, op te vangen.

Daarmee gaat u een regel afschaffen waarvan u toen hebt gezegd dat de afschaffing ervan het einde zou betekenen van een aantal morele waarden.

Over 5 jaar is een nieuwe grens bereikt en dan zult u weer schuiven. Als u daarmee begint, blijft u schuiven. U geeft toe aan de buitenlandse commerciële zenders, want daarover gaat het. Wij zeggen dat de grens nu is bereikt. We hebben andere middelen nodig om de Vlaamse zenders te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Stassen, u maakt een fundamentele redeneringsfout als u zegt dat we zwichten voor de druk van buitenlandse commerciële zenders. Dat is niet zo. We moeten niet zwichten voor hun druk. Ze hebben al vrije baan. Ze kunnen reclame uitzenden voor, na, en zelfs tijdens kinderprogramma's. In de nobele doelstelling om op Europees niveau tot dit vergelijk te komen, om de Vlaamse commerciële zenders op voet van gelijkheid met de andere te behandelen, is de Vlaamse Regering niet gelukt. Het zou niet opgaan om in Vlaanderen te zeggen dat de Vlamingen zich op onze snelwegen aan 120 kilometer per uur moeten houden, en de Duitsers zo hard kunnen rijden als ze willen. Geef de Vlaamse commerciële zenders dezelfde mogelijkheden.

Ik hoor in het debat en lees in de toelichtende nota van de minister dat hij tracht tot afspraken te komen met die zenders. Binnen de huidige Europese contouren is dat het enige dat we kunnen doen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik ben daar ook geen voorstander van, maar de tijden zijn veranderd. Ondertussen hebben we in Vlaanderen Nickelodeon, die kinderprogramma's uitzendt die constant worden onderbroken door kinderreclame. Ze worden vertaald, ondertiteld en uitgezonden vanuit Nederland. De geldstromen die in Vlaanderen zouden kunnen blijven, verdwijnen via Nederland naar Amerika. Daardoor krijgen we geweldadige en actieprogramma's te zien op Nickelodeon.

De middelen uit de reclame die zouden vrijkomen, zouden we kunnen gebruiken voor de Vlaamse commerciële zenders. Die kunnen er creatieve dingen mee doen in eigen producties. Het resultaat na heel wat discussie is een goed en aanvaardbaar compromis.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Stassen, uw woorden verbazen me niet. Het was vrij voorspelbaar wat u zegt. We moeten wel mee evolveren. Ik geef toe dat we plooiën, maar laat me uitleggen waarom. We hebben lang geprobeerd onze principes recht te houden. Als er haast niemand meer kijkt, en tegelijk de investeringen in Vlaamse kinderprogramma's spectaculair dalen, dan moeten we een manier zoeken om daaruit te komen.

Ik wil het nu hebben over het huidige ontwerp van een aangepaste Europese televisierichtlijn. Europa wil de bestaande Europese wetgeving versoepelen en uitbreiden. Onze wetgeving was al strenger dan de Europese.

Onze fractie pleit er hoe dan ook voor om niet zomaar alles over te nemen van Europa. We moeten strenger kunnen zijn waar mogelijk, en anders kunnen we aangepaste maatregelen voorstellen.

In de debatten voor de aanpassing van de richtlijn 'Televisie zonder grenzen' zijn er enorme pogingen gedaan – ook door de Vlaamse Regering en de minister van Media – om die vijfminutenregel tot een Europese regel te maken. Wij geven dat grif toe. Maar als je op een bepaald moment vaststelt dat je moederziel alleen in de arena staat, moet je op een andere manier oplossingen proberen te zoeken.

Deze concrete situatie heeft ons genoopt om aan echte realpolitiek te doen: politiek, gebaseerd op praktische redenen en niet per se op de morele overwegingen.

Vandaar dat de vijfminutenregel wordt geschrapt uit het Mediadecreet. De laatste reclamesluis wordt dan misschien wel geopend, maar het zou wel opnieuw enkele

goede kinderprogramma's op de Vlaamse commerciële televisie opleveren, zoals de heer Verstreken ook heeft gezegd. Dat is uiteindelijk de bedoeling.

Het voornaamste argument van de commerciële televisieomroepen voor de afschaffing van deze regel, was immers dat zij door deze reglementering de mogelijkheid misten om te investeren in kinderprogramma's. Met de nieuwe inkomsten van de kinderreclame moet dat nu mogelijk zijn.

Wij hebben ook gepraat met de commerciële jongens. Zij hebben zich geëngageerd om meer dan ooit te investeren in Vlaamse kinderproducties. Zij willen ook overleg plegen over een gedragscode over de kinderreclame, zodat niet om het even welke reclame getoond kan worden.

Dat zijn de kleine stappen die wij hier kunnen afdwingen. De vijfminutenregel verdwijnt inderdaad, maar in de plaats komen er hopelijk meer Vlaamse kinderproducties, mét een gedragscode over het type reclame dat rond die kinderprogramma's wordt uitgezonden.

De belangrijkste overweging voor de opheffing van de vijfminutenregel is echter de realiteit dat deze regel compleet uitgehold was en niet lang meer kon standhouden in het huidige televisielandschap. Ik heb mij daar zes jaar geleden met hand en tand tegen verzet, maar in zes jaar tijd is er enorm veel gebeurd. Europa heeft daar ook niet de rol van beschermende engel gespeeld, zodat we genoodzaakt waren om onze wetgeving op dit vlak aan te passen, teneinde onze Vlaamse commerciële omroepen te vrijwaren van een concurrentienadeel tegenover de buitenlandse. Het is realpolitiek ten top. Ik zie met spijt in het hart een regel verdwijnen die ik jarenlang met hand en tand heb verdedigd.

Er zijn sowieso belangrijke argumenten voor de vraag naar bescherming van jonge kinderen tegen reclamedruk. Reclame werkt volgens het vernuftige principe dat ook de beelden die we onbewust in ons opnemen impact hebben. Volgens de huidige wetenschappelijke inzichten werkt ons onbewuste door conditioneringen en door associaties die worden gevormd en een bepaald gevoel geven. Dit beïnvloedt de keuzes die wij als consument maken. Dat weten de marketingmensen maar al te goed. Via ingenieuze technieken laten zij hun reclameboodschappen binnensijpelen in onze gedachten en branden op ons netvlies. Beïnvloeding is dan ook het hoofddoel van reclame.

Kinderen zijn bovendien belangrijke consumenten geworden. Door de differentiatie van het aanbod in onze supermarktrekken hebben kinderen nu ook hun eigen tandpasta, shampoo, koeken, et cetera. De recla-

me voor kinderen is steeds belangrijker, als gevolg van de marktsegmentatie. En dit moet verkocht worden.

Vroeger werd de norm bepaald door het gezin. De belangrijkste ambitie van het kind was ervoor zorgen dat zijn ouders hem graag zagen. Nu willen kinderen ook goed scoren bij hun vrienden. Respect van leeftijdsgenoten is voor deze nieuwe categorie bijzonder belangrijk. Om te overleven op school mag je niet uit de toon vallen. Een kind probeert in beide werelden goed te functioneren: bij zijn vrienden en bij het gezin. De prikkels van de affectieve reclamebeelden zijn zeker niet onschuldig en kunnen kinderen onder druk zetten, omdat ze willen meetellen.

Het staat bovendien als een paal boven water dat publicitaire televisiespots de meest effectieve reclamebeïnvloeding hebben. Over het algemeen genomen raken beelden een dieper, meer primair niveau in onze hersenen dan tekst dat doet. Voor het beïnvloeden van affectieve keuzes – wat iedere consumptieaankoop is – zijn beelden daarom effectiever.

De kracht van het beeld creëert het effect van de kwijlende hond van Pavlov. In de supermarkt is de kans groot dat een kleuter zijn wijsvingertje gebiedend uitstrekt naar dat ene potje yoghurt met het herkenbare dierenfiguurtje of dat een tiener aandringt op dat ene merk frisdrank.

Kinderen en jongeren zijn als consument een bijzonder belangrijke doelgroep voor reclamemakers en hun commerciële exploitatie start bij het televisiekijken.

We moeten waken over ons consumptiemodel. Consumptie is misschien wel de brandstof van onze economie die op haar beurt welvaart creëert, maar er zijn grenzen. We zijn meer dan consumenten. De kwetsbaarheid van het menselijk leven verdient respect. De economie belooft vrijheid en welzijn maar onderwerpt mensen aan vervreemdende, uitbuitende regimes van gehoorzaamheid, winstbejag en consumptie. Daaruit volgt frustratie voor de burger die ziet dat de overheid hem niet werkelijk vrij maakt. De werknemer loopt vast in de ervaring van zinloosheid van zijn bezigheden, en de consument wordt niet gelukkig door de consumptie. Dit doet de moderne mens vluchten voor zijn onvrijheid in allerlei vormen van – soms – stompzinnig amusement. Geen van deze vluchtwegen biedt bevrijding. De frustratie wordt daardoor nog groter, wat een zondebok nodig maakt. De rest van het verhaal is gekend. Iedere socioloog heeft het over de verzuring, het onveiligheidsgevoel en de antipolitiek.

In 1947 concludeerden Horkheimer en Adorno in hun 'Dialektiek van de Verlichting' dat de economieën er op uit zijn mensen te knechten tot consumenten. Dit is een pessimistische visie, die als verwittiging kan tellen.

Daarom moeten we waken over ons consumptiemodel, wetende dat reclame het beïnvloedingsmiddel is dat aanzet tot consumptie.

Het wereldbeeld dat door publicitaire spots wordt gecreëerd, is overigens veel te mooi en kunstmatig voorgesteld. Jonge kinderen hebben veel ontzag voor dingen die afkomstig zijn van televisie en nemen die gemakkelijk aan voor waar. Recent nog blokletterde een Vlaamse kwaliteitskrant dat reclame kinderen stress geeft en hen depressief maakt. Volgens een Britse denktank zet reclame kinderen onder druk om te voldoen aan de beelden die getoond worden.

Reclame zou kinderen dicteren wat ze moeten zijn en wat ze moeten hebben, waardoor ze een laag zelfbeeld ontwikkelen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Decaluwe, uw toespraak klinkt me als muziek in de oren. Dit zijn allemaal elementen om dit ontwerp van decreet niet goed te keuren. Ik deel uw analyse. Het feit dat kinderen gestresseerd zijn op school heeft onder meer te maken met het feit dat ze alleen maar meetellen op basis van wat ze hebben. Alles is te koop, ook populariteit op school.

Gisteren surfte ik toevallig op de site van CD&V. Ik zag daar dat minister Vervotte samen met parlementsleden het Vlaamse land rondtrekt om te verduidelijken wat opvoedingsondersteuning is en om erop te wijzen dat die ondersteuning nodig is. Mijnheer Decaluwe, als u uzelf gelooft dan moet u het lef hebben om tegen dit ontwerp van decreet te stemmen. U stemt voor en maakt het daardoor alleen maar erger. Het klinkt misschien goed wanneer u zegt dat met al dat geld mooie programma's kunnen worden gemaakt. Maar wat voor zin heeft dat wanneer u daar tal van mensen mee in het ongeluk stort? Na zo'n mooi pleidooi kunt u alleen tegenstemmen.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw Vogels, het is de bedoeling dat de Vlaamse industrie ook waardevolle Vlaamse kinderproducties maakt. Dat zal geen pulp zijn.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Ik ben een beetje verbaasd over de richting die deze discussie uitgaat. Reclame die zich tot kinderen richt, is absoluut niet beperkt tot de televisie. Bovendien is bekend dat de huidige vijfminutenregeling weinig of geen effect heeft. Of zijn er soms kinderen die de afstandbediening

niet kunnen bedienen? Zij worden dus automatisch geconfronteerd met reclame op andere zenders.

De invoering van die regel heeft natuurlijk te maken met het feit dat een commerciële zender in Vlaanderen vrij laat is opgericht. Vlaanderen heeft toen – terecht – maatregelen genomen tegen reclame rond kinderprogramma's op VTM, die toen de enige commerciële zender was. We zaten toen trouwens in een totaal andere omgeving. U moet maar eens kijken naar de toenmalige VRT.

De heer Kris Van Dijk: Mijn bemerking ligt in de lijn van wat de heer Vandebossche bij de aanvang heeft gezegd. We mogen niet de illusie hebben dat de vijfminutenregel zal bepalen of kinderen al dan niet in contact komen met reclame. Mijnheer Stassen, ik heb daar in het verleden ook vaak vragen over gesteld. Tijdens die 5 minuten worden videoclips getoond waar die kinderen ook naar blijven kijken.

Zoals de heer Decaluwe heeft gezegd, gaat het ook over opvoeding. Men moet kinderen leren omgaan met reclame. Reclame is voor een groot stuk fictie. Mevrouw Vogels, in het verleden hebt u – terecht – gereageerd tegen het feit dat niet alleen kinderen maar ook vrouwen zich spiegelen aan modellen die nauwelijks te vinden zijn in de maatschappij.

Het onderwijs, dat ik echter niet te veel wil belasten, en de gezinnen moeten leren omgaan met reclame. We moeten de kracht van reclame onderkennen. Daar gaat het om en niet om die vijfminutenregel!

Zoals de heer Verstreken heeft gezegd, moeten we kansen bieden aan de eigen commerciële zenders om in producties te investeren. Dat is de essentie van dit ontwerp van decreet!

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, ik denk niet dat men van mij filosofische beschouwingen gewoon is. (*Opmerkingen*)

Mijnheer Stassen, het is niet omdat men zes jaar geleden iets heeft gezegd, dat we nu geen rekening moeten houden met de veranderde situatie. Ik probeer hier uit te leggen waarom we niet anders kunnen en waarom we proberen begeleidende maatregelen te treffen.

Gewoonweg stellen dat kinderen geen onderscheid kunnen maken tussen reclame en programma's, zoals we vaak horen, is te simplistisch. Blijkbaar zijn het alleen de allerkleinsten tot de leeftijd van 5 jaar die volgens de wetenschap problemen kunnen hebben. Bovendien brengt een rapport van de Vlaamse Kinderrechtencommissaris een belangrijke nuance in het debat door aan te tonen dat er geen eensgezindheid is onder wetenschappers over de invloed van reclame op het gedrag van kinderen. Al naargelang de literatuur die men kiest, kan

men zowel bewijzen dat kinderreclame schadelijk is, als stellen dat er geen reden is voor betutteling.

Wetenschappelijke bevindingen lenen zich gemakkelijk om argumenten te staven. Het blijft weliswaar belangrijk dat we ook in de politieke arena wetenschappelijke kennis aanwenden om een betere wereld te realiseren.

Hoe we onze kinderen en jongeren effectief, en beter dan vandaag, kunnen beschermen tegen de reclamedruk en tegen commerciële exploitatie, is een andere vraag. In deze geglobaliseerde en gemediatiseerde wereld kan een dergelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid niet langer louter in decreetgeving worden gegoten via een eenvoudige verbodsbepaling, die toch niet wordt nageleefd.

We kunnen ook niet naast het feit dat naarmate de reclame in een steeds strakker keurslijf wordt gestoken, de adverteerders en reclamemakers hun strategieën veranderen en overgaan tot nog subtielere vormen van commerciële verleiding. Naar aanleiding van de toekomstige richtlijn en van de nieuwe mediatechnieken zullen we dat debat zeker nog moeten voeren.

Enkel een verbod op televisiereclame is zinloos, aangezien er meerdere marketingvormen zijn om kinderen te bereiken. Het is daarom belangrijk dat er een verantwoorde commerciële omgeving wordt gecreëerd en bestendig, waarin alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid dragen. Daarom roepen we ook op een gedragscode op te stellen.

Onze noorderburen lopen samen met het Verenigd Koninkrijk voorop op het gebied van reclame- en media-educatie.

Dit zou een aanzet kunnen zijn om bij de kinderen minstens een kritische instelling tegenover reclamemisbruiken in de media aan te brengen. Misschien kunnen ook de eindtermen in het onderwijs op een of andere manier worden aangepast aan een media-educatie van jongs af aan.

Uiteindelijk is het niet zo dat de vertrouwde aanpak, kiezen voor zelfregulering bij alle betrokkenen, automatisch succes oplevert. De realpolitik, mijnheer Stassen, dwingt ons ertoe om op een nuchtere manier de kosten en baten van de reclameregelgeving en de restricties voor ons Vlaamse mediabeleid te bekijken.

Ten slotte moet de richtlijn 'Televisie zonder grenzen' er ons niet van weerhouden om op een aantal punten te blijven opteren voor een Vlaams mediabeleid dat strenger is dan de Europese richtlijn opdraagt. Dat is ook een element van onze eigen Vlaamse culturele identiteit. Het nieuwe ontwerp, dat op dit ogenblik in de

Europese mallemlen zit, heeft een aantal verdiensten. Al is het maar omdat het de voorschriften voor televisie-reclame opmerkelijk vereenvoudigt. De daglimiet is afgeschaft, de reclamecategorieën zijn vereenvoudigd en de regels voor de onderbreking van programma's voor reclame zijn duidelijker gemaakt. Dit is dan ook de meest spraakmakende vernieuwing van deze ontwerp-richtlijn.

Mijn fractie blijft voorstander van een strengere toepassing van de nieuwe Europese minimumnormen voor reclameonderbrekingen. Nu al zeggen dat bijvoorbeeld het onderbreken van kinderprogramma's door kinder-reclame moet mogelijk zijn, is een stap te ver. Ik hoop in elk geval dat de Vlaamse commerciële omroepen beseffen dat ze niet mogen en kunnen overdrijven want ze zouden op die manier zichzelf straffen. Vlamingen kijken vooral naar Vlaamse zenders. Het is belangrijk dat onze Vlaamse identiteit overeind blijft in de geglobaliseerde media. Televisie heeft nu eenmaal een sterke indirecte invloed op onze maatschappijvisie en identiteit. Laat ons ervoor zorgen dat onze Vlaamse zenders niet worden weggezapt door een overmaat aan reclameblokken. We mogen de mediemarkt geen vrijgeleide geven voor louter reclametelevisie. Daarom blijf ik ervoor pleiten om ook te opteren voor een sterke Vlaamse openbare omroep met kwaliteitsprogramma's als tegenwicht. Een hoge kwaliteitsnorm is immers het bewakingsmiddel bij uitstek voor onze eigen culturele identiteit en het dwingt ook de Vlaamse commerciële omroepen een hoog niveau aan te houden, een niveau dat tot de hoogste van de wereld behoort.

Dit ontwerp van decreet wil daarnaast ook de regels voor allianties tussen de particuliere landelijke en regionale radio-omroepen versoepelen. Wij hebben nooit geloofd in provinciale radio's en hebben daarom in de vorige periode dit decreet niet goedgekeurd. Misschien verhoogt het nu wel de kans voor de kleinere lokale regionale omroepen om in een of andere keten te stappen en op een of andere manier leefbaarheid te creëren. Ik blijf daar echter mijn twijfels over hebben.

Dit ontwerp van decreet, mijnheer de minister, is ten slotte positief omdat het een aantal administratieve lastenverminderingen inhoudt. Ook dat is een belangrijk punt.

Daarom, mijnheer de minister, zullen we straks dit ontwerp van decreet goedkeuren. Ik dank u. (*Applaus bij CD&V- N-VA en sp.a-spirit*)

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de voorzitter, er is hier al heel veel gediscussieerd en vele zaken zijn al vaak heel lang uitgesmeerd geworden en breedvoerig besproken. Daarom beperk ik mij ertoe te zeggen dat de

VLD-fractie dit een goed ontwerp van decreet vindt. Ik heb dat ook zo in de commissie verdedigd. Onze fractie pleit al lang voor de versoepeling van de reclame-regels omdat wij ervan overtuigd zijn dat het beter is om zo weinig mogelijk regels aan de reclame op te leggen. Laat de vrije markt maar zijn gang gaan.

Maar we beseffen natuurlijk – en dat wil ik hier onderstrepen zonder daarom de discussie te herbeginnen – dat er kwetsbare groepen zijn, zoals kinderen. Beter dan over een tijdslimiet te praten in verband met reclame, is het om na te gaan hoe en met welke reclame kinderen in aanraking komen.

Het is ook veel belangrijker dat zij met reclame leren omgaan. Zij zien het elke dag en het is bijna onvermijdelijk. De media-educatie waarover de heer Decaluwe het had, is inderdaad een heel belangrijke factor, niet alleen voor de kinderen maar ook voor de ouders.

Tweede positieve element van dit decreet zijn de verregaande vormen van samenwerking voor de privé-radio-omroepen, landelijk of regionaal. Ze zijn inderdaad op sterven na dood. Hun meerwaarde is vrijwel onbestaande. Toch wil ik erop wijzen dat deze zenders vanaf het begin noch hun opdracht echt hebben omschreven, noch nauwelijks voor zichzelf een opdracht hebben uitgemaakt. Ze hebben daarin gefaald. Het gevolg is dat de luisteraar volledig heeft afgehaakt en dat het succes voorspelbaar geen succes is geworden. De voorgestelde wijziging bezorgt hun wat ademruimte en biedt nieuwe kansen, maar we zullen zien wat de toekomst geeft.

De VLD pleit voor administratieve vereenvoudiging. Door het opheffen van het verplichte jaarrapport werven we niet alleen een financiële maar ook een administratieve belasting weg die bijna overbodig is aangezien het altijd mogelijk is om gegevens op te vragen.

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik heb een absoluut strategische fout gemaakt door in het verslag te zetten dat ik mijn betoog in de plenaire zitting zou houden, niet wetende dat die zolang zou duren vandaag. Ik zal dan ook proberen om kort te zijn.

Ik wil het hebben over de discussie van de vijfminutenregel. Ik heb daarnet al alle argumenten opgesomd die aantonen dat we het decreet enkel aanpassen aan een zeer reële situatie. Kinderen storen zich niet aan de vijfminutenregel omdat ze niet kijken naar programma's waar die regel geldt. De vraag kwam trouwens niet alleen van de commerciële omroepen, maar ook van diegenen die kinderprogramma's maken.

Dan kom ik op de versoepeling voor allianties tussen particuliere landelijke en regionale radio-omroepen. Er zijn verschillende mogelijkheden met als bedoeling om wat economisch niet leefbaar is alsnog een tweede kans te bieden. Ik weet zeer goed dat toen de bepalingen zijn goedgekeurd die regionale zenders tot stand hebben gebracht, de bedenking werd gemaakt dat het misschien om doodgeboren kinderen zou kunnen gaan en dat die misschien niet leefbaar zouden worden. Het zijn trouwens niet alleen de regionale omroepen die het niet goed stellen. Dat geldt ook voor de lokale omroepen. We stellen vast dat ze niet leefbaar zijn. Door de nieuwe bepalingen krijgen ze de kans om een grote nationale zender te worden.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Vandenbossche, u zegt dat hetzelfde voor de lokale omroepen geldt. De twee kunnen echter niet worden samengegooid. Er is enerzijds een veranderend medialandschap en anderzijds is er de stiefmoederlijke behandeling van de particuliere privéomroepen uit het verleden. Heel veel groepen hebben hun tanden daarop stuk gebeten. Met de herschikking van het frequentieplan zitten de lokale radio's samengetroeft op een paar kilometer, terwijl alle andere mediaproducten wel groter en ruimer zitten. Het ligt niet zozeer aan het lokale karakter, maar de regelgeving creëerde niet het optimale klimaat voor omroepen om een basis voor de toekomst te leggen. Die nuancering wilde ik aanbrengen.

De heer Dany Vandenbossche: Ik ben het met die nuancering niet oneens.

In de commissie zei de heer Stassen dat dit ontwerp van decreet de commerciële zenders bevoordeelt en de VRT aan banden legt. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Ik kan u niet onmiddellijk zeggen waar dat staat, maar ik heb het wel in het verslag gelezen.

De heer Jos Stassen: In het verslag staat het volgende: 'De heer Jos Stassen: Ik vind het markant dat er tegelijk gepleit wordt voor deregulering als het over de commerciële zenders gaat en voor strengere regels als het over de openbare omroep gaat.' Zo staat het er.

De heer Dany Vandenbossche: Dat bedoel ik ook. Ik wil daar enkel over zeggen dat ik die conclusie niet uit de tekst van het ontwerp van decreet kan afleiden. Of zegt u dat reclame op de openbare omroep en dan met name op tv al was toegelaten voor dit decreet van kracht wordt? Het antwoord is negatief. De enige wijziging die wordt aangebracht, gaat over sponsorvermelding in kinderprogramma's. Er is unanimitieit over de administratieve lastenverlaging voor de radio's. Ik denk niet dat daarover zal worden gediscussieerd. Onze fractie zal dan ook voor dit decreet stemmen. *(Applaus bij CD&V, sp.a-spirit en de N-VA)*

De heer Jos Stassen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil kort vijf puntjes vermelden. Of jullie mijn woorden als een provocatie zullen opvatten, bepalen jullie zelf.

Een: dit ontwerp van decreet is een illustratie van de wil van deze meerderheid om het medialandschap verder te liberaliseren. Dat is al voldoende uiteengezet.

De heer Dany Vandenbossche: Als u wilt provoceren, dan moet ik zeggen dat u goed bent begonnen. Kunt u me aantonen wat u zegt?

De heer Jos Stassen: Vandaag schaft u regels af die we in de vorige legislatuur samen hebben afgesproken. Ze hebben betrekking op de erkenning van lokale en provinciale radio's. Het houdt allemaal verband met opdrachten over informatieverschaffing en dergelijke.

De heer Carl Decaluwe: Ik heb twee opmerkingen voor de heer Stassen en Groen! Ik heb met veel aandacht al veel debatten over dit onderwerp gevolgd. Als in de praktijk blijkt dat een aantal zaken niet werken, dan heeft de overheid de taak om bij te sturen. Dat geldt voor deze en ook voor andere sectoren. Vandaag wordt er bijgestuurd met respect voor de geest van het Vlaams Regeerakkoord, die voorschrijft dat de openbare omroep en de Vlaamse commerciële omroepen zich op een eerlijke manier tot elkaar moeten verhouden en de Vlaamse commerciële omroepen met de buitenlandse omroepen met gelijke wapens moeten kunnen vechten.

Een en ander wordt afgezwakt, maar tegelijkertijd verbindt men er zich toe om opnieuw te investeren in Vlaamse producties. Wat heeft Groen! tegen Vlaamse ondernemers? Er is al gesproken over De Persgroep en Roularta. We moeten onze hoed afnemen voor het feit dat die mensen in de moeilijke periode die VTM heeft doorgemaakt zijn blijven geloven in een Vlaamse commerciële omroep. Als de mensen van De Persgroep en Roularta ordinaire poenscheppers zouden zijn, dan hadden ze hun geld al lang in andere activiteiten geïnvesteerd.

We moeten die Vlaamse ondernemers steunen. We verwachten dat ze opnieuw kwalitatief hoogstaande kinderprogramma's zullen aanbieden. Verder is het een feit dat ze een gedragscode over delicate aangelegenheden hebben aanvaard. Wat hebt u daar in godsnaam toch tegen? *(Applaus bij CD&V en N-VA)*

De heer Jos Stassen: Mijn eerste punt was een verdere deregulering en mijn tweede punt is het volgende. Wij zijn niet blind voor het feit dat VTM door de concurrentie van buitenlandse zenders onder druk komt te staan. Wij weten dat ook. De vraag is of deze maatregel de beste is om hieraan tegemoet te komen. Bestaan

er geen andere maatregelen, zoals investeringen of een of andere vorm van steun, waarbij men ten voordele van de commerciële zender kan tussenkomen. Het voorbeeld dat ik wil geven komt van een minister van uw regering. Hij stelde zich te willen engageren om geld te geven aan een commerciële zender als deze een kinderjournaal wil maken. Dat is een mogelijke maatregel. Wij zijn niet blind voor de gevolgen voor VTM, maar wij zeggen dat deze maatregel niet de goede is en er andere maatregelen mogelijk zijn.

De heer Carl Decaluwe: Dat zijn simplistische opvattingen. U weet goed dat als men dergelijke dingen onderneemt, dit voor alle commerciële zenders moet gelden. Dat is een punt. Voorts ben ik er niet van overtuigd dat het op Europees vlak mogelijk is.

De heer Jos Stassen: Bij mijn weten zijn met de steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds al heel wat tv-films en reeksen gerealiseerd, dus met steun van de overheid. Deze producten worden nochtans door de commerciële zenders uitgezonden. Het kan zeker.

De heer Bart Caron: Er worden nog wel meer televisieprogramma's gesteund door de Vlaamse overheid omdat zij bepaalde accenten wil leggen. Ik denk aan Gelijke Kansen, het investeringsklimaat of de economie. Dat is allemaal prima. Dat kan zowel voor de openbare omroepen als voor de commerciële zenders. Ik denk dat een kinderjournaal op VTM een kwalitatieve aanvulling kan zijn van het aanbod voor kinderen. Als we zo de kwaliteit kunnen stimuleren, moeten we geen koudwatervrees aan de dag leggen. Dat debat moeten we echter niet verwarren met het debat dat we nu voeren. Dit ontwerp van decreet gaat daar niet over.

De heer Jos Stassen: Ik geef u wat alternatieven, die al bestaan. Ze kunnen zeker worden uitgebreid.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik stel vast dat u pleit voor meer staatsinmenging bij commerciële zenders. Er wordt gesteld dat er al programma's worden betaald. Dat is geweten. We zien dat ook. Ik stel vast dat geld moet worden gegeven aan programma's met bepaalde boodschappen. U pleit voor een strenge regelgeving en inhoudelijke bepalingen. Het komt er dus op neer dat u propaganda maakt voor de commerciële omroepen door ze geld te geven. Achter dat model sta ik niet.

De heer Jos Stassen: Blijkbaar zijn er wel films gemaakt met de hulp van het Vlaams Audiovisueel Fonds die mee door VTM worden uitgezonden. Dat is dus staatsinmenging. Er zitten boodschappen in.

De heer Jurgen Verstrepen: U ontwijkt de discussie. U wenst staatspropaganda bij de commerciële omroepen om uw boodschappen door de strot van alle Vlamingen te kunnen duwen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Bart Caron: Het hele cultuurbeleid en het hele welzijnsbeleid in dit land zijn opgebouwd via een stimulansenbeleid met bepaalde accenten. Er wordt in dit land geen enkele film gemaakt met winst, behalve misschien enkele uitzonderingen die Hollywood halen. Er zijn fiscale maatregelen zoals de taxshelter op het federale niveau en er zijn subsidiemaatregelen via het Vlaams Audiovisueel Fonds. Een van de meest succesvolle reeksen is de reeks die onder impuls van Jan Verheyen, toenmalig programmadirecteur van VTM, is gemaakt.

We hebben in dit land een proces doorgemaakt waarbij programmamakers, filmmakers en kunstenaars voor een deel met overheidsgeld in volle autonomie hun werk konden doen, of het nu om artistieke, informatieve of documentaire opdrachten ging.

Dit is een modern Westers land, met een overheid die een beleid voert en accenten legt op het vlak van kwaliteit.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik stel vast dat de heer Caron het staatsinmengingsmodel van Groen! verdedigt.

De heer Jos Stassen: Ik wil voor alle duidelijkheid nog eens herhalen dat wij niet blind zijn voor de huidige situatie van VTM en de gevolgen die zij ondervinden van de aanwezigheid van Nickelodeon en andere zenders op de kabel. We zeggen alleen dat er andere maatregelen mogelijk zijn dan het afschaffen van de vijfminutenregel bij kinderprogramma's.

Professor Biltreyst – zeker niet de domste op het gebied van media en film – heeft een studie gemaakt waarin hij 40 landen met elkaar vergelijkt. Zijn vaststelling was dat kinderreclame op tv-zenders niet leidt tot meer kinderprogramma's en zeker niet tot meer kwalitatieve programma's. Hij stelde vast dat als er kinderreclame is bij een kinderprogramma, het meestal gaat om goedkope, Amerikaanse series waar vaak geweld en actie in voorkomen. Dat is de evolutie die professor Biltreyst in andere Europese landen heeft vastgesteld. Ik deel de vrees van de Gezinsbond die zich afvraagt of er in Vlaanderen dezelfde evolutie is, en die iedereen daarvoor wil waarschuwen.

De heer Jurgen Verstrepen: Men kan een rijtje studies naast elkaar leggen. Ik weet niet of u kinderen hebt en of u soms kijkt naar de zenders die vandaag op de kabel zitten. Als men kijkt naar Nickelodeon, Nickel Junior en Cartoon Network, ziet men op vlak van geweld en kwaliteit al een groot verschil. U moet niet afkomen met een doemscenario waarbij de goedkoopste producties hier worden gedumpt. De meest succesvolle en kwalitatieve kinderseries komen van de BBC en uit de Verenigde Staten.

De heer Jos Stassen: Ik stel gewoon vast dat een studie zwart op wit heeft aangetoond dat dit de gevolgen zijn in Europa en ik hoop dat dit ook niet zo zal zijn in Vlaanderen. Ik heb schrik dat als het in andere landen gebeurt, het ook in Vlaanderen kan gebeuren.

De heer Decaluwe zegt dat de grens bereikt is en geeft een aantal pedagogische en psychologische beschouwingen. Ik heb er heel goed naar geluisterd en voor zover ik ze kan inschatten, waren ze nog juist ook. Maar tegelijkertijd hebt u gezegd dat de evolutie steeds verder gaat, ook in het medialandschap. En toch is de grens bereikt. Over vijf jaar zult u hier andere zaken zeggen en zult u de grens weer verleggen. Mijn stelling is dat eens men begint te schuiven, men blijft schuiven. Die argumentatie die u nu hebt opgebouwd, zal u dan weer voor een ander dossier moeten gebruiken. Ik hoop dat ik mij vergis, maar ik vrees dat het zo zal zijn.

De heer Carl Decaluwe: De heer Stassen heeft gelijk, die wetgeving zal over vijf of tien jaar misschien nog afgezwakt worden, dat weet ik niet. Maar het is belangrijk om hier een signaal te geven dat de grens bereikt is. We vragen dat de Vlaamse commerciële omroepen opnieuw investeren in Vlaamse producties. We hebben dan de keuze tussen het verleggen van die grens in ruil voor een aantal garanties of het rechthouden van grote principes zonder dat men iets in zijn handen heeft. Wij hebben gekozen voor de realpolitik en hopen iets uit de brand te kunnen slepen. Dat is eerlijk. We zeggen dat we het niet hebben kunnen tegenhouden, maar we sturen bij en hopen dat een aantal begeleidende maatregelen zachtheid kunnen brengen.

De heer Jos Stassen: Ik blijf mijn tegenvoorstel formuleren dat er andere maatregelen mogelijk zijn, onder andere via een steunsysteem.

Mevrouw de voorzitter, politiek staan wij alleen in het verdedigen van het principe van de kinderrechten. Maar maatschappelijk staan we niet alleen. De grootste tegenstander van het afschaffen van deze regel is een van de grootste organisaties van Vlaanderen. De Gezinsbond heeft een dossier opgebouwd en blijft een grote groep mensen vertegenwoordigen. We zijn blij dat wie die politiek mogen vertegenwoordigen.

Wij worden niet alleen gesteund door de Gezinsbond. Ook de Kinderrechtencoalitie blijft heel sterk tegenstander van deze maatregel en ook een aantal belangrijke academici blijven tegen deze maatregel. Politiek staan we geïsoleerd. Ik vind dat een pijnlijke vaststelling, maar maatschappelijk vertolken we een grote groep mensen. (*Applaus bij Groen!*)

De heer Carl Decaluwe: Als men verwijst naar academici, gaat het natuurlijk om de theoretische benadering. De Gezinsbond heeft de gedragscode binnengehaald, waar men ook op let bij de Vlaamse investeringen op de

commerciële omroepen. Wij hebben ook met die mensen gepraat en ze zijn realistisch genoeg, want we hebben de keuze tussen theorie en praktijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ga een publieke bekentenis doen: ik loop al een paar maanden ongemakkelijk met artikel 12 van dit voorstel. Artikel 12 gaat over de vijfminutenregel.

Maar ik wil het op een positieve manier aanpakken. Ik stel vast dat de Vlaamse regels strenger waren dan de richtlijn 'Televisie zonder grenzen' van de Europese Unie en dat de Vlaamse zenders daar inderdaad het slachtoffer van zijn.

Misschien is het goed om even stil te staan bij waar de echte anomalie zit, met name bij de Europese richtlijn zelf. De richtlijn bepaalt dat een televisiezender moet voldoen aan de wetgeving van het land waarin men een licentie aanvraagt. Daarna kan men in elk Europees land vrij op de buis komen en moet men op geen enkele manier rekening houden met het land waar de zender te zien is.

Collega's, stel je voor dat een bouwbedrijf uit land A een opdracht uitvoert in land B, op basis van de sociale voorwaarden van het andere land. Dan weet u even goed als ik waar we uitkomen: bij een slecht systeem. Dat is het soort Europese maatregel dat we niet willen.

Bij mijn voorbereiding heb ik opgediept dat in 2000 dit Vlaams Parlement een resolutie heeft gestemd waarbij de Vlaamse Regering vroeg om aan het toenmalige Zweedse voorzitterschap van de Europese Unie te vragen om de vijfminutenregel in heel Europa in te voeren, terwijl op dat moment enkel België, Griekenland en Zweden die regel hadden ingevoerd. Het knelpunt is dus de Europese regelgeving.

Gaan we een principe dat alleen in Vlaanderen nog geldt, volhouden? Wat krijgen we dan? Dan worden we zoals nu overspoeld door de Nickelodeons en de Cartoon Networks van deze wereld en zijn onze Vlaamse commerciële zenders niet meer bij machte om kindertelevisie te maken.

Ik voel me er ongemakkelijk bij dat we afglijden en ons moeten conformeren aan een Europese regelgeving. We moeten ook niet flauw doen, want er zijn voldoende studies waaruit blijkt dat reclame voor kinderen negatief inwerkt op kinderen. Het standpunt van de Gezinsbond komt dus niet uit de lucht vallen.

Ik voel me ongemakkelijk bij de regeling, maar de vraag rijst tegen wie we dan moeten vechten, tegen het

ontwerp van decreet van minister Bourgeois of tegen een soort Europese lobby die daarop doorweegt?

Dat is een lobby die veeleer met reclamemakers en met commerciële spelers rekening houdt dan met consumenten, en in dezen met kinderen.

We staan voor vier belangrijke uitdagingen. Ten eerste wordt de gedragscode voor reclame en sponsoring uitdrukkelijk verscherpt. De bepaling voor een bescherming van minderjarigen tegen overmatige reclamedruk, blijft een belangrijk objectief en in samenspraak met de Vlaamse private zenders, de consumentenorganisaties, de gezinsorganisaties en de adverteerders moet die code verscherpt worden. Ik hoop dat alle spelers op het terrein hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, en niet alleen de minister. Het gaat over concurrentie. Hoe laag laten we de lat zakken? Mijnheer de minister, ik hoop dat u dat goed begeleidt en dat we vanuit een pedagogisch principe zo ver mogelijk geraken.

Ten tweede moeten we actie ondernemen in de Europese Unie. Daar dring ik erg op aan. In dit parlement wordt steeds meer aandacht besteed aan de Europese regelgeving. Ik ben daar zeer gelukkig om. Dit is een punt waar Vlaanderen alleen in stond. Toch moet Vlaanderen er op blijven aandringen dat wat betreft kinderreclame de lat voor allen niet naar beneden mag gaan maar naar omhoog moet gaan. Als we oneerlijke concurrentie willen uitsluiten door de reclameregels te verlichten, dan is dat een noodzaak. Het doel moet zijn dat de regels strenger worden maar dan in het hele Europese verband. Ik vraag de minister om daar in de ministerraad het nodige voor te doen, alsook in het overleg met de Franse Gemeenschap en in informele contacten met collega's uit het buitenland. In dat principe moet Vlaanderen voorbeeldig zijn.

Ten derde moet het Vlaams Parlement monitoren of de commerciële Vlaamse zenders effectief gaan investeren in een Vlaams kinderaanbod. Als we meer typisch Vlaamse kinderprogramma's hebben, is er een win-situatie en worden we niet alleen met Amerikaans, Engelstalig en buitenlands aanbod geconfronteerd. Ik hoop dat VTM en de SBS-groep daar op zullen ingaan.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Caron, u weet dat de aankoop van een kinderprogramma in het buitenland een fractie kost van het maken van een eigen productie. In ons midden is er zelfs een expert die kinderprogramma's mee heeft opgestart. De budgetten zijn dan nog niet evenredig. Het zou te gemakkelijk zijn om te zeggen tegen de Vlaamse commerciële omroepen: jullie hebben meer reclame-inkomsten, maak nu ook een product. De verhouding is 1 tegen 10 in kostprijs om een kinderprogramma te realiseren. Ik wil die nuance aanbrengen. Er worden buitenlandse programma's gedumpte, omdat ze al honderd keer zijn afgeschreven en uitgezonden.

We moeten ervoor opletten dat we de commerciële zenders niet opnieuw in een wurggreep nemen.

De heer Bart Caron: We moeten ze niet in een wurggreep nemen, we moeten ze monitoren. Ik heb daarnet gezegd dat ik geen voorbehoud heb tegen het steunen van Vlaamse producties. Dat geldt ook voor kinderprogramma's.

Ten vierde moeten we bijzonder waakzaam omgaan met de implementatie van de nieuwe richtlijn 'Televisie zonder grenzen'. Daar wordt de lat lager dan ooit gelegd. Morgen zal er reclame komen tussen de twee helften van de voetbalmatches, er komen nog meer reclameblokken in films, we krijgen splitscreen, interactieve reclame enzovoort. We krijgen een haast Amerikaans televisielandschap. De vraag is of het zelfregulerende vermogen van onze zenders onder druk van de kijkers sterk genoeg zal zijn om dat in te dijken. Mijnheer de minister, ik hoop dat we met zijn allen niet zo laag moeten zakken. Ook daar zal de druk hoog zijn, ik ben me daarvan bewust.

Collega's, ik heb erg gemengde gevoelens over het ontwerp. Ik heb moeite met het artikel 12. Uit respect en omwille van het feit dat onze Vlaamse zenders aanwezig moeten kunnen zijn met een kinderaanbod, zullen we dit decreet goedkeuren. Op de andere punten hebben we geen uitdrukkelijke opmerkingen. We hopen dat dit niet het einde is van het actievoeren voor een bescherming tegen een overmatige reclamedruk, vooral voor kinderen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, het debat gaat over het hele ontwerp van decreet. Een aantal leden hebben aangegeven waarover het gaat. Het ontwerp heeft drie doelstellingen. Ik stel echter vast dat er alleen maar discussie is over het onderdeel met betrekking tot de versoepeling van de reclameregels. Over het mogelijk maken van allianties tussen regionale en/of landelijke radio-omroepen bestaat geen discussie. Dat is overigens een heel noodzakelijke maatregel, willen we de leefbaarheid van de regionale zenders een kans geven.

Er was al evenmin discussie over de afschaffing van de verplichting om jaarverslagen in te dienen. Dat is een grote administratieve vereenvoudiging, die terugkerend 145.000 euro minder lasten creëert voor deze organisaties.

De hele discussie gaat dus over de versoepeling van de reclameregels, meer bepaald over het aspect van de vijfminutenregel bij kinderreclame. In dit halfroond zijn vrijwel geen voorstanders te vinden van kinderreclame. Dat lijkt me een conclusie die ik kan trekken. Mijnheer

Stassen, dat is een heel belangrijke vaststelling. Zoals andere leden echter opmerkten, is Vlaanderen geen eiland. Vooral het landschap is totaal geëvolueerd. Er is de Europese context. Er is de digitalisering. Straks worden we overspoeld met digitale kanalen van overal. Het oorspronglandbeginsel is steviger dan ooit.

De vraag is dus niet of er in Vlaanderen al dan niet kinderreclame komt op de commerciële omroepen. De discussie is of we kinderreclame gaan hebben met Vlaamse programma's en auteurs en met een gedragscode, of of we kinderreclame gaan hebben met buitenlandse, minderwaardige producties, zonder gedragscode. U kunt dat betreuren. Ik betreur dat net zo zeer. Dat is de realiteit. De delocalisatie zal gebeuren. Dan kunnen we alleen maar kiezen tussen die twee mogelijkheden. Wie pleit voor het handhaven van die vijfminutenregel, moet er zich van bewust zijn dat we wel degelijk kinderreclame zullen hebben, zonder dat we daar enige impact op hebben, zonder dat we een code hebben. Bovendien zal het resultaat zijn dat we geen eigen Vlaamse producties zullen hebben. Er zal een uitvlagging plaatsvinden. De Vlaamse commerciële zenders zullen benadeeld zijn, wat ingaat tegen het regeerakkoord en wat de meerderheid van de parlementsleden niet willen. We willen immers gelijke kansen geven aan onze commerciële omroepen. Dan moeten we de Europese realiteit zien. Die realiteit is dat sinds 1989 het oorspronglandbeginsel in de richtlijn 'Televisie zonder grenzen' verankerd zit. Daarop zijn er nauwelijks uitzonderingen.

Ik heb heel veel sympathie voor de acties van de Gezinsbond. Ik onderschrijf grotendeels zijn maatschappelijke doelstellingen. Ik weet dat ze ervoor pleiten de culturele uitzondering die in het EG-verdrag staat, in te roepen om daartegenin te gaan. Ik heb dat grondig juridisch onderzocht. Die uitzondering biedt ter zake geen enkele oplossing. Ik heb me ertoe verbonden om op Europees vlak alles in het werk te stellen om die vijfminutenregel ingang te doen vinden. Daar bestaat trouwens een resolutie over, aangenomen tijdens de vorige regeerperiode. We zijn erin geslaagd ook op Belgisch niveau een amendement in te dienen. Dat was een stap vooruit. Alle Belgische entiteiten, met inbegrip van de Franse Gemeenschap, hielden er dit standpunt op na.

We hebben twee amendementen ingediend. Op zich is het al een succes dat België die amendementen heeft ingediend. Ze werden trouwens evenzeer verdedigd door de Franstalige collega. Het betreft amendement 7 en amendement 15.

Met amendement 7 wilden we het oorspronglandbeginsel tegenhouden. We stelden voor dat wanneer een omroep zich hoofdzakelijk of geheel richt op de kijkers van een bepaalde lidstaat, de regels van de lidstaat waarop de omroep zich richt, van toepassing zijn. Dit amendement werd weggehoond. We kregen enkel steun van

Zweden, dat het amendement niet overneemt en geen amendement indient. Zowel de Commissie als de juridische adviseurs van de Raad zijn er volledig tegenin gegaan. We hebben het amendement verdedigd tijdens de werkgroep van de Raad van 21 april 2006 en van 13 september 2006, en op de Raad zelf van 13 november. Dat gebeurde telkens zonder succes. Integendeel, het amendement werd weggehoond op basis van een uithaal naar ons, dat België als een van de 'founding fathers' van de EU ingaat tegen een basisprincipe van de Unie: het vrije verkeer of het oorspronglandprincipe. We hebben geen enkele kans op slagen. Het Europees Parlement heeft in een eerste lezing een nieuwe richtlijn goedgekeurd met een versterking van het oorspronglandbeginsel. Dat is de Europese realiteit.

Degenen die gezegd hebben dat Vlaanderen geen eiland is, hebben gelijk gekregen. We zijn geen eiland. Het vrije verkeer is er. Er kan ongehinderd naar hier worden uitgezonden over eender welke drager. Er kunnen vanuit het buitenland ongehinderd programma's, gericht op Vlaanderen, in het Nederlands en met kinderreclame worden uitgezonden. We moeten daar realistisch in zijn.

We hebben nog een tweede amendement ingediend, amendement 15, om te vermijden dat kinderprogramma's ook mogen worden onderbroken door reclame. We worden alleen gesteund door Zweden en Griekenland. De nieuwe richtlijn, die in eerste lezing werd goedgekeurd door het Europees Parlement, maakt de onderbreking mogelijk. Ook dat is de realiteit.

We kunnen inderdaad zeggen dat alles is begonnen in 1989. Toen werd het oorspronglandbeginsel zonder enige limiet opgenomen. Het wordt nu als verworven beschouwd en wie er tegenin durft gaan, wordt gezien als iemand die ingaat tegen de basisregels van de EU. In die omstandigheden moeten we kiezen tussen Vlaamse programma's, Vlaamse producties, werk voor Vlaamse creatieve mensen, tewerkstelling hier, met reclame en een code enerzijds, of reclame, buitenlandse pulp en minderwaardige programma's anderzijds. Ook ik heb voldoende kennis met jonge kinderen om te weten dat kinderen steeds meer kijken naar Nickelodeon, een zender waarop programma's worden uitgezonden waarvan ik hier verneem dat eerder een andere kwaliteit wordt gewenst en eigen programma's die aan andere normen beantwoorden.

We hebben als regering beslist dat we in die omstandigheden een realistische keuze moeten maken, ervoor moeten zorgen dat onze commerciële zenders gelijke kansen krijgen en verhinderen dat er uitvlagging komt. We moeten een versoepeling invoeren. Ik voeg eraan toe dat het wel degelijk mijn voornemen is om de gedragscode uit te werken. Ik heb een ontwerp klaarliggen. Ik wacht natuurlijk op de goedkeuring van het

parlement. We zullen erover in dialoog gaan met de actoren die hier werden genoemd: de consumentenorganisaties, de Gezinsbond, de commerciële omroepen. We zullen proberen om een onderling akkoord met de omroepen te bereiken, zo niet zullen we zoals afgesproken een gedragscode inzake de reclame opleggen.

Dames en heren, in deze omstandigheden wil ik zeggen dat het debat daarop toegespitst moet worden. Ik denk dat ik geen verkeerde conclusie trek als ik zeg dat hier heel wat voorbehoud bestaat bij de kinderreclame. We moeten echter de realistische keuze maken, want het is de enige manier om een aantal zaken overeind te houden. Ik heb u de Europese realiteit geschetst. Ik vraag met vertrouwen de goedkeuring van dit ontwerp van decreet. (*Applaus bij CD&V, sp.a-spirit en de NV-A*)

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, u weet dat we dit ondersteunen. Er is veel discussie over reclame en media. Ik zou graag dezelfde gedrevenheid en discussie zien als het gaat over onafhankelijke, correcte journalistiek en informatie, want dat beïnvloedt nog meer dan de kinderen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2006-2007*, nr. 1021/1).

De artikelen 1 tot en met 16 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VERSLAG over het verzoekschrift over de onroerende voorheffing – 1052 (2006-2007) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De heer Van den Heuvel, verslaggever, heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

De voorzitter: Is het Parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jef Tavernier en Jos Stassen, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems houdende wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met het oog op het toelaten van bijstand door vertrouwenspersonen van OCMW-raadsleden met een handicap bij de uitoefening van hun mandaat – 1067 (2006-2007) – Nr. 1

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, onze fractie heeft een voorstel van decreet ingediend om het mogelijk te maken dat een vertrouwenspersoon OCMW-raadsleden met een handicap bij het uitoefenen van hun mandaat, zou bijstaan. Gezien de installatie van de OCMW-raden en de decretale onduidelijkheid, zou het goed zijn dat dit voorstel, eventueel samen met andere analoge voorstellen, bij hoogdringendheid wordt behandeld.

De voorzitter: Is het de bedoeling om dat in de plenaire vergadering of in de commissie te behandelen?

De heer Jef Tavernier: De verschillende fracties hebben min of meer afgesproken om dit volgende week in de commissie te agenderen, zodat we het daar snel kunnen bespreken en het zo snel mogelijk ook in de plenaire vergadering kan komen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik dacht dat het meerderheidsvoorstel en het voorstel van Groen! bij voorrang zouden worden besproken in de commissie.

De voorzitter: Is het Parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan wordt aldus besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van sommige bepalingen van titel III en titel IV van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 – 1021 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Erik Tack en de dames An Michiels, Linda Vissers, Katleen Martens en Marie-Rose Morel tot besluit van de op 11 januari 2007 door de heer Erik Tack in commissie gehouden interpellatie tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dreigende tekort aan Vlaamse huisartsen – 1056 (2006-2007) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
74 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Dirk De Cock, de dames Kathleen Helsen en Stern Demeulenaere en de heer Ludo Sannen tot besluit van de op 11 januari 2007 door de heer Erik Tack in commissie gehouden interpellatie tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dreigende tekort aan Vlaamse huisartsen – 1060 (2006-2007) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Ik merk dat de volledige meerderheid tegen onze motie gestemd heeft. Als men tegen stemt, betekent dat dat men daar ook daadwerkelijk tegen is. Ik vraag mij af wat de meerderheid erop tegen heeft dat de problematiek in kaart wordt gebracht en dat er initiatieven genomen worden om het beroep van huisarts aantrekkelijker te maken en meer te promoten.

Uit alle overwegingen die ik in de motie geschreven heb, blijkt overduidelijk dat er wel degelijk een probleem is. Ik had graag gehoord wat men daar tegen heeft. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 31 januari 2007 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.13 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Erik Arckens, Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Hilde Crevits, Rudi Daems, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Temsamani, Steven Vanackere, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Thieu Boutsen, Els Robeyns, Greet Van Linter: gezondheidsredenen;

Marc Cordeel, Luc Van den Brande, Paul Wille: buitenslands.

Afwezig zonder kennisgeving

Hubert Brouns, Johan Sauwens.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Hilde Crevits, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik

Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Felix Strackx, Erik Tack, Anissa Temsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Robert Voorhamme, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Rudi Daems, Vera Dua, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

---

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Hilde Crevits, Rudi Daems, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Herman Schueremans, Miet Smet, Jos Stassen, Jef Tavernier, Anissa Temsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme

---

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Hilde Crevits, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Elke Roex,

Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Felix Strackx, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Robert Voorhamme, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Rudi Daems, Vera Dua, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

ONTHOUDINGEN:

Werner Marginet, Monique Moens, Erik Tack, Marleen Van den Eynde

---

